

תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2015

תוכן עניינים**דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות**

עמוד	
3	הפעילות הכלכלית
7	רווח ורווחיות
11	מיגזרי הפעילות של הבנק
21	פעילות הבנק בשוק ההון
24	התפתחות סעיפי מאזן עיקריים
29	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים
31	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
60	מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות
71	באזל 3
76	שירותי תפעול
76	הסכמים מהותיים
76	הליכים משפטיים
77	חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית
87	גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד
87	עבודת הדירקטוריון
88	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
89	הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים
90	סקירת ההנהלה על מצבו העיסקי של הבנק ותוצאות פעילותו
110	הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
112	דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2015

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 15 בנובמבר 2015 הוחלט לאשר ולפרסם את תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים, של בנק אוצר החייל בע"מ ליום 30 בספטמבר 2015 ולשלושה ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדוחות ערוכים על פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים והנתונים מבוטאים בסכומים מדווחים.

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מגורמים מקרו כלכליים, גורמים רגולטוריים, גורמים תוך אירגוניים ועוד.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או ביטויים כגון: אנו "מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "אמור ל" וביטויים דומים להם בנוסף, לשמות עצם כמו: "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה" וכיוצ"ב. ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משם שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים, בין היתר: תחזיות והנחות לגבי התפתחויות מקרו כלכליות בארץ ובעולם, הנחות עבודה לגבי התפתחויות פנים ארגוניות, אומדנים לגבי השפעות שינויים בחקיקה על הארגון ועוד. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על תחזיות של יועצים כלכליים, תחזיות פנים ארגוניות, מידע ציבורי באשר לאומדני פרמטרים משפיעים ועוד.

הפעילות הכלכלית

נתוני האינדיקטורים הכלכליים למחצית הראשונה של שנת 2015 ולתקופות קודמות מצביעים על מגמת התמתנות בקצב הצמיחה של המשק בשנים האחרונות בעיקר על רקע המשך החולשה ביצוא. על פי האומדן האחרון שפורסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") במהלך חודש ספטמבר 2015, במחצית הראשונה של שנת 2015 צמח המשק ב-2.5% במונחים שנתיים, לאחר עלייה דומה במחצית השנייה של שנת 2014 ועלייה של 2.4% במחצית הראשונה של שנת 2014. ברבעון השני של שנת 2015 צמח התוצר ב-0.1% בלבד במונחים שנתיים, לאחר עלייה של 1.8% ברבעון הראשון של שנת 2015 ועלייה של 6.1% ברבעון הרביעי של שנת 2014, כאשר מדובר בנתוני הצמיחה הנמוכים ביותר מאז המשבר הפיננסי.

על פי אומדנים ראשוניים של הלמ"ס שפורסמו במהלך חודש אוקטובר 2015, התמ"ג צפוי לעלות בשנת 2015 ב-2.5% והתוצר לנפש במחירים קבועים יהיה גבוה ב-0.4% מהתוצר לנפש אשתקד. שיעור הגידול בתוצר העסקי במחצית הראשונה של השנה עמד על 2.3% במונחים שנתיים וההוצאה לצריכה הפרטית לנפש עלתה ב-2.9% במחצית הראשונה של שנת 2015, לאחר עלייה של 4.3% במחצית השנייה של שנת 2014 ו-0.5% במחצית הראשונה של שנת 2014. המדד המשולב של בנק ישראל עלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ-2.2%.

חטיבת המחקר של בנק ישראל הורידה בחודש ספטמבר 2015 את תחזית צמיחת התוצר של ישראל לשנת 2015 ל-2.6%, לעומת 3.0% בתחזית הקודמת מחודש יוני. זאת על רקע ירידה בייצוא בגין שיבושי עבודה שאירעו בתחילת השנה בענף הכימיקלים ומירידה בביקוש העולמי שבאה לידי ביטוי בחולשת הסחר העולמי. תחזית הצמיחה לשנת 2016 עודכנה אף היא כלפי מטה ל-3.3% לעומת 3.7% בתחזית הקודמת מחודש יוני, בעיקר על רקע הפחתת תחזית הסחר בעולם.

תקציב המדינה

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם הגירעון הממשלתי ב-3.8 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון של 10.9 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ב-12 החודשים האחרונים (אוקטובר 2014 - ספטמבר 2015) עמד הגירעון בתקציב המדינה על 2.0% מהתמ"ג. בחודשים ינואר - ספטמבר 2015 פעלה הממשלה ללא מסגרת תקציב מאושרת ובהתאם לחוק המאפשר לממשלה להוציא 1/12 מתקציב שנת 2014 בכל חודש. נתוני הגירעון משקפים גירעון נמוך משמעותית בהשוואה לתקופות מקבילות וזאת על רקע השיפור בהכנסות המדינה ממיסים (בעיקר מיסוי מקרקעין) שהיו גבוהים בכ-83% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. עלייה זו עשויה לסייע לממשלה לעמוד ביעד הגרעון המעודכן לשנת 2015 (2.9%). מתחילת השנה עלו הוצאות משרדי הממשלה ב-5.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, כאשר בצד הכנסות המדינה ממיסים חלה עלייה נומינלית של 7.3%. בחודש ספטמבר 2015, על רקע תחזית גביית מיסים מעודכנת, הוחלט על הפחתת שיעור המע"מ מ-18% ל-17% החל מחודש אוקטובר 2015.

אינפלציה

מדד המחירים לצרכן ירד מתחילת השנה ב-0.6%. ברבעון הראשון של השנה נרשם מדד שלילי בשיעור של 1.3%, ברבעון השני נרשם מדד חיובי בשיעור של 1.1% וברבעון השלישי נרשם מדד שלילי בשיעור של 0.4%. עיקר הירידה נרשמה בסעיפי הלבשה והנעלה, אחזקת דירה, תחבורה ותקשורת. מנגד חלה עלייה בעיקר בסעיפי ירקות ופירות. ב-12 החודשים האחרונים (אוקטובר 2014 - ספטמבר 2015) ירד המדד ב-0.5% והושפע בעיקר מירידה במחירי האנרגיה, כאשר בניטרול הירידה במחירי האנרגיה והפחתות המחירים בעלי אופי חד פעמי (כגון: הפחתות במחירי המים והחשמל) עלה המדד בכ-1% ב-12 החודשים האחרונים. על פי הערכות בנק ישראל, הפחתת המע"מ והירידה במחירי החשמל צפויות להוביל להפחתת המדד גם בחודשים אוקטובר ונובמבר בשיעור מצטבר של כ-0.4%. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש ספטמבר כי בשנת 2015 האינפלציה תהיה שלילית בשיעור של 0.8% ובשנת 2016 צפויה להיות חיובית בשיעור של 1.4%, בעיקר על רקע הירידה במחירי האנרגיה והסחורות בעולם ומהוזלה במחירי החשמל, ירידה שהשפעתה צפויה לדעוך במהלך שנת 2016. ציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ב-12 החודשים הקרובים נותרו בשיעור של כ-0.4%.

שוק הדיור

על פי אומדן מדד מחירי הדירות של הלמ"ס, חלה התמתנות בעליית מחירי הדירות בחודשים יולי - אוגוסט 2015. מהשוואת העסקאות שבוצעו בחודשים יולי - אוגוסט 2015, לעומת העסקאות שבוצעו בחודשים יוני - יולי 2015, נמצא כי מחירי הדירות ירדו ב-0.4%. בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, עלו המחירים ב-6.2%. במחצית הראשונה של שנת 2015 הוחל בבנייתן של כ-25,100 דירות חדשות (עלייה של כ-7.9% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד) והסתיימה בנייתן של כ-21,470 דירות (עלייה של כ-6.9% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). בחודשים ינואר - אוגוסט 2015 חל גידול בביקוש לדירות ונמכרו כ-23,020 דירות חדשות, עלייה של כ-63.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בחודש ספטמבר 2015 נטל הציבור משכנתאות בהיקף של כ-4.2 מיליארד ש"ח, בהמשך לכ-6.2 מיליארד ש"ח שניטלו בחודש אוגוסט 2015. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 נטל הציבור משכנתאות בסכום מצטבר של כ-49.2 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-28% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, על רקע ביטול תוכנית מע"מ אפס על דירות חדשות והעלאת מס הרכישה בסוף חודש יוני 2015.

שוק העבודה

נתוני האבטלה ברבעון השני של השנה ממשיכים להיות חיוביים אולם ניכרת מגמה שלילית, כאשר חלה עלייה בשיעור האבטלה לחודש אוגוסט 2015 (גילאי 15 ומעלה) לשיעור של 5.3%, לעומת 5.0% ברבעון השני של שנת 2015 ו-5.4% ברבעון הראשון שנת 2015. העלייה ניכרת גם בגילאי העבודה העיקריים (גילאי 25-64) בהם שיעור האבטלה בחודש אוגוסט 2015 עמד על 4.5%, לעומת 4.3% ברבעון השני של שנת 2015 ו-4.7% ברבעון הראשון של שנת 2015.

שער החליפין

ברבעון השלישי של השנה שער החליפין של השקל מול הדולר עלה בשיעור של 4.1%, על רקע הצפי להרחבת פערי הריביות השלייים בין השקל לדולר, ואילו שער החליפין של השקל מול האירו עלה בשיעור של 4.4%. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 התחזק שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-0.9% ואילו שער החליפין של השקל מול האירו נחלש בשיעור של כ-6.8%. בחודש דצמבר 2014 הודיע בנק ישראל שבמסגרת התוכנית לקיזוז השפעת הפקת הגז בישראל על שער החליפין, ירכוש הבנק 3.1 מיליארד דולר בשנת 2015. במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה רכש בנק ישראל כ-6.1 מיליארד דולר (מזה כ-2.3 מיליארד דולר רכישות שנועדו לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין).

שיעור השינוי		שער החליפין ליום			
ינואר	פסטימבר 2015	31.12.14	30.6.15	30.9.15	
-	0.9%	3.89	3.77	3.92	דולר
12.0%	(6.8%)	4.72	4.22	4.40	אירו
שנת 2014					
(1.2%)					

ריבית בנק ישראל

בחודש פברואר 2015 החליטה הוועדה המוניתרית של בנק ישראל על הפחתת שיעור הרבית לחודש מרס ב-0.15 נקודות האחוז, לשפל היסטורי של 0.1% ונותרה ברמה זו. ההחלטה הינה על רקע התגברות קצב הייסוף בשקל והשפעותיו האפשריות על הפעילות במשק והאינפלציה ונועדה, בין היתר, להחזיר את האינפלציה אל תוך מרכז תחום היעד. חטיבת המחקר של בנק ישראל העריכה בחודש ספטמבר כי רבית בנק ישראל צפויה לעמוד על 0.1% עד הרבעון הראשון של שנת 2016 ולהתחיל לעלות ברבעון השני של שנת 2016.

הסביבה הגלובלית

תחזית הצמיחה הגלובלית החזויה של קרן המטבע הבינלאומית לשנת 2015 עודכנה כלפי מטה ועומדת על 3.1%, לעומת הערכה מחודש יולי של 3.3% ומחודש אפריל של 3.5%. הירידה בתחזית הצמיחה נובעת בעיקר בשל הצניחה במחירי הסחורות לצד האטה בכלכלת השווקים המתעוררים. גם לשנת 2016 הופחתה תחזית הצמיחה הגלובלית של קרן המטבע הבינלאומית מ-3.8% ל-3.6%. בחודש ספטמבר הודיע הפד בארה"ב כי הוא מותיר את הרבית האפסית על כנה, בשל התנודתיות בשוק המניות וההאטה בסין. לטענת הפד, התפתחויות אלו עלולות לעכב את התפתחות הכלכלה ומורידות את האינפלציה כלפי מטה בטווח הקצר. כמו כן, נטען כי עדיין מצופה צמיחה מתונה של התמ"ג, המשך השיפור בשוק העבודה ואינפלציה נמוכה בשנים הקרובות. הפד העריך כי הרבית תחל לעלות רק לקראת סוף שנת 2015. נתוני המאקרו שפורסמו לאחרונה בארה"ב מצביעים על האטה בפעילות (צמיחה של 0.9% בלבד ברבעון השלישי, תוספת נמוכה בהיקף המשרות לשוק העבודה והשכר לשעה נותר ללא שינוי). נתוני הפעילות באירופה גם מצביעים על האטה, בהשפעת כלכלת גרמניה (אינפלציה וצמיחה חלשה), כך שגוברת ההערכות כי ה-ECB ינקוט צעדי הרחבה נוספים.

שוקי ההון

בתשעת החודשים הראשונים של השנה עלה מדד ת"א 100 בכ-0.9% ומדד ת"א 25 עלה בכ-1.8%. מדד האג"ח הממשלתי הכולל ירד בשיעור של 0.11%. ברבעון השלישי של השנה ירד מדד ת"א 100 בכ-8.3% ומדד ת"א 25 ירד בכ-9.6%. נמשך הגידול במחזורי המסחר שעלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור של כ-21.9% (מניות והמירים), ובשיעור של כ-3.3% (אגרות חוב), בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

מחזורי מסחר יומיים ממוצעים		שיעור השינוי		
במיליוני ש"ח		ב-%		
ינואר - ספטמבר 2014	ינואר - ספטמבר 2015	ינואר - ספטמבר 2014	ינואר - ספטמבר 2015	
548	683	9.75%	1.77%	מדד ת"א 25
742	868	8.14%	0.89%	מדד ת"א 100
4,092	4,351	5.77%	(0.11%)	מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון בשוק המקומי (מניות ואג"ח) במהלך ינואר - ספטמבר 2015 חלה ירידה של כ-15.8%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בגיוס אג"ח ממשלתי.

היקף גיוסי ההון		במיליוני ש"ח		
ינואר - ספטמבר 2014	ינואר - ספטמבר 2015	ינואר - ספטמבר 2014	ינואר - ספטמבר 2015	
7,294	4,724	41,737	29,465	מניות והמירים
(35.2%)		46,173	45,975	אג"ח ממשלתי
(29.4%)		95,204	80,164	אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)
(0.4%)				סה"כ
(15.8%)				

בארה"ב ירד מדד ה-S&P-500 בכ-6.7% בתשעת החודשים הראשונים של השנה, כאשר ברבעון השלישי ירד המדד בכ-6.9%. באירופה עלה מדד היורוסטוק-600 בכ-1.5% בתשעת החודשים הראשונים של השנה, כאשר ברבעון השלישי ירד המדד בכ-9%. מדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) ירד בכ-17.2% בתשעת החודשים הראשונים של השנה, כאשר ברבעון השלישי ירד המדד בכ-18.5%.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכם ב- 48.2 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 46.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.4%.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם ב- 12.2 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 10.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 16.2%.

השינוי ברווח הנקי בתשעה חודשים של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר:

- קיטון בהכנסות מפעילות מימון בסך של 33.8 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מהשפעת ירידה בריבית בנק ישראל על ההכנסות מריבית מפעילות שוטפת. במקביל נרשם גידול ברווח ממימוש ניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים שקוזז בחלקו בהשפעת הכנסות ריבית מתקופות קודמות שנרשמו אשתקד.

- קיטון בסך של כ- 17.7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי המשתקף בעיקר בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

- גידול בהכנסות מעמלות בסך 3.1 מיליון ש"ח הנובע מגידול בעמלות מפעילות בשוק ההון ומעמלות אשראי אשר קוזז בחלקו בירידה בהכנסות מכרטיסי אשראי ומעמלות ניהול חשבון.

- גידול בהכנסות אחרות בסך 2.2 מיליון ש"ח הנובע בעיקרו מרווח הון ממימוש נכסים.

- קיטון בסך 12.0 מיליון ש"ח בהוצאות תפעוליות הנובע מקיטון בהוצאות שכר המשתקף בעיקר שינוי באמדין הטבות בתקופת השירות שבוצע אשתקד בקיזוז השפעת עלות הסכמי השכר לשנת 2015 וקיטון בהוצאות אחרות הנובע בעיקר מירידה בהוצאות עיבוד נתונים ותקשורת.

השינוי ברווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר:

- קיטון בהכנסות מפעילות מימון בסך של 11.9 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מהשפעת ירידה בריבית בנק ישראל על ההכנסות מריבית מפעילות שוטפת ומקיטון ברווח ממימוש ניירות ערך שקוזז בחלקו מגידול בהכנסות ממכשירים פיננסיים נגזרים וגידול בהיקף הפעילות.

- קיטון בסך של כ- 3.7 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי המשתקף בעיקר בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

- גידול בהכנסות התפעוליות בסך 0.7 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מגידול בעמלות טיפול באשראי.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון מיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכם ב- 5.74% בהשוואה ל- 5.68% בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם שיעור תשואת הרווח הנקי להון מיוחס לבעלי מניות הבנק ב- 4.33% בהשוואה ל- 3.85% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח לפני מיסים בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכם ב- 79.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 77.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.5%.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם הרווח לפני מיסים ב- 20.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 18.4 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 11.4%.

שיעור תשואת הרווח לפני מיסים להון מיוחס לבעלי מניות הבנק בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכם ב- 9.45% בהשוואה ל- 9.55% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי הסתכם שיעור תשואת הרווח לפני מיסים להון מיוחס לבעלי מניות הבנק ב- 7.38% בהשוואה ל- 6.76% ברבעון המקביל אשתקד.

התפתחות ההכנסות והוצאות

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 275.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 319.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 13.9%. ברבעון השלישי הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב- 91.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 96.3 ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 5.4%.

הכנסות המימון שאינן מריבית הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 16.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 6.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות המימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי ב- 0.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 6.8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

רווחי המימון הנובעים מכלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק כוללים את הכנסות הריבית, נטו בצירוף הכנסות המימון שאינן מריבית. הכנסות המימון שאינן מריבית כוללות הכנסות מימון ממכשירים פיננסיים נגזרים שהם חלק בלתי נפרד מניהול החשיפות של הבנק.

להלן מרכיבי התפתחות סך הרווח מפעילות מימון:

לתשעה חודשים		לשלושה חודשים		
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
375.5	304.3	117.4	105.5	הכנסות ריבית
55.9	29.0	21.1	14.4	הוצאות ריבית
319.6	275.3	96.3	91.1	הכנסות ריבית, נטו
6.4	16.9	6.8	0.1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
326.0	292.2	103.1	91.2	סך הרווח מפעילות מימון נטו

להלן ניתוח סך הרווח מפעילות מימון, נטו:

לתשעה חודשים		לשלושה חודשים		
שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
306.7	266.8	93.2	89.3	רווח מפעילות שוטפת
19.5	17.7	10.2	0.7	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
(1.5)	1.8	(0.6)	0.6	רווחים (הפסדים) מהשקעות אחרות
1.3	5.9	0.3	0.6	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
326.0	292.2	103.1	91.2	סך הכל

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
3.55%	2.64%	3.34%	2.64%	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
0.79%	0.44%	0.92%	0.66%	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
2.76%	2.20%	2.42%	1.98%	פער הריבית הכולל
3.02%	2.38%	2.94%	2.35%	יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

הירידה בשיעור ההכנסה על נכסים ובשיעור ההוצאה על התחייבויות בתשעה חודשים של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נבעה בעיקר מירידת ריבית בנק ישראל.

הפרשה בגין הפסדי אשראי בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכמה בהכנסה בסך של 0.2 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה בסך של 17.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הפרשה להפסדי אשראי מן האשראי המאזני הסתכם בתשעה חודשים של שנת 2015 בשיעור אפסי בהשוואה ל- 0.20% בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינוי מתבטא בשינוי בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

מקדמי הפרשה הקבוצתית המשמשים את הבנק, מחושבים על בסיס המידע הסטטיסטי הנצבר בחברה האם למעט במספר ענפים בהם קיים שוני באופי אוכלוסיית הלווים.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ב- 4.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 8.1 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. השינוי בהפרשה מתבטא בעיקר בשינוי בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

פרטים על הרכב החובות הבעייתיים ראה בפרק "התפתחות סעיפי מאזן עיקריים" - "אשראי לציבור" להלן.

הכנסות התפעוליות, הכוללות הכנסות מעמלות והכנסות אחרות, הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 174.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 169.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.1%.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הכנסות אלה ב- 57.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 56.6 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 1.2%.

להלן פירוט ההכנסות התפעוליות שאינן מריבית:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
במיליוני ש"ח				
				עמלות
38.7	36.0	12.3	11.8	פעילות עוש
35.6	38.3	12.8	13.9	אשראי, ערבויות וסחר חוץ
21.1	19.1	6.6	6.8	כרטיסים מגנטיים
67.5	72.6	22.8	22.9	מפעילות בשוק ההון
4.8	4.8	1.6	1.6	עמלות אחרות
167.7	170.8	56.1	57.0	סך כל העמלות
1.3	3.5	0.5	0.3	הכנסות תפעוליות אחרות (א)
169.0	174.3	56.6	57.3	סך כל ההכנסות התפעוליות

(א) כולל רווחי הון ממימוש מקרקעין בסך של 2.7 מיליון ש"ח לפני מס.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 387.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 399.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.0%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות התפעוליות ב- 123.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 133.2 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 7.2%.

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 216.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 224.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.7%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הוצאות השכר הסתכמו ב- 65.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 72.3 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 9.3%.

הקיטון בהוצאות השכר בתשעה ובשלושה חודשים של שנת 2015 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד המסתכם ב- 8.2 מיליון ש"ח וב- 6.7 מיליון ש"ח בהתאמה, נובע בעיקר מעלות שינוי באמדן הטבות בתקופת השירות שבוצע בתקופה המקבילה אשתקד ונזקק כולו לרווח והפסד. במקביל נרשם גידול בהוצאה הנובע מהשפעת עלות הסכמי השכר לשנת 2015 בניכוי חסכון הנובע מהיקף כח האדם המועסק.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 60.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 61.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.6%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד ב- 20.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 22.0 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 7.3%.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 111.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 114.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.5%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות האחרות ב- 37.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 38.9 מיליון ש"ח, קיטון בשיעור של 3.3%.

יחס היעילות המבטא את יחס ההוצאות התפעוליות לסך ההכנסות הסתכם בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 83% בהשוואה ל- 81% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם יחס היעילות ב- 83% בדומה לשיעורו בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה למיסים הסתכמה בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 30.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 31.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.1%. שיעור ההפרשה למיסים בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכם ב- 39.0% בהשוואה לשיעור של 40.1% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמה ההפרשה למיסים ב- 8.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 7.9 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 5.1%. שיעור ההפרשה למיסים ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם ב- 40.5% בהשוואה ל- 42.9% ברבעון המקביל אשתקד.

שיעור המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים בתשעה חודשים של שנת 2015 מסתכם ב-37.71% בדומה לתקופה המקבילה אשתקד ובכל שנת 2014.

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף המפחית את שיעור מס ערך מוסף ב- 1% כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 באוקטובר 2015. למועד הדיווח החל ב-30 בספטמבר 2015, טרם עודכנו מס רווח ומס שכר החלים על מוסדות כספיים. הליך עדכון חקיקתם לא הושלם. כצעד משלים לעדכון מס ערך מוסף כאמור, ביום 12 באוקטובר אישרה מליאת הכנסת את הצו הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים ירד מ-18% ל- 17%, וזאת החל מ-1 באוקטובר 2015. הצו יחול בשנת המס לגבי השכר המשולם בעד עבודה בחודש אוקטובר 2015 ואילך ולגבי החלק היחסי מהרווח בשנת מס זו.

לאור זאת, שיעור המס הסטטוטורי ירד מ- 37.71% ל- 37.58% בשנת 2015 ול- 37.18% משנת 2016 ואילך (שיעורי המס הינם בהנחה כי שיעור מס חברות יישאר כפי שהוא היום, 26.5%). השינויים בשיעורי מס רווח ומס שכר שנחקקו לאחר מועד הדיווח, לא קיבלו ביטוי במדידת פריטים בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2015, השינויים כאמור יבואו לידי ביטוי במדידת הפריטים בדוחות הכספיים בתקופת הדיווח הבאה.

השפעת השינוי בשיעורי המס על הדוחות הכספיים של הבנק בהתייחס ליום 30 בספטמבר 2015 הינה קיטון ביתרת ההתחייבויות בגין זכויות עובדים בסך 0.9 מיליון ש"ח וקיטון ביתרת המיסים הנדחים בסך 1.4 מיליון ש"ח. בגין השינויים כאמור יוכרו הוצאות בסך 0.9 מיליון ש"ח ברווח והפסד וקרן הון בסך 0.3 מיליון ש"ח תוכר ברווח כולל אחר.

מיגזרי הפעילות של הבנק

הפעילות העסקית מנוהלת באמצעות חמישה מגזרי פעילות עיקריים, חלוקה המבוססת על מאפייני הלקוחות הנכללים בכל אחד מן המגזרים.

- חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לניתוח התוצאות העיסקיות של הבנק ולצורך קבלת החלטות.
- מגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים ולהוראות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. תיאור מפורט של מגזרי הפעילות ואופן המדידה שלהם נכלל בדוחות הכספיים לשנת 2014.

להלן תמצית מידע על פעילות לפי מגזרים

א. רווח נקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	*2014	2015	שינוי	*2014	2015	
אחוזים	במיליוני ש"ח		אחוזים	במיליוני ש"ח		
-	0.9	(6.6)	(27.3%)	(3.3)	(2.4)	מיגזר בנקאות אישית
(56.9%)	5.1	2.2	133.3%	0.9	(0.3)	מיגזר בנקאות פרטית
16.2%	9.9	11.5	65.4%	2.6	4.3	מיגזר עסקים קטנים
29.5%	12.9	16.7	144.0%	2.5	6.1	מיגזר בנקאות עסקית
37.1%	17.8	24.4	(42.3%)	7.8	4.5	מיגזר ניהול פיננסי
3.4%	46.6	48.2	16.2%	10.5	12.2	סך הכל

ב. סך ההכנסות

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2014	2015	שינוי	2014	2015	
אחוזים	במיליוני ש"ח		אחוזים	במיליוני ש"ח		
(10.3%)	214.9	192.8	0.8%	65.5	66.0	מיגזר בנקאות אישית
(8.6%)	101.9	93.1	(8.9%)	32.7	29.8	מיגזר בנקאות פרטית
(3.0%)	79.7	77.3	(0.4%)	26.1	26.0	מיגזר עסקים קטנים
(7.1%)	62.4	58.0	(7.0%)	20.0	18.6	מיגזר בנקאות עסקית
25.5%	36.1	45.3	(47.4%)	15.4	8.1	מיגזר ניהול פיננסי
(5.8%)	495.0	466.5	(7.0%)	159.7	148.5	סך הכל

ג. אשראי לציבור, נטו

31.12.14 * 30.9.15			
אחוזים	במיליוני ש"ח		
4.2%	6,087.3	6,345.2	מיגזר בנקאות אישית
8.3%	1,572.5	1,702.8	מיגזר בנקאות פרטית
6.6%	1,559.4	1,662.9	מיגזר עסקים קטנים
0.3%	2,127.9	2,134.7	מיגזר בנקאות עסקית
4.4%	11,347.1	11,845.6	סך הכל

ד. פיקדונות הציבור

31.12.14 * 30.9.15			
אחוזים	במיליוני ש"ח		
19.6%	5,195.3	6,215.9	מיגזר בנקאות אישית
17.1%	5,856.8	6,857.9	מיגזר בנקאות פרטית
12.7%	1,000.1	1,127.6	מיגזר עסקים קטנים
(36.2%)	1,011.1	644.9	מיגזר בנקאות עסקית
(36.2%)	9.4	6.0	מיגזר ניהול פיננסי
13.6%	13,072.7	14,852.3	סך הכל

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר בנקאות אישית

שינויים בהיקף הפעילות של המיגזר וברווח (הפסד) הנקי שלו

ההפסד המיוחס לבעלי המניות במיגזר הבנקאות האישית בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכם ב- (6.6) מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך של 0.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הנקי ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם ב- (2.4) מיליון ש"ח בהשוואה להפסד נקי בסך (3.3) מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השינוי בהפסד הנקי בתשעה חודשים של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מקיטון ברווח מפעילות מימון וירידה בהכנסות תפעוליות שקוזזה חלקית בקיטון בהפרשה להפסדי אשראי וירידה בהוצאות התפעוליות. השינוי בהפסד הנקי ברבעון השלישי של שנת 2015 בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד נובע מגידול בהכנסות התפעוליות ומירידה בהוצאות התפעוליות בעלייה בהפרשה להפסדי אשראי.

הכנסות המיגזר בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכמו ב- 192.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 214.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 10.3%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הכנסות המיגזר ב- 66.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 65.5 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 0.8%.

הקיטון בהכנסות בתשעה חודשים וברבעון השלישי של שנת 2015 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד משקף בעיקר את השפעת הירידה בריבית בנק ישראל על המרווח הפיננסי. במקביל נרשמה ירידה בהכנסות ריבית הנובעת מהכנסות ריבית בגין תקופות קודמות שנרשמה אשתקד. בהכנסות התפעוליות נרשמה ירידה בהכנסות מכרטיסי אשראי ובהכנסות מניהול חשבון, ועלייה בהכנסה מפעילות בשוק ההון ואחרות.

ההפרשה להפסדי אשראי במיגזר הסתכמה בתשעה חודשים של שנת 2015 בהכנסה בסך של 2.7 מיליון ש"ח, שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- (0.06%). ההפרשה להפסדי אשראי בתשעה חודשים של שנת 2014 הסתכמה בהכנסה בסך של 0.6 מיליון ש"ח, שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם בכ- (0.01%). ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמה ההפרשה בהוצאה בסך 3.0 מיליון ש"ח. ברבעון המקביל אשתקד לא נרשמה הוצאה.

ההוצאות במיגזר הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 206.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 213.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.5%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות במיגזר ב- 67.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 70.8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 5.4%. מרבית הקיטון בהוצאה מתבטא בהוצאות שכר ובהוצאות עיבוד נתונים.

שינויים בפעילות העיסוקית- בחודש מרס 2015 נחתם הסכם עם חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן- "כאל"). במסגרת ההסכם סוכמו התנאים להפצת הכרטיס בקרב לקוחות הבנק. ההסכם יפתח בפני לקוחות הבנק אפשרויות נוספות על אלו הקיימות כיום ויסייע בהגברת הפעילות בתחום זה בבנק.

פרטים בדבר מכרז משרד הביטחון למתן הלוואות ושירותים בנקאיים לזכאי מערכת הביטחון, ראה בפרק הסכמים מהותיים להלן.

שינויים בהוצאות רגולטוריות פרטים בדבר שינויי חקיקה בנושא עמלות ותשלומי ריבית, שינויים אשר עשויים להשפיע על התנהלות חשבונות אלו, ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

להלן תמצית הפעילות של מיגזר בנקאות אישית:

לשלושה חודשים שהסתיימו							
ביום 30 בספטמבר 2014				ביום 30 בספטמבר 2015			
כרטיסי סך הכל		בנקאות ופיננסים		כרטיסי סך הכל		בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
40.8	1.1	-	39.7	43.8	1.1	-	42.7
1.9	(0.1)	-	2.0	(2.7)	(0.1)	-	(2.6)
22.8	4.2	3.3	15.3	24.9	4.5	5.0	15.4
65.5	5.2	3.3	57.0	66.0	5.5	5.0	55.5
-	-	-	-	3.0	-	-	3.0
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו							
- מחיצוניים							
- בינמגזרי							
הכנסות שאינן מריבית							
- מחיצוניים							
סך ההכנסות							
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
* (3.3)	1.4	* (0.1)	* (4.6)	(2.4)	2.0	1.2	(5.6)
5,910.9	-	-	5,910.9	6,273.1	-	-	6,273.1
5,813.6	-	-	5,813.6	6,909.3	-	-	6,909.3
5,346.4	-	-	5,346.4	5,367.0	-	-	5,367.0
1,635.0	-	1,635.0	-	1,558.0	-	1,558.0	-
יתרה ממוצעת של נכסים							
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							

לתשעה חודשים שהסתיימו							
ביום 30 בספטמבר 2014				ביום 30 בספטמבר 2015			
כרטיסי סך הכל		בנקאות ופיננסים		כרטיסי סך הכל		בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
147.6	3.7	-	143.9	134.5	3.4	-	131.1
(4.5)	(0.5)	-	(4.0)	(10.3)	(0.3)	-	(10.0)
71.8	13.3	12.2	46.3	68.6	12.4	13.9	42.3
214.9	16.5	12.2	186.2	192.8	15.5	13.9	163.4
(0.6)	-	-	(0.6)	(2.7)	-	-	(2.7)
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו							
- מחיצוניים							
- בינמגזרי							
הכנסות שאינן מריבית							
- מחיצוניים							
סך ההכנסות							
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
* 0.9	5.6	* 1.4	* (6.1)	(6.6)	5.5	2.6	(14.7)
5,950.7	-	-	5,950.7	6,147.3	-	-	6,147.3
5,915.2	-	-	5,915.2	6,473.5	-	-	6,473.5
5,259.8	-	-	5,259.8	5,309.0	-	-	5,309.0
1,651.0	-	1,651.0	-	1,612.0	-	1,612.0	-
יתרה ממוצעת של נכסים							
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
יתרה ממוצעת של ניירות ערך							

* הוצג מחדש. ראה ביאור 2.ד.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר הבנקאות הפרטית

שינויים בהיקף הפעילות במיגזר וברוח הנקי שלו

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות במיגזר הבנקאות הפרטית הסתכם בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 2.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 5.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 56.9%. ההפסד הנקי ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם ב- (0.3) מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 0.9 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השינוי ברווח הנקי בתשעה חודשים של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מקיטון ברווח מפעילות מימון שקוזזה חלקית בעלייה בהכנסות התפעוליות, בעיקר משוק ההון, ובקיטון בהפרשה להפסדי אשראי והוצאות התפעוליות. השינוי ברווח הנקי ברבעון נובע בעיקר מקיטון ברווח מפעילות מימון שקוזז חלקית בעלייה בהכנסות התפעוליות.

הכנסות המיגזר בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכמו ב- 93.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 101.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8.6%.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הכנסות המיגזר ב- 29.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 32.7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 8.9%.

הקיטון בהכנסות ריבית בתשעה חודשים של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר את השפעת הירידה בריבית בנק ישראל על המרווח הפיננסי וכן ירידה בהכנסות ריבית בגין תקופות קודמות שנרשמה אשתקד. הקיטון בהכנסות ברבעון השלישי של 2015 בהשוואה לרבעון מקביל אשתקד, משקף בעיקר את השפעת הירידה בריבית בנק ישראל.

בהכנסות שאינן מריבית נרשמה עלייה, המשתקפת בעיקר בהכנסות הנובעות מפעילות בשוק ההון אשר הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 58.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 53.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.0%. ברבעון השלישי הסתכמו הכנסות שאינן מריבית ב- 24.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 24.1 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 2.1%.

ההפרשה להפסדי אשראי שהסתכמה בתשעה חודשים של שנת 2015 בהכנסה בסך של (1.0) מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך של 1.0 מיליון ש"ח אשתקד, נובעת רובה ככולה משינוי בהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות להפסדי האשראי ב- 0.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 0.2 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההוצאות במיגזר הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 90.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 92.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 2.1%.

ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות במיגזר ב- 29.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 31.0 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 3.5%.

שינויים בפעילות העסקית - פרטים בדבר מרכז משרד הביטחון למתן הלוואות ושירותים בנקאיים לזכאי מערכת הביטחון, ראה בפרק הסכמים מהותיים להלן.

שינויים בהוראות רגולטוריות - מידע בנושא זה ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגדר הבנקאות הפרטית:

לשלושה חודשים שהסתיימו				לשלושה חודשים שהסתיימו			
ביום 30 בספטמבר 2014				ביום 30 בספטמבר 2015			
כרטיסי		שוק ההון	בנקאות ופיננסים	כרטיסי		שוק ההון	בנקאות ופיננסים
אשראי סך הכל	במיליוני ש"ח			אשראי סך הכל	במיליוני ש"ח		
2.2	0.3	-	1.9	3.0	0.3	-	2.7
6.4	-	-	6.4	2.2	(0.1)	-	2.3
24.1	2.0	18.9	3.2	24.6	1.8	18.1	4.7
32.7	2.3	18.9	11.5	29.8	2.0	18.1	9.7
0.2	-	-	0.2	0.3	-	-	0.3
* 0.9	0.6 *	6.4 *	(6.1)	(0.3)	0.3	5.8	(6.4)
1,612.0	-	-	1,612.0	1,684.9	-	-	1,684.9
5,921.2	-	-	5,921.2	7,024.6	-	-	7,024.6
1,486.4	-	-	1,486.4	1,604.9	-	-	1,604.9
11,510.0	-	11,510.0	-	11,146.0	-	11,146.0	-

לתשעה חודשים שהסתיימו				לתשעה חודשים שהסתיימו			
ביום 30 בספטמבר 2014				ביום 30 בספטמבר 2015			
כרטיסי		שוק ההון	בנקאות ופיננסים	כרטיסי		שוק ההון	בנקאות ופיננסים
אשראי סך הכל	במיליוני ש"ח			אשראי סך הכל	במיליוני ש"ח		
11.7	0.9	-	10.8	11.0	0.8	-	10.2
20.7	(0.1)	-	20.8	5.6	(0.1)	-	5.7
69.5	6.3	53.6	9.6	76.5	5.3	58.4	12.8
101.9	7.1	53.6	41.2	93.1	6.0	58.4	28.7
1.0	-	-	1.0	(1.0)	-	-	(1.0)
* 5.1	1.7	17.3 *	(13.9)	2.2	1.0	20.4	(19.2)
1,545.6	-	-	1,545.6	1,618.3	-	-	1,618.3
5,718.4	-	-	5,718.4	6,629.2	-	-	6,629.2
1,522.4	-	-	1,522.4	1,579.3	-	-	1,579.3
11,110.0	-	11,110.0	-	11,674.0	-	11,674.0	-

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר עסקים קטנים

שינויים בהיקף פעילות המיגזר וברווחיותו

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות במיגזר העסקים הקטנים הסתכם בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 11.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 9.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 16.2%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם הרווח הנקי ב- 4.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 2.6 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 65.4%. הגידול ברווח הנקי בתשעה חודשים נובע בעיקר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי אשר קוזזה מקיטון בהכנסות מפעילות מימון. הגידול ברווח הנקי ברבעון נובע בעיקר מירידה בהוצאות התפעוליות ובהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הכנסות המיגזר בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכמו ב- 77.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 79.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.0%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הכנסות המיגזר ב- 26.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 26.1 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 0.4%. עיקר הקיטון בהכנסות משתקף בהכנסות ריבית והוא נובע בעיקר מקיטון בהיקף הפעילות באשראי ומהשפעת הירידה בריבית בנק ישראל על המרווח הפיננסי.

ההפרשה להפסדי אשראי במיגזר הסתכמה בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 6.7 מיליון ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 0.55%. בתשעה חודשים של שנת 2014 הסתכמה ההפרשה להפסדי אשראי ב- 10.7 מיליון ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 0.85%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות להפסדי אשראי ב- 3.3 מיליון ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 0.79%. ברבעון השלישי של שנת 2014 הסתכמו ההוצאות להפסדי אשראי ב- 4.2 מיליון ש"ח. שיעור ההפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 1.03%.

ההוצאות במיגזר הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 51.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 52.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.1%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו ההוצאות במיגזר ב- 15.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 17.4 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 10.9%.

שינויים בהוראות רגולטוריות - מידע בנושא זה ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגדר עסקים קטנים:

לשלושה חודשים שהסתיימו							
ביום 30 בספטמבר 2014				ביום 30 בספטמבר 2015			
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	סך הכל
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
20.8	-	0.1	20.9	20.6	-	0.1	20.7
(0.9)	-	-	(0.9)	(0.7)	-	-	(0.7)
4.9	0.7	0.5	6.1	4.9	0.7	0.4	6.0
24.8	0.7	0.6	26.1	24.8	0.7	0.5	26.0
4.2	-	-	4.2*	3.3	-	-	3.3
2.0	0.2*	0.4	2.6*	3.9	0.2	0.2	4.3
1,629.7	-	-	1,629.7	1,669.3	-	-	1,669.3
1,037.5	-	-	1,037.5	1,172.0	-	-	1,172.0
1,442.8	-	-	1,442.8	1,377.0	-	-	1,377.0
-	366.0	-	366.0	-	343.0	-	343.0

הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
- מחיצוניים
- בינמגזרי

הכנסות שאינן מריבית
- מחיצוניים

סך כל ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

יתרה ממוצעת של נכסים

יתרה ממוצעת של התחייבויות

יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

יתרה ממוצעת של ניירות ערך

לתשעה חודשים שהסתיימו

ביום 30 בספטמבר 2014								ביום 30 בספטמבר 2015							
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	כרטיסי אשראי	סך הכל
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
67.0	-	0.3	67.3	60.6	-	0.3	60.9	60.6	-	0.3	60.9	60.6	-	0.3	60.9
(5.7)	-	-	(5.7)	(2.1)	-	-	(2.1)	(2.1)	-	-	(2.1)	(2.1)	-	-	(2.1)
14.9	1.8	1.4	18.1	15.3	1.9	1.3	18.5	15.3	1.9	1.3	18.5	15.3	1.9	1.3	18.5
76.2	1.8	1.7	79.7	73.8	1.9	1.6	77.3	73.8	1.9	1.6	77.3	73.8	1.9	1.6	77.3
10.7	-	-	10.7*	6.7	-	-	6.7	6.7	-	-	6.7	6.7	-	-	6.7
8.7	0.4*	0.8	9.9*	10.4	0.4	0.7	11.5	10.4	0.4	0.7	11.5	10.4	0.4	0.7	11.5
1,685.1	-	-	1,685.1	1,635.1	-	-	1,635.1	1,635.1	-	-	1,635.1	1,635.1	-	-	1,635.1
1,055.5	-	-	1,055.5	1,126.0	-	-	1,126.0	1,126.0	-	-	1,126.0	1,126.0	-	-	1,126.0
1,449.7	-	-	1,449.7	1,370.3	-	-	1,370.3	1,370.3	-	-	1,370.3	1,370.3	-	-	1,370.3
-	344.0	-	344.0	-	349.0	-	349.0	-	349.0	-	349.0	-	349.0	-	349.0

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר בנקאות עסקית

שינויים בהיקף הפעילות של המיגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מיגזר עסקים בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכם ב- 16.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 12.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 29.5%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם הרווח הנקי ב- 6.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 2.5 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 144.0%.

הגידול ברווח הנקי בתשעה חודשים משקף בעיקר קיטון בהוצאות בגין הפסדי אשראי אשר קוזז בחלקו בירידה בהכנסות מפעילות מימון. הגידול ברווח הנקי ברבעון משקף בעיקר ירידה בהוצאות להפסדי אשראי.

הכנסות המיגזר בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכמו ב- 58.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 62.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 7.1%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הכנסות המיגזר ב- 18.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 20.0 מיליון ש"ח, קיטון בשיעור של 7.0%.

הקיטון בהכנסות בתשעה חודשים של 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר ירידה בהכנסות מעמלות מאשראי. הקיטון בהכנסות ברבעון השלישי של 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר ירידה בהכנסות מעמלות מאשראי ושוק ההון.

הפרשה להפסדי אשראי במיגזר הסתכמה בתשעה חודשים של שנת 2015 בהכנסה בסך (3.2) מיליון ש"ח. שיעור הפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- (0.20%). בתשעה חודשים של שנת 2014 הסתכמה הפרשה להפסדי אשראי ב- 6.4 מיליון ש"ח. שיעור הפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 0.39%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמה הפרשה להפסדי אשראי בהכנסה בסך (2.2) מיליון ש"ח. שיעור הפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- (0.41%). ברבעון השלישי של שנת 2014 הסתכמה הפרשה להפסדי אשראי ב- 3.7 מיליון ש"ח. שיעור הפרשה להפסדי אשראי ביחס להיקף האשראי הממוצע הסתכם ב- 0.69%.

הוצאות המיגזר בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכמו ב- 33.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 34.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.6%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הוצאות המיגזר ב- 10.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 11.9 מיליון ש"ח, קיטון בשיעור של 10.9%.

שינויים בהוראות רגולטוריות - מידע בנושא זה ראה בפרק "עיקרי שינויי חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית" בהמשך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגדר בנקאות עיסקית:

לשלושה חודשים שהסתיימו								
ביום 30 בספטמבר 2014				ביום 30 בספטמבר 2015				
כרטיסי		בנקאות		כרטיסי		בנקאות		
סך הכל	אשראי	שוק ההון	ופיננסים	סך הכל	אשראי	שוק ההון	ופיננסים	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
15.3	-	-	15.3	19.0	-	-	19.0	הכנסות ריבית, נטו
0.9	-	-	0.9	(3.2)	-	-	(3.2)	- מחיצוניים
								- בינמגזרי
3.8	-	0.4	3.4	2.8	0.1	0.1	2.6	הכנסות שאינן מריבית
20.0	-	0.4	19.6	18.6	0.1	0.1	18.4	- מחיצוניים
								סך ההכנסות
3.7	-	-	3.7	(2.2)	-	-	(2.2)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
* 2.5	-	0.2 *	2.3	6.1	0.1	0.1	5.9	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק
2,140.0	-	-	2,140.0	2,137.0	-	-	2,137.0	יתרה ממוצעת של נכסים
693.5	-	-	693.5	688.8	-	-	688.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
2,436.0	-	-	2,436.0	2,469.0	-	-	2,469.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
455.0	-	455.0	-	427.0	-	427.0	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך

לתשעה חודשים שהסתיימו								
ביום 30 בספטמבר 2014				ביום 30 בספטמבר 2015				
כרטיסי		בנקאות		כרטיסי		בנקאות		
סך הכל	אשראי	שוק ההון	ופיננסים	סך הכל	אשראי	שוק ההון	ופיננסים	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
60.7	-	-	60.7	55.2	-	-	55.2	הכנסות ריבית, נטו
(8.9)	-	-	(8.9)	(7.5)	-	-	(7.5)	- מחיצוניים
								- בינמגזרי
10.6	0.1	0.9	9.6	10.3	0.1	0.5	9.7	הכנסות שאינן מריבית
62.4	0.1	0.9	61.4	58.0	0.1	0.5	57.4	- מחיצוניים
								סך ההכנסות
6.4	-	-	6.4	(3.2)	-	-	(3.2)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
* 12.9	0.1	0.5 *	12.3	16.7	0.1	0.3	16.3	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק
2,195.0	-	-	2,195.0	2,109.4	-	-	2,109.4	יתרה ממוצעת של נכסים
716.3	-	-	716.3	738.6	-	-	738.6	יתרה ממוצעת של התחייבויות
2,486.8	-	-	2,486.8	2,505.7	-	-	2,505.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
479.0	-	479.0	-	425.0	-	425.0	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים.

מיגזר הניהול הפיננסי

שינויים בהיקף הפעילות של המיגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי במיגזר הניהול הפיננסי בתשעה חודשים של שנת 2015 הסתכם ב- 24.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 17.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 37.1%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכם הרווח הנקי ב- 4.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 7.8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 42.3%. הגידול ברווח הנקי בתשעה חודשים נובע ברובו משינוי בשוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. הקיטון ברווח הנקי ברבעון מקורו בירידה ברווח מימוש ניירות ערך זמינים למכירה שקוזזה בשינוי בשוויים של מכשירים פיננסיים נגזרים.

הכנסות המיגזר הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2015 ב- 45.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 36.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 25.5%. ברבעון השלישי של שנת 2015 הסתכמו הכנסות המיגזר ב- 8.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 15.4 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 47.4%. הגידול בתשעה חודשים של שנת 2015 בהשוואה לתקופה אשתקד נובע בעיקר משינוי בשוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים אשר הסתכם ב- 5.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ומגידול מפעילות בשוק ההון.

פעילות בשוק ההון

הכנסות הבנק מפעילות לקוחותיו בשוק ההון נובעות בעיקר מפעילות בניירות ערך בבורסה בת"א, מפעילות בניירות ערך זרים, במכשירים פיננסיים הנסחרים בבורסה ומעמלות הפצה של קרנות נאמנות. ביום 30 בספטמבר 2015 הסתכם תיק ניירות הערך למשמרת ב- 12.9 מיליארד ש"ח בהשוואה ליתרה של כ- 14.0 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014.

פעילות בבורסה לניירות ערך

פעילות הסליקה של הבנק עבור עצמו ועבור לקוחותיו מתבצעת באמצעות הבנק הבינלאומי.

לקוחות נבחרים

היחידה ללקוחות נבחרים נותנת שירותי יעוץ ללקוחות נבחרים בעלי עושר פיננסי גבוה אשר מעוניינים בפעילות דינמית בשוק ההון. ביחידה יועצים מקצועיים אשר נותנים ללקוחות שירות אישי ומקצועי בהשקעות.

ייעוץ פנסיוני

הבנק נותן שירות של יעוץ פנסיוני ללקוחותיו וללקוחות בנקים אחרים החל משנת 2008. לבנק יועצים פנסיוניים מנוסים בעלי רישיון לייעוץ פנסיוני. הבנק משתמש במערכות לייעוץ פנסיוני אשר פותחו בבנק הבינלאומי. שירותי התפעול ניתנים ע"י מת"ף (חברה בת של הבנק הבינלאומי).

להלן התפלגות תוצאות הפעילות בשוק ההון לפי מיגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
במיליוני ש"ח					
-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו
23.9	0.1	0.7	18.1	5.0	הכנסות שאינן מריבית
23.9	0.1	0.7	18.1	5.0	סך ההכנסות
7.3	0.1	0.2	5.8	1.2	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
במיליוני ש"ח					
-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו
23.3	0.4	0.7	18.9	3.3	הכנסות שאינן מריבית
23.3	0.4	0.7	18.9	3.3	סך ההכנסות
6.7	0.2	0.2	6.4	(0.1)	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק*

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
במיליוני ש"ח					
-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו
74.7	0.5	1.9	58.4	13.9	הכנסות שאינן מריבית
74.7	0.5	1.9	58.4	13.9	סך ההכנסות
23.7	0.3	0.4	20.4	2.6	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
במיליוני ש"ח					
-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו
68.5	0.9	1.8	53.6	12.2	הכנסות שאינן מריבית
68.5	0.9	1.8	53.6	12.2	סך ההכנסות
19.6	0.5	0.4	17.3	1.4	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק*

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות כרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות:
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
1.3	-	0.1	0.2	1.0	הכנסות ריבית, נטו
6.8	0.1	0.4	1.8	4.5	הכנסות שאינן מריבית
8.1	0.1	0.5	2.0	5.5	סך ההכנסות
2.6	0.1	0.2	0.3	2.0	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
1.4	-	0.1	0.3	1.0	הכנסות ריבית, נטו
6.7	-	0.5	2.0	4.2	הכנסות שאינן מריבית
8.1	-	0.6	2.3	5.2	סך ההכנסות
2.4	-	0.4	0.6	1.4	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
במיליוני ש"ח					
4.1	-	0.3	0.7	3.1	הכנסות ריבית, נטו
19.1	0.1	1.3	5.3	12.4	הכנסות שאינן מריבית
23.2	0.1	1.6	6.0	15.5	סך ההכנסות
7.3	0.1	0.7	1.0	5.5	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014

סך הכל	בנקאות				
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
במיליוני ש"ח					
4.3	-	0.3	0.8	3.2	הכנסות ריבית, נטו
21.1	0.1	1.4	6.3	13.3	הכנסות שאינן מריבית
25.4	0.1	1.7	7.1	16.5	סך ההכנסות
8.2	0.1	0.8	1.7	5.6	רווח נקי מיוחס לבעלי מניות הבנק

התפתחות סעיפי מאזן עיקריים

	31.12.14	30.09.15	
	במיליוני ש"ח		
*	16,892.1	18,589.1	סך כל המאזן
*	11,347.1	11,845.6	אשראי לציבור, נטו
	3,356.2	4,285.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
	1,821.4	2,085.2	השקעה בניירות ערך
	85.6	80.1	השקעות בבניינים וציוד
	13,072.7	14,852.3	פקדונות הציבור
*	1,107.2	1,146.6	סך כל ההון
	6.6%	6.2%	יחס ההון לסך המאזן
	67.2%	63.7%	יחס האשראי לציבור, נטו לסך המאזן

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב- 11,845.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 11,347.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של 4.4%.

סיכון האשראי לציבור, כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים וכן סיכון אשראי חוץ מאזני הכולל ערביות, עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות להעמיד אשראי. נתוני סיכון האשראי הכולל ליום 30 בספטמבר 2015 וליום 31 בדצמבר 2014 מוצגים לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי יתרת הפרשות בגין הפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי).

סיכון האשראי הכולל לציבור הסתכם ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 17,249.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 16,863.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של 2.3%.

בהתפלגות לפי ענפי משק מהווה האשראי לאנשים פרטיים את עיקר האשראי בבנק. ביום 30 בספטמבר 2015 היה חלקו של אשראי זה כ- 68% מסיכון האשראי המאזני לציבור בבנק, בהשוואה ל-67% ביום 31 בדצמבר 2014.

פרטים מלאים על התפלגות האשראי וסיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני לפי ענפי משק ראה בתוספת ג' לסקירת ההנהלה.

פעילות משכנתאות – פעילות המשכנתאות בבנק מתבצעת באמצעות דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בחלק מסניפי הבנק. יתרות האשראי אינן כלולות בספרי הבנק.

סיכון האשראי לדיור הכולל בספרי הבנק ביום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב- 212.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 196.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של 8.5%. היקף האשראי האמור מהווה כ- 1.8% מסיכון האשראי המאזני ביום 30 בספטמבר 2015 בהשוואה ל-1.7% ביום 31 בדצמבר 2014. האשראי לדיור כולל אשראי למטרות דיור וללא משכון נכס לאוכלוסיית מערכת הביטחון הניתן כחלק מן האשראי בתנאי מכרז.

סיכון אשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו הסתכם ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 299.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 323.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014. יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל לציבור הסתכם ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 1.74% בהשוואה ל- 1.92% ביום 31 בדצמבר 2014.

א. סיכון אשראי בעייתי

סיכון אשראי הבעייתי מאזני:

שינוי	*31.12.14	30.9.15	
	במיליוני ש"ח		
(10.26%)	162.8	146.1	סיכון אשראי פגום
56.10%	4.1	6.4	סיכון אשראי נחות
(0.10%)	102.1	102.0	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
(5.39%)	269.0	254.5	סך סיכון אשראי בעייתי

סיכון אשראי בעייתי חוץ מאזני:

שינוי	*31.12.14	30.9.15	
	במיליוני ש"ח		
(38.10%)	12.6	7.8	סיכון אשראי פגום
(10.10%)	41.6	37.4	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
(16.61%)	54.2	45.2	סך סיכון אשראי בעייתי

ב. נכסים שאינם מבצעים:

שינוי	*31.12.14	30.9.15	
	במיליוני ש"ח		
(24.59%)	176.9	133.4	חובות פגומים
(24.59%)	176.9	133.4	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

ג. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים ריבית

שינוי	31.12.14	30.9.15	
	במיליוני ש"ח		
31.82%	6.6	8.7	חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית

ד. מדדי סיכון אשראי

	31.12.14	30.9.15	
*	1.38%	1.19%	שיעור יתרת אשראי פגום לציבור מיתרת האשראי לציבור
	0.01%	0.02%	שיעור יתרת אשראי שאינו פגום לציבור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
	1.24%	1.10%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
	89.37%	92.35%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי הפגום לציבור
	1.44%	1.24%	שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
	1.92%	1.74%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
	0.53%	(0.00%)	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
	0.13%	0.21%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
	10.84%	18.97%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי בגין אשראי לציבור

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

ההשקעה בניירות ערך

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 2,085.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,821.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של 14.5%.

א. הרכב ניירות הערך בהתאם לסוגם המאזני

שינוי בהשוואה ל	31.12.14	31.12.14	30.9.15	
	במיליוני ש"ח			
	(36.9%)	197.0	124.4	תיק לפדיון
	20.7%	1,614.6	1,948.3	תיק זמין למכירה
	27.6%	9.8	12.5	תיק למסחר
	14.5%	1,821.4	2,085.2	סך כל תיק ההשקעות

ב. להלן הרכב תיק ניירות הערך לפי מנפיק בערכם המאזני.

שינוי בהשוואה ל	31.12.14	31.12.14	30.9.15	
	במיליוני ש"ח			
	15.0%	1,560.7	1,794.3	אגרות חוב ממשלתיות
	54.5%	136.9	211.5	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
	(52.9%)	71.7	33.8	של אחרים בישראל סחיר
	(12.5%)	52.1	45.6	של אחרים בישראל לא סחיר
	14.5%	1,821.4	2,085.2	סך הכל

ג. ביום 30 בספטמבר 2015 גבוה השווי ההוגן של ניירות הערך בתיק הזמין למכירה ב- 0.7 מיליון ש"ח מעלותם המותאמת, בהשוואה לשווי הוגן הגבוה מהעלות המותאמת ב- 18.5 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014.

31.12.14			30.9.15			
פרש	שווי הוגן	עלות מותאמת	פרש	שווי הוגן	עלות מותאמת	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
16.1	1,403.3	1,387.2	1.5	1,708.3	1,706.8	אגרות חוב של ממשלת ישראל
-	130.7	130.7	(2.4)	207.2	209.6	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
(1.7)	75.8	77.5	(2.5)	28.7	31.2	אגרות חוב של אחרים בישראל
4.1	4.8	0.7	4.1	4.1	-	מניות
18.5	1,614.6	1,596.1	0.7	1,948.3	1,947.6	סך הכל

ד. פרוט המקורות לציטוט המחירים המשמשים את הבנק לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2015:

מחיר מצוטט	מחיר פעיל	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצד נגדי לעסקה**	סך הכל
במיליוני ש"ח				
-	4.1	-	-	4.1
1,449.0	-	-	-	1,449.0
221.4	37.8	-	-	259.2
-	373.0	-	-	373.0
1,670.3	414.9	-	-	2,085.2

* מחיר אינדיקטיבי – אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגוף, או גופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה – ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה. לגבי קרנות השקעה פרטיות, בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך מתבססת על הדוחות הכספיים שלהן.

פיקדונות הציבור הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 14,852.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 13,072.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של 13.6%. פיקדונות הציבור היוו ביום 30 בספטמבר 2015 כ- 79.9% מסך מקורות הבנק לרבות ההון בהשוואה ל- 77.4% ביום 31 בדצמבר 2014. יחס פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ביום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב- 125.4% בהשוואה ל- 115.2% ביום 31 בדצמבר 2014. מידע בדבר הרכב פיקדונות הציבור בפירוט לפי מפקיד ראה ביאור 3א לדוחות הכספיים.

האמצעים ההוניים של הבנק

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב- 1,146.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 1,107.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של 3.6%.

כתבי התחייבות נדחים שהנפיק הבנק הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 680.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 777.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014, קיטון בשיעור של 12.4%. כתבי התחייבות שהנפיק הבנק אינם ניתנים להמרה במניות ואינם מקנים זכות לרכישת מניות. זכויותיהם בעת פירוק נדחות מפני התחייבויות אחרות.

כתבי התחייבות רשומים למסחר- בהתאם להסכם עם הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן: "הבינלאומי הנפקות") חברה בת בבעלות מלאה של הבנק הבינלאומי, התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות שתנפיק הבינלאומי הנפקות לציבור עבור הבנק וכל ההוצאות הכרוכות בהנפקה כאמור. כמו כן התחייב הבנק כי תמורת ההנפקה תופקד בבנק בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם. יתרת כתבי ההתחייבות הרשומים למסחר ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה ב- 166.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 246.9 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

כתבי התחייבות שאינם רשומים למסחר- מריבית מחזיקי כתבי ההתחייבות שאינם סחירים הינם גופים מוסדיים, כגון קופות גמל וקרנות השתלמות. סך כל כתבי ההתחייבות אלו הגיע ביום 30 בספטמבר 2015 ל- 305.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 322.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014. סך כתבי ההתחייבות שהונפקו לחברה האם ואינם רשומים למסחר הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2015 ב- 208.5 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2014 - 208.0 מיליון ש"ח).

יתרת כתבי ההתחייבויות הנדחים שנכללו ברובד השני של ההון בחישוב יחס ההון המזערי ליום 30 בספטמבר 2015 משוקללים, בהתאם להוראת בנק ישראל, בהתחשב בתקופה שנותרה לפירעונם הסתכמה ב- 319.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 407.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014. על פי הוראה 299 של המפקח על הבנקים כתבי התחייבות אלו אינם מוכרים כחלק מן ההון לצרכי באזל. בתקופת ביניים מותרת ההכרה בהם כהון רובד 2 בשיעור ההולך ופוחת שבין 70% בשנת 2015 ועד לביטול מלא בהכרתם בשנת 2018.

דירוג הבנק

דירוג הבנק (פיקדונות לזמן ארוך) כפי שנקבע בחודש מרס 2014 על ידי חברת מידרוג הוא Aa2 עם אופק יציב. דירוג פיקדונות הבנק לזמן קצר P-1 ודירוג כתבי ההתחייבות הנדחים Aa3 עם אופק יציב.

הלימות ההון

בחודש דצמבר 2014 החליט דירקטוריון הבנק לאחר דיון במסמך שהוכן במסגרת תהליך הערכת נאותות ההון (תהליך ה ICAAP) כי בשנת 2015 יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ- 12.5% ויחס ההון רובד 1 לא יפחת מ- 9.3%.

להלן פרטים על יחס ההון לנכסי סיכון המחושב בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל 3):

א. יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של הבנק

	31.12.14	30.9.15	
	9.59%	9.63%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי הסיכון
*,**	14.13%	13.22%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
	9.00%	9.01%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על ה 9.01% ***
	12.50%	12.51%	יחס ההון הכולל הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ***

* ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

** הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ד.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

*** דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5% החל מ- 1 בינואר 2015. לגבי הדרישה להגדלת יחס ההון העצמי רובד 1 בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא המגבלות למתן הלוואות לדיור ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

*** יחסי ההון המזערי הנדרשים על פי הוראות המפקח מיום 1 בינואר 2015.

למיסים אלה תתווסף דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך יחס ההון העצמי רובד 1 ליחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017 לפי נתוני מועד הדיווח הוא 9.02% ו-12.52% בהתאמה. בנוגע לדרישות הון נוספות בנושא הלימות ההון ראה ביאור 4(1) ג.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים
זכויות עובדים וחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה

לא חל שינוי במדיניות החשבונאית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים שפורטה בדוחות הכספיים לשנת 2014 למעט בנושא זכויות עובדים וחובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה, כמפורט להלן:

1. זכויות עובדים

עובדי הבנק, זכאים להטבות מסוימות בתקופת עבודתם, בעת פרישתם ולאחר פרישתם לגמלאות. הטבות אלו כוללות, בין השאר:

-תוכניות להטבה מוגדרת לאחר פרישה - פיצויי פרישה והטבות לגמלאים
-הטבות אחרות כגון מענקי ותק.

ההתחייבות בגין הטבות אלו מחושבת על בסיס אקטוארי בהתאם להוראות המפקח על הבנקים המאמצות החל מיום 1 בינואר 2015 את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

לצורך עריכת החישובים האקטואריים נעזר הבנק באקטואר חיצוני. החישובים האקטואריים מבוססים על מספר פרמטרים ובכלל זה, ההסתברות שיתמלאו כל התנאים לתשלום, תוחלת החיים הצפויה, גיל הפרישה, שיעורי הפרישה של העובדים טרם מועד הפרישה לגמלאות, שיעור עליית השכר הצפויה, שיעור ניצול ימי מחלה ושיעור ההיוון. פרמטרים אלו נקבעו, בין היתר, על פי תצפיות בנוגע לשיעור עליית השכר בבנק ושיעורי עזיבה בבנק והחלטות הנהלת ודירקטוריון הבנק בקשר עם הזכויות השונות. שיעור ההיוון מחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב.

חישוב ההפרשה האקטוארית לתוכניות ההטבה השונות רגישים לשינויים בכל אחד מהערכים של הפרמטרים שצוינו לעיל.

להלן ניתוחי רגישות לסכום ההתחייבות ביחס לשינוי של 1% בריבית להיוון

		התחייבות			
		אקטוארית			
		ליום 30			
		בספטמבר			
		2015			
		רגישות לשינויים בשיעורי ההיוון			
		קיטון ב-	אחוז	גידול	
		1%	השינוי	ב-1%	
		אחוז השינוי			
הטבות לאחר פרישה					
פיצויים	3.0	(1.4)	3.3 (46.7%)	110.0%	
פיצויים מוגדלים	11.3	(0.9)	1.1 (8.0%)	9.7%	
הטבות לפנסיונרים	26.2	(4.5)	6.1 (17.2%)	23.3%	
מענק מחלה	14.9	(1.9)	2.2 (12.8%)	14.8%	
הטבות אחרות לזמן ארוך					
מענק ותק	3.3	(0.2)	0.2 (6.1%)	6.1%	
נופש 25 שנה	15.3	(0.8)	1.1 (5.2%)	7.2%	
סך הכל	74.0	(9.7)	14.0 (13.1%)	18.9%	

לעניין היישום לראשונה מיום 1 בינואר 2015 של הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, המעדכנת את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים, ראה באור 2.ד.1 לדוחות הכספיים.

2. חובות מובטחים בערבות מדינה

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, החל מיום 1 ביולי 2015 קבע הבנק כי לאשראי שניתן במסגרת קרנות מדינה לעידוד עסקים קטנים ובינוניים המובטח בערבות מדינה, נמדד במסלול הקבוצתי ונמצא בפיגור של מ-150 יום ועד שנתיים, יינתן מקדם מחיקה חשבונאית המתאים לשיעור מימוש הערבות בתקופה. לאחר תקופה זו תמחק יתרת החוב הרשומה במלואה. ההפרשה בגין חובות מובטחים כאמור הנמדדים במסלול פרטני הותאמה לשיעור המימוש האמור. שינוי המדיניות החשבונאית כאמור, יושם בדרך של יישום למפרע לרבות תיקון של מספרי השוואה.

מידע נוסף ראה בביאור 1.ד.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

- פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מבניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל 3. בגין יתר הסיכונים אליהם חשוף הבנק מתבצעת הקצאת הון משלימה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל 2 - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Assessment Process).

- מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מותאמת למדיניות בקבוצת הבנק הבינלאומי ומכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח - תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה וביקורת נאותים.

- המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר הנחיות הקשורות בניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.

- תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועם העקרונות המנחים של וועדת באזל ומושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות חשיפה לתחום והגדרת היקף ועומק החשיפה, מערך בקרה וביקורת, מערך דיווח, ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.

- ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח ובקרה, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה עיקריים: קו הגנה ראשון של האחראיים על יצירת הסיכון וניהול הסיכון המקיימים בקרות שונות בעת נטילת הסיכון. קו הגנה שני של מבצעי בקרה לאחר אך בסמוך לנטילת הסיכון באמצעות יחידות הכפופות למנהל הסיכונים הראשי שהינו בלתי תלוי, קו הגנה שלישי של מטה הביקורת הפנימית.

מנהלת הסיכונים הראשית בבנק רות לפיד, כפופה למנכ"ל ומוכוונת מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה.

- בנק ישראל אישר כי מנהלת הסיכונים הראשית בבנק לא תהיה חברת הנהלה. החלטה זו עשויה להשתנות בהתאם לשינויים, ככל שיהיו, בפרופיל העיסוקי של הבנק, מורכבותם ומהותיותם לחברה האם.

- היעד העיקרי של מנהלת הסיכונים הראשית הינו להטמיע בבנק תרבות ניהול סיכונים תוך התווית מדיניות התואמת את הנחיות המפקח על הבנקים. יחידת ניהול סיכונים שהוקמה בבנק כוללת את: היחידה לבקרת אשראי, היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים והיחידה לניהול החשיפה לסיכוני ציות, אכיפה מנהלית ואיסור הלבנת הון.

במקביל נקבעו אחראים לסיכונים הייעודיים:

ניר הרצנשטיין מנהל היחידה לניהול פיננסי אחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות.

דורון כליף, מנהל החטיבה העיסוקית אחראי לניהול סיכוני האשראי.

רות לפיד מנהלת הסיכונים הראשית של הבנק (CRO) אחראית לניהול הסיכונים התפעוליים ולהמשכיות עיסוקית.

עו"ד גילה יחזקאלי, היועצת המשפטית הראשית, אחראית על ניהול הסיכונים המשפטיים.

נועם קוטאי, עו"ד, מנהל החטיבה הקמעונאית אחראי לניהול סיכוני האסטרטגיה, המוניטין והתחרות.

- הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק – כגון, סיכוני רגולציה וחקיקה, הלבנת הון, ציות וסיכונים הקשורים למשק הישראלי מנוהלים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על-ידי כל אחד מחברי הנהלה ונושאי משרה נוספים בתחום הנתון לאחריותם, ובמקביל מפוקחים, כחלק מניהול הסיכונים הקבוצתי האינטגרטיבי, גם על-ידי מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה באמצעות מנהל הסיכונים בבנק.

מדי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי מנהלת הסיכונים הראשית שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו. במסמך מוצגת סקירת מנהלת הסיכונים הראשית על מצב ניהול הסיכונים בבנק, עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות דרגות הסיכון וכן טיפול היחידה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שננקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.

ממשל תאגידי ומעורבות ההנהלה והדירקטוריון

במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון ובמסגרת הוראה 310 בנושא ניהול סיכונים אומצו, בין היתר, עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים. במהלך חודש דצמבר 2014 אישר דירקטוריון הבנק את המסמך בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים המהווה תשתית לממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק, התואמת את עקרונות באזל והנחיות בנק ישראל. במסמך מוגדרים הגופים השונים הפועלים במשימות ניהול סיכונים, התהליכים היסודיים של ניהול הסיכונים וחלוקת התפקידים והמשימות, הסמכות והאחריות של האורגנים השונים מרמת הדירקטוריון, ההנהלה וחברי ההנהלה האחראים כל אחד על סיכונים שבתחומי פעילותם, גופי ניהול הסיכונים ובקרת ניהול סיכונים והביקורת הפנימית. מסמך זה משמש מצע מחייב עבור קבוצת הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק. המסמך מיושם באמצעות נוהל הדירקטוריון, מסמכי המדיניות הרלוונטיים ונהלי היחידות השונות. השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, ההנהלה ועודות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כמפורט להלן:

התייחסות הדירקטוריון וההנהלה לסיכויי ניהול הסיכונים

- דירקטוריון הבנק מתווה את האסטרטגיה של הבנק כחלק מן האסטרטגיה של הקבוצה.
- דירקטוריון הבנק דן ומאשר אחת לשנה את תכנית העבודה השנתית ומדיניות ניהול הסיכונים בתחומי הסיכון המהותיים השונים, הכוללות, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת זאת, מתאים הדירקטוריון את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.
- דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים העשויים ליצור חשיפות חדשות תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכונים הפעילות.
- הדירקטוריון מקיים דיון אחת לרבעון במסמך הסיכונים הכולל, הנכתב על ידי מנהל הסיכונים הראשי, הבוחן את כלל הסיכונים שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי.
- ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים מתכנסת לפחות ארבע פעמים בשנה ולפי הצורך, דנה בישיבותיה במדיניות ניהול הסיכונים ואופן יישומה ובחשיפת הבנק לסיכונים השונים. מקיימת אחת לרבעון דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק. כן מקיימת דיון אחת לשנה במסמכי המדיניות של הסיכונים השונים.
- ועדת הביקורת של הדירקטוריון מתכנסת לפחות 6 פעמים בשנה ודנה אחת לחודש באופן שוטף בדוחות ביקורת מהותיים של הביקורת הפנימית ומידי חצי שנה גם בתוכנית העבודה של הביקורת הפנימית תוך ביצוע מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה. הוועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטוריים. כמו כן, הוועדה דנה בדוחות הכספיים ובלקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון, לאחר שדנה וגיבשה המלצה בכל אלה: ההערכות והאמדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הבקורות הפנימיות הקשורות לדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים של הבנק; הערכות שווי (אם וככל שקיימות), לרבות ההנחות והאמדנים שעליהן נסמכים נתונים בדוחות הכספיים. כמו כן הוועדה מקיימת אחת לשנה ישיבה עם "שומרי הסף" (לפי נב"ת 301 סעיף 35 ה.).

בישיבותיה כועדה לעסקאות עם אנשים קשורים דנה הועדה בעסקאות עם בעלי עניין ועם אנשים קשורים, על פי הגדרות בנק ישראל, באישור מתן אשראי לגופים אלה ובקביעת דרכי פעולה לטיפול בהם. מידי רבעון דנה הוועדה בנושאי אכיפה מנהלית ומקבלת דיווח מהממונה על האכיפה.

- ועדת האשראי של הדירקטוריון, מתכנסת לפחות ארבע פעמים בשנה ולפי הצורך ודנה בבקשות אשראי ומידי שנה דנה בנהל ובמדיניות ניהול סיכונים אשראי. מדיניות האשראי נדונה בוועדה לניהול סיכונים, בהשתתפות הדירקטורים מועדת האשראי, הועדה מאשרת את תכנית העבודה השנתית של בקרת אשראי.

- ההנהלה בראשות המנכ"ל, חברי ההנהלה, מנהלת מטה הביקורת, מנהלת הסיכונים הראשית, מנהל אגף משאבי אנוש ומנהל היחידה לניהול פיננסי, בהתאם לצורך, מתכנסת פעמיים בשבוע. בישיבותיה נידונים, בין היתר, מסמכי חשיפה, תכניות עבודה, תוצאות סיקרי סיכונים וכו'.

אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק למכלול הסיכונים בפניהם עומד הבנק שעיקרם: סיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים, סיכונים משפטיים וסיכונים ציט, אכיפה פנימית בדיני ניע ואיסור הלבנת הון כמו כן, ניתנת התייחסות לתיאבון הסיכון של הבנק, תוצאות הרצת תרחישי הקיצון ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון, התייחסות לתאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכת דרגות הסיכון, וסטטוס תיקוף מודלים.

- צוות ניהול נכסים והתחייבות בראשות המנכ"ל מתכנס אחת לחודש ודן, בין היתר: בהתפתחויות המרכזיות בחשיפות הפיננסיות בבנק לאור ההתפתחויות והתחזיות בתחום המאקרו, במגבלות החשיפה לסיכונים הפיננסיים בכניסה לפעילויות חדשות, ובהתפתחות תיק הנוסטרו.

- צוות נזילות בראשות מנהל היחידה לניהול פיננסי דן כ- 5 פעמים בשבוע בנושאי נזילות וסיכונים שוק.

- צוות פיננסי בראשות מנהל מנהל היחידה לניהול פיננסי דן אחת לשבוע בנושאי השקעות ומצב הנזילות.

- צוות אשראי בראשות המנכ"ל מתכנס אחת לשבוע, ודן באישורי אשראי מעל סמכות מנהל החטיבה העסקית, וכן דן במתן המלצות לבקשות אשראי בסמכות ועדת אשראי של הדירקטוריון. בנוסף מבצע, בין היתר, מעקב שנתי אחר לווים בנושאים מהותיים הקשורים לפעילות עסקית. הצוות דן בדיווחים שונים של עמידה במגבלות שקבעו הדירקטוריון והנהלת הבנק, באישור הסדרי חוב/ מחיקות/ ויתור על חוב ובגיבוש המלצות לגבי מדיניות האשראי וניהול סיכונים האשראי של הבנק וחובות פגומים.

- פורום סיכונים תפעוליים ומשפטיים, מעילות והונאות בראשות מנהלת הסיכונים הראשית דן בנושאים אלו אחת לרבעון.

- מנהלת הסיכונים הראשית משתתפת בפורום ניהול סיכונים קבוצתי בראשות מנהל הסיכונים הקבוצתי הראשי במסגרתו מובאים לדיון דרכים ואפשרויות לקידום ניהול הסיכונים על בסיס קבוצתי תוך האחדת שיטות המדידה, מתודולוגיות ניהול הסיכונים ומנגנוני הבקרה בקבוצה.

- בקרת סיכונים שוק מתבצעת על ידי בקר הסיכונים הכפוף למנהל מחלקת בקרות וסיכונים ראשית בחברה האם ומבצע בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על החשיפות לסיכונים.

- בקרת סיכונים אשראי מתבצעת על ידי בקרי הסיכונים הכפופים למנהלת הסיכונים הראשית. הבקרה מתבצעת באופן עצמאי ובלתי תלוי בסיכונים האשראי ללווים נבחרים עפ"י מדגם מבוסס סיכון.

- היחידה עוסקת בשני תחומים נוספים: האחד, ניתוח ומתן חוות דעת כתובה בלתי תלויה לגבי חשיפות אשראי בסכומים מהותיים על פי נוהל בנקאי תקין 311. חוות הדעת של היחידה מתייחסת לבקשת האשראי/השקעה ולדירוג האשראי, תוך ביצוע ניתוח עצמאי של העיסקה. נציג היחידה משתתף בוועדות האשראי (מסמכות ראש חטיבה ומעלה), בודק ומעריך את סיכונים האשראי בכל בקשות האשראי הנדונות ובמידת הצורך מחווה את דעתו בדיוני הוועדות. פעילות היחידה אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות העיסקי בגין האשראי הניתן ועמדתה נבחנת כחלק מהתהליך ולא בדיעבד.

התחום השני הינו ביצוע הליכים עצמאיים משלימים לאיתור חובות שמצבם מורע, לרבות קביעת נאותות הסיווגים וההפרשות להפסדי אשראי.
- התהליך הפנימי להערכת הנאותות ההונית (ICAAP) מתבצע באמצעות צוות בראשות מנהלת הסיכונים הראשית של הבנק. במסגרת התהליך מיושמות ההוראות כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הבנק.

- יחידה אנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים בבנק הבינלאומי, הכפופה למנהל מחלקת בקרות וסיכונים ראשית בבנק הבינלאומי, אחראית בעיקר על יישום הוראות בנק ישראל בנושא תיקוף המודלים של קבוצת הבנק הבינלאומי.

- הביקורת הפנימית מבצעת ביקורת בכל יחידות הבנק, ע"פ תכנית עבודה ממוקדת סיכונים, ובכלל זה ביחידות העוסקות בניהול הסיכונים ובבקרתן. במסגרת הביקורת נבחנים יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים ואיכות תהליכי הבקרה הפנימיים בבנק.

- הנהלת הבנק ממשיכה לשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת על חשיפת הבנק לסיכונים השונים וכן כדי להטמיע את תפישת ניהול הסיכונים הקבוצתית בבנק.

ניהול סיכוני אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי. כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכוני האשראי ומגבלות חשיפה לגבי לווים/ענפים במיגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 311.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי

במסגרת יישום הוראות באזל 3 מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי. במסגרת נדבך 2 מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני האשראי.

ההון הנדרש לעניין זה ביום 30 בספטמבר 2015 לפי דרישת הון מינימלית בשיעור של 12.5% היה 1.5 מיליארד ש"ח, מזה כ- 70% בגין יחידים ועסקים קטנים.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

31.12.14		30.9.15		סוג החשיפה
דרישות ההון (12.5%)	נכסי סיכון	דרישות ההון (12.5%***)	נכסי סיכון	
במיליוני ₪				
8.4	67.2	8.7	69.7	ריבונות
19.0	151.7	18.4	147.5	יישיות סקטור ציבורי
35.8	286.7	48.9	391.4	תאגידים בנקאיים
284.5	2,275.8	272.3	2,178.3	תאגידים
14.7	117.2	11.3	90.6	בביטחון נדל"ן מסחרי
771.7	6,173.5	807.9	6,463.1	קמעונאים ליחידים
** 120.5	963.6	131.4	1,051.5	עסקים קטנים
8.4	66.8	8.1	64.6	בגין משכנתאות לדיור
** 44.2	353.7	43.2	345.7	נכסים אחרים
1.8	14.3	1.2	9.2	סיכון אשראי בגין CVA
1,309.0	10,470.5	1,351.4	10,811.6	סך הכל בגין סיכוני אשראי
7.2	57.5	7.2	57.5	סיכוני שוק
136.2	1,090.0	130.5	1,044.0	סיכון תפעולי
1,452.4	11,618.0	1,489.1	11,913.1	סך כל נכסי הסיכון

	31.12.14	30.9.15	
** *	9.59%	9.63%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי הסיכון
** *	14.13%	13.22%	יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
	9.00%	9.01%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על ה-9
	12.50%	12.51%	יחס ההון הכולל הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

* ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

** הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

*** דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% יחס הון כולל בשיעור 12.5% החל מ- 1 בינואר 2015. לגבי הדרישה להגדלת יחס ההון העצמי רובד 1 בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא המגבלות למתן הלוואות לדיור ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

מדיניות ניהול סיכונים האשראי נדונה ומאושרת אחת לשנה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק. החל משנת 2015 מנהלת הסיכונים הראשית מובילה את תהליך גיבוש מדיניות האשראי, תוך שיתוף הגורמים נותני האשראי בשלבי התהליך השונים.

מדיניות ניהול סיכונים האשראי של הבנק מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים. מדיניות זו מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה. פעילות האשראי של הבנק תתנהל תוך שמירה על הנאותות ההונית ובהתבסס על יעדי הלימות ההון של הבנק כפי שקבע הדירקטוריון.

במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק כללים לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שווקי יעד וכן הנחיות המתחשבות בהלימות ההון הנדרשת ביחס לאשראי הניתן. במסגרת מדיניות האשראי בקבוצה הגדיר הבנק את קבוצת המיקוד העיסוקי שלו במונחים של גודל אשראי ללווה בבנק, תוך התייחסות לחבות הלווה בכלל המערכת הבנקאית.

מדיניות האשראי מכוונת לשמירת מרכזיותה של הפעילות הקימעונאית בבנק וכוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים בברזיל. מגבלות אלו נועדו לצמצם, בין היתר, את החשיפה לריכוזיות ענפית ולגודל החבות של לווה בודד וקבוצת לווים. מדיניות האשראי כוללת תחומי פעילות בהם לא יעניק הבנק אשראי לאור רמת הסיכון הגבוהה יותר הטמונה בהם או רמת השליטה או הבקרה עליהם, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל בגין פעילויות אלה הינה גבוהה.

כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנו, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המיגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב. כמו כן נבחנו פרמטרים כלכליים שיש להם השפעה על בחינת סיכון האשראי.

הבנק פעל ופועל להתאמת המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל.

הבנק בוחן תקופתית את המגבלות שהשית על עצמו ומעדכן על פי התפתחויות במצב המשק, המיגזרים הענפיים, ומדיניות ותפישת הסיכון של הבנק.

במסגרת מסמך המדיניות הוגדרו אידיקטורים כמותיים ברורים לבחינת הצורך בעידכון מסמך המדיניות בעקבות שינויים מאקרו כלכליים ורגולטוריים או שינוי בנתוני הבנק. אידיקטורים אלו כוללים שינויים בתחזיות צמיחה במשק, שינוי בשערי החליפין, הוראות רגולטוריות חדשות בעלות השפעה על תחום האשראי הלימות הונו של הבנק ועוד.

הבנק מפעיל מנגנונים הולמים לביצוע בקרה ופיקוח על האשראי, חלקם בזמן אמת וחלקם בדיעבד. הבקרה והפיקוח מבוצעים באמצעות יחידות אקסוגניות ליחידות המנהלות את האשראי.

התיאבון לסיכון אשראי בבנק, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני בהשוואה למגבלות הרגולטוריות.

במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון אשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון אשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ניהול על בסיס קבוצתי של חשיפות אשראי

מטרת המדיניות הקבוצתית הינה לשמר את המאפיינים הייחודיים שיש לכל בנק בקבוצה ולכוון כל אחד מן הבנקים אל קבוצת המיקוד התואמת מאפיינים אלו.

ד. אמידה וניהול של סיכוני האשראי

- הבנק אימץ מודל פנימי אובייקטיבי של החברה האם לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוחות הקימעונאיים ואת המודלים של החברה האם לדירוג הלקוחות העיסקיים. המודלים מושתתים בחלקם על אינדיקטורים אובייקטיביים ובחלקם על אינדיקטורים סובייקטיביים.
- המודלים מסייעים בקביעת מסגרות אשראי, בהתאם לרמת הסיכון ובהתאם למאפייני פעילות הלקוח. ביחד עם מערכת למדידת רווחיות לקוח מתאפשר תהליך של התאמת הקשר בין רמת הסיכון והרווחיות.
- מערכות ממוכנות מספקות למנהלי סיכוני האשראי, הן בדרגי השטח והן בדרגי המטה, מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי. בנוסף מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי למשקי בית המסייעת בהליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- הנהלת הבנק פועלת לשיפור כלי המדידה, הדווח והבקרה הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבה העיסקית של מקבלי האשראי.
- הבנק בוחן את עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות ריכוזיות לווה וקבוצת לווים וחשיפה ענפית ובמגבלות הענפיות שהוטלו על ידי הדירקטוריון.

ה. להלן פרטים על חשיפות האשראי:

1) סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו, וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

31.12.14		30.9.15		סוג החשיפה
יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	
ממוצעת (1)	ממוצעת (1)	ממוצעת (1)	ממוצעת (1)	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
* 14,580.0	* 14,753.4	15,174.0	16,163.6	הלוואות
1,375.0	1,806.8	1,835.0	2,068.6	אגרות חוב
28.0	45.6	44.0	45.3	נגזרים (OTC)
5,276.0	5,604.6	5,557.0	5,477.2	חשיפות חוץ מאזניות
* 392.0	* 428.4	430.0	459.4	נכסים אחרים
* 21,651.0	* 22,638.8	23,040.0	24,214.1	סה"כ חשיפת אשראי ברוטו

(1) חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת חושבה כממוצע בין יתרות הסגירה הרבעוניות.

* הוצג מחדש, ראה ביאור ד.1.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

2) התפלגות החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי יתרות ליום 30 בספטמבר 2015

סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות		אגרות חוב	הלוואות	סוג החשיפה
		חוץ מאזניות (1)	נגזרים (OTC)			
במיליוני ש"ח						
5,372.4	-	1.7	-	1,794.3	3,576.4	ריבונות
331.6	-	22.1	-	37.8	271.7	יישיות סקטור ציבורי
851.8	-	-	30.7	207.8	613.3	תאגידים בנקאיים
3,102.6	-	1,175.0	0.9	28.7	1,898.0	תאגידים
104.8	-	1.7	-	-	103.1	בביטחון נדל"ן מסחרי
12,022.2	-	3,948.6	13.3	-	8,060.3	קמעונאים ליחידים
1,870.7	-	328.1	0.4	-	1,542.2	עסקים קטנים
98.6	-	-	-	-	98.6	בגין משכנתאות לדיור
459.4	459.4	-	-	-	-	נכסים אחרים
24,214.1	459.4	5,477.2	45.3	2,068.6	16,163.6	סך הכל

יתרות ליום 31 בדצמבר 2014

סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות		אגרות חוב	הלוואות	סוג החשיפה
		חוץ מאזניות (1)	נגזרים (OTC)			
במיליוני ש"ח						
4,326.3	-	-	-	1,560.7	2,765.6	ריבונות
412.1	-	25.1	-	79.1	307.9	יישיות סקטור ציבורי
670.2	-	-	39.4	132.1	498.7	תאגידים בנקאיים
3,300.6	-	1,386.4	0.8	34.9	1,878.5	תאגידים
133.6	-	1.3	-	-	132.3	בביטחון נדל"ן מסחרי
11,513.2	-	3,889.3	5.1	-	7,618.8	קמעונאים ליחידים
1,748.3	-	302.5	0.3	-	1,445.5	עסקים קטנים*
106.1	-	-	-	-	106.1	בגין משכנתאות לדיור
428.4	428.4	-	-	-	-	נכסים אחרים*
22,638.8	428.4	5,604.6	45.6	1,806.8	14,753.4	סך הכל

* הוצג מחדש, ראה ביאור ד.1.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים.

3א) סיכון אשראי כולל לפני הפחתות סיכון בכל משקל סיכון
יתרות ליום 30 בספטמבר 2015

250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	סוג החשיפה
במיליוני ש"ח									
-	-	-	-	-	-	348.7	5,023.7	5,372.4	ריבונות
-	-	-	-	331.6	-	-	-	331.6	יישויות סקטור ציבורי
-	-	-	-	731.2	-	120.6	-	851.8	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות נ"ע
13.2	3,068.1	-	-	-	-	-	-	3,081.3	תאגידים
-	104.8	-	-	-	-	-	-	104.8	בביטחון נדל"ן מסחרי
28.7	19.9	11,965.8	-	-	-	-	-	12,014.4	קמעונאים ליחידים
54.4	6.0	1,804.5	-	-	-	-	-	1,864.9	עסקים קטנים
0.4	8.4	61.7	-	28.1	-	-	-	98.6	בגין משכנתאות לדיור
84.4	-	134.8	-	-	-	-	240.2	459.4	נכסים אחרים
84.4	96.7	3,342.0	13,832.0	1,062.8	28.1	469.3	5,263.9	24,179.2	סך הכל

יתרות ליום 31 בדצמבר 2014

250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	סוג החשיפה
במיליוני ש"ח									
-	-	-	-	-	-	335.8	3,990.5	4,326.3	ריבונות
-	-	-	-	412.1	-	-	-	412.1	יישויות סקטור ציבורי
-	-	-	-	502.0	-	168.2	-	670.2	תאגידים בנקאיים
24.3	3,253.0	-	-	-	-	-	-	3,277.3	תאגידים
-	133.6	-	-	-	-	-	-	133.6	בביטחון נדל"ן מסחרי
27.0	12.0	11,466.0	-	-	-	-	-	11,505.0	קמעונאים ליחידים
42.7	4.5	1,690.2	-	-	-	-	-	1,737.4	עסקים קטנים*
0.4	5.6	65.1	-	35.0	-	-	-	106.1	בגין משכנתאות לדיור
85.4	-	140.3	-	-	-	-	202.7	428.4	נכסים אחרים*
85.4	94.4	3,549.0	13,221.3	914.1	35.0	504.0	4,193.2	22,596.4	סך הכל

* הוצג מחדש, ראה ביאור 1.1 ד.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

(1) סכום החשיפה לאחר הפחתת הפרשה להפסדי ולפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים וכן לפני הפחתת סיכון.

3ב) סיכון אשראי כולל אחרי הפחתת סיכון בכל משקל סיכון (במיליוני ש"ח):
יתרות ליום 30 בספטמבר 2015

									חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%			
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	-	348.7	5,023.7	5,372.4	ריבונות	
-	-	-	-	313.8	-	-	-	313.8	יישיות סקטור ציבורי	
-	-	-	-	734.7	-	120.6	-	855.3	תאגידים בנקאיים	
-	10.7	2,873.1	-	-	-	-	-	2,883.8	תאגידים	
-	-	91.8	-	-	-	-	-	91.8	בביטחון נדל"ן מסחרי	
-	28.5	17.9	11,864.6	-	-	-	-	11,911.0	קמעונאים ליחידים	
-	53.0	6.0	1,521.1	-	-	-	-	1,580.1	עסקים קטנים	
-	0.4	8.4	61.0	-	28.0	-	-	97.8	בגין משכנתאות לדיור	
84.4	-	134.8	-	-	-	-	240.2	459.4	נכסים אחרים	
84.4	92.6	3,132.0	13,446.7	1,048.5	28.0	469.3	5,263.9	23,565.4	סך הכל	

יתרות ליום 31 בדצמבר 2014

									חשיפת אשראי נטו ⁽¹⁾	סוג החשיפה
250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%			
במיליוני ש"ח										
-	-	-	-	-	-	335.8	4,031.4	4,367.2	ריבונות	
-	-	-	-	323.6	-	-	-	323.6	יישיות סקטור ציבורי	
-	-	-	-	506.3	-	168.2	-	674.5	תאגידים בנקאיים	
23.4	3,057.3	-	-	-	-	-	-	3,080.7	תאגידים	
-	118.2	-	-	-	-	-	-	118.2	בביטחון נדל"ן מסחרי	
26.9	9.8	11,368.4	-	-	-	-	-	11,405.1	קמעונאים ליחידים	
39.3	4.3	1,408.5	-	-	-	-	-	1,452.1	עסקים קטנים*	
0.4	5.6	64.5	-	34.9	-	-	-	105.4	בגין משכנתאות לדיור	
85.4	-	140.3	-	-	-	-	202.7	428.4	נכסים אחרים*	
85.4	90.0	3,335.5	12,841.4	829.9	34.9	504.0	4,234.1	21,955.2	סך הכל	

* הוצג מחדש, ראה ביאור ד.1.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

(1) לאחר הפרשה להפסדי אשראי, לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים ולאחר הפחתת ביטחונות.

(4) פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממזין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

תקופה לפירעון	הלוואות	אגרות חוב	חשיפות חוץ מאזני	נגזרים (OTC)	נכסים אחרים	סכום כולל
במיליוני ש"ח						
לפי דרישה ועד שנה	7,623.0	552.3	4,861.6	38.6	195.9	13,271.4
מעל שנה ועד חמש	4,384.4	717.2	206.3	4.1	-	5,312.0
מעל חמש שנים	3,997.7	799.1	409.3	2.6	-	5,208.7
ללא מועד פירעון	158.5	-	-	-	263.5	422.0
סכום כולל	16,163.6	2,068.6	5,477.2	45.3	459.4	24,214.1

יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

תקופה לפירעון	הלוואות*	אגרות חוב	חשיפות חוץ מאזני	נגזרים (OTC)	נכסים אחרים*	סכום כולל
במיליוני ש"ח						
לפי דרישה ועד שנה	6,556.8	308.4	4,484.8	39.7	179.8	11,569.5
מעל שנה ועד חמש	4,257.7	293.6	789.0	2.9	-	5,343.2
מעל חמש שנים	3,799.3	1,204.8	330.8	3.0	-	5,337.9
ללא מועד פירעון	139.6	-	-	-	248.6	388.2
סכום כולל	14,753.4	1,806.8	5,604.6	45.6	428.4	22,638.8

* הוצג מחדש, ראה ביאור ד.1 ת.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

ו. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

- במסגרת מדיניות האשראי לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי הישענות על כל סוג וסוג של ביטחון. עיקרי המדיניות נדונים ומאשרים אחת לשנה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים. מדיניות הישענות על ביטחונות שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחונות, על נזילותם ועל מהירות המימוש בעת הצורך. בקביעת מדיניות הישענות על ביטחונות מתבסס הבנק על ניסיון העבר.

- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שווי הנכסים שהתקבלו כביטחונות לאשראי - לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה ונלקחים בחשבון משתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.

- נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין ומערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.

- סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פיקדונות, ניירות ערך, המחאות עתידיות, חשבונות מבוטחות, שעבודים שוטפים, שעבודי נדל"ן, ערבויות בנקאיות ומסמכי יצוא.

- הבנק שואף לקבל מלקוחותיו מגוון ביטחונות, כדי לא להתבסס על סוג בטחון ספציפי.

לבנק מערכת הממוכנת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים על הנכסים שניתנו בתיקי הלקוחות. המערכת המנהלת את המעקב אחר שוויים של נכסים אלה. מערכות הביטחונות מבטיחות את זמינות הנתונים הנדרשים לניהול סיכוני אשראי לכל גופי הבקרה השונים בסניפים ובמטה.

התפלגות החשיפה לפי סוגי החשיפה וכיסוי בביטחון כשיר
יתרות ליום 30 בספטמבר 2015

סוג החשיפה	חשיפת אשראי ברוטו (1)	סה"כ חשיפה			חשיפת אשראי נטו (3)
		חשיפה על ידי ערבויות	שמוסה על ידי נגזרי אשראי	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי (2)	
במיליוני ש"ח					
ריבונות	5,372.4	-	-	-	5,372.4
יישויות סקטור ציבורי	331.6	-	24.6	42.4	313.8
תאגידים בנקאיים	851.8	-	3.5	-	855.3
תאגידים	3,081.3	25.4	-	172.1	2,883.8
בביטחון נדל"ן מסחרי	104.8	-	-	13.0	91.8
קמעונאים ליחידים	12,014.4	-	-	103.4	11,911.0
עסקים קטנים	1,864.9	2.7	-	282.1	1,580.1
בגין משכנתאות לדיור	98.6	-	-	0.8	97.8
נכסים אחרים	459.4	-	-	-	459.4
סך הכל	24,179.2	28.1	28.1	613.8	23,565.4

יתרות ליום 31 בדצמבר 2014

סוג החשיפה	חשיפת אשראי ברוטו (1)	סה"כ חשיפה			חשיפת אשראי נטו (3)
		חשיפה על ידי ערבויות	שמוסה על ידי נגזרי אשראי	חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי (2)	
במיליוני ש"ח					
ריבונות	4,326.3	-	40.9	-	4,367.2
יישויות סקטור ציבורי	412.1	40.9	27.5	75.1	323.6
תאגידים בנקאיים	670.2	-	4.3	-	674.5
תאגידים	3,277.3	28.5	-	168.1	3,080.7
בביטחון נדל"ן מסחרי	133.6	-	-	15.4	118.2
קמעונאים ליחידים	11,505.0	0.1	-	99.8	11,405.1
עסקים קטנים (4)	1,737.4	3.2	-	282.1	1,452.1
בגין משכנתאות לדיור	106.1	-	-	0.7	105.4
נכסים אחרים (4)	428.4	-	-	-	428.4
סך הכל	22,596.4	72.7	72.7	641.2	21,955.2

- (1) סכום החשיפה לאחר הפחתת הפרשה להפסדי אשראי, לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים ולפני הפחתת סיכון אשראי.
 (2) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.
 (3) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים ולאחר הפחתת סיכון אשראי.
 (4) הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 לתמצית הדוחות הכספיים.

פיקוח ובקרה על השימוש בביטחונות

כל חבויות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו באמצעות מבצע הבנק מעקב שוטף של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי. מעקב שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים, בחטיבה הקמעונאית ובחטיבה העיסוקית באמצעות דוחות ייעודיים ממערכות התפעול בהם מפורטות כל חבויות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, ומתקבלת תמונת מצב שלמה על חשיפת הלקוח. במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במערכי בקרה נוספים כאמור בפרק "פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי" להלן.

ז. מדיניות איתור וטיפול בחובות בעייתיים וההפרשות להפסדי אשראי

בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה שמרנית להפסדי האשראי הצפויים לבנק. במסגרת הבנק פועלות יחידות ייעודיות לאיתור וטיפול בחובות בעייתיים. בנוסף פועלת בבנק מחלקת גבייה, המטפלת בגביית חובות שהוגדרו קשי גבייה (באמצעות יחידת גבייה פנימית או עורכי דין חיצוניים). כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואמדנים חשבונאיים קריטיים הבנק מיישם החל משנת 2011 תקנים חשבונאיים, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי.

ח. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

מערך ניהול סיכוני האשראי מסתמך על סמכויות אשראי ברמות שונות הנקבעות ומאושרות על ידי הדירקטוריון וכן על נהלי אשראי, אשר מגדירים את תהליך אישורי האשראי ואת תהליך הבקרה. ניהול סיכון האשראי מתבצע בחטיבה הקמעונאית ובחטיבה העיסוקית הנבדלות ביניהן בפרופיל הלקוח המתבטא בגודל האשראי, סיכון הלקוח, מורכבות ודרישות התמחות ועוד. בחטיבה הקמעונאית מנוהל סיכון האשראי במנהלת הסניפים בהנהלה הראשית ובסניפים, בהתאם למדרג סמכויות. בחטיבה העיסוקית מנוהלים הסיכונים על ידי מנהלי קישרי לקוחות, מחולקים לסקטורים של פעילות, המנהלים את כל פעילות הלקוח. בנוסף קיימת בחטיבה העיסוקית מחלקה למימון מתמחה המרכזת את פעילות הפקטורינג וכן פועל מטה עיסקי המרכז את פעילות האשראי במסגרת קרנות מימון לעידוד עסקים. הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311. הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה מתבצעים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים, ברמת הדירקטוריון, ההנהלה (כמפורט בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם – כללי) ודרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

המחלקה לתפעול מעקב ופיקוח אשראי בחטיבה העיסוקית

המחלקה בלתי תלויה בפעילות העיסוקית וכפופה למנהל החטיבה העיסוקית. המחלקה עוסקת באיתור מוקדי סיכון אשראי בכל הבנק באמצעות מקורות מידע שונים כגון: דוחות ייעודיים, מערכות תפעוליות של התראות וסיווגים ומקורות חיצוניים. בנוסף מבצעת המחלקה בקורות ספציפיות על תיקי לווים לפי תוכנית מפורטת, בהתאם לנהלים פנימיים המסדירים פעילות זו. פעילות הבקרה כוללת בנוסף לאיתור מוקדי סיכון כאמור לעיל גם מתן הנחיות לביצוע מעקב ביחידות אשראי בסניפים ויחידות אשראי אחרות וכן תמיכה וסיוע מיקצועי ליחידות אשראי בביצוע פעילות שוטפת.

יחידות לבקרה עסקית

על מנת למצות את מלוא הפוטנציאל העסקי הגלום בפעילות הלקוחות, בין השאר באמצעות קשר בין המרווח הפיננסי וסיכון האשראי, פועלות מספר יחידות הבוחנות את התפתחות הרווחיות הכוללת של הלקוחות במגוון חתכים לרבות מול דירוג הסיכון של הלקוחות. פעילות זו מתבצעת על ידי האגף למידע ניהולי בחטיבה הפיננסית, על ידי המטה העסקי בחטיבה העסקית באמצעות נתונים המועברים מן האגף למידע ניהולי ועל ידי האגף לניהול מכירות בחטיבה הקמעונאית.

היחידה לניתוח פיננסי ומידע עסקי בחטיבה העסקית

עוסקת בניתוח אנליטי של דוחות כספיים ותוכניות עסקיות ללקוחות החטיבה העסקית. היחידה בלתי תלויה בפעילות העסקית, הניתוח כולל הערכה לרמת הסיכון על בסיס הדוחות הכספיים.

היחידה לבקרת אשראי

היחידה לבקרת אשראי, כפופה למנהלת הסיכונים הראשית ואחראית על בקרת סיכונים האשראי של לווים ספציפיים, על פי מדגם מבוסס סיכון מתיק האשראי של הבנק, על פי עקרון 14 לנוהל בנקאי תקין 311 ("ניהול סיכונים אשראי").

- היחידה מבצעת בקרה על אגרות החוב בתיק הנוסטרו, בהם הדירוג ירד לראשונה מתחת לדירוג המותר לפי נהלי הבנק ("חריגה פאסיבית"),

- כחלק מביצוע בקרת האשראי, מבצעת בדיקה של תקינות תהליך אישור האשראי בחשבונות הנבדקים ואת קיום אישור הסמכות המתאימה לוותורים והקלות. נציג היחידה משתתף בוועדות האשראי בסמכות המנכ"ל ובוועדת האשראי של הדירקטוריון.

- ניתוח ומתן חוות דעת כתובה בלתי תלויה לגבי חשיפות אשראי מעל 25 מיליון ש"ח ללווה או לקבוצת לווים, זאת, כחלק מיישום הוראת נוהל בנקאי תקין 311. נציג היחידה משתתף בוועדות האשראי (מסמכות מנהל חטיבה ומעלה), בודק ומעריך את סיכונים האשראי בכל הבקשות הנדונות, ובמידת הצורך מחווה את דעתו בדיוני הוועדות. פעילות היחידה אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות העסקי בגין האשראי הניתן ועמדתה נבחנת כחלק מהתהליך ולא בדיעבד. בנוסף, מבצעת היחידה הליכים עצמאיים משלימים לאיתור חובות שמצבם מורע לרבות קביעת נאותות הסינוגים וההפרשות להפסדי אשראי.

הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית מבצעת ביקורת בכל יחידות הבנק, ע"פ תוכנית עבודה ממוקדת סיכונים, ובכלל זה ביחידות העוסקות בניהול הסיכונים ובבקריתן.

במסגרת הביקורת נבחנים יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים ואיכות תהליכי הבקרה הפנימיים בבנק.

ט. ניהול סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק יכול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון מזילות). סיכון סביבתי הכולל בסיכון האשראי הוא למשל, ירידה בערך הביטחונות או הרעה במצב הפיננסי של הלווה בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן קיימת אפשרות לסיכון מוניטין, כתוצאה מייחוס קשר בין הבנק לבין הגורם למפגע סביבתי.

במחצית השנייה של 2009 הפיץ המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. מובהר כי מצופה מתאגידים בנקאיים לקיים מערך ניהול סיכונים ביחס לסיכונים אלה שיכלול נהלים וכלים לזיהוי סיכונים אלה בעת מתן האשראי ולאורך חיי האשראי.

במסגרת מדיניות האשראי, אושרה על ידי הנהלת הבנק והדירקטוריון מדיניות לניהול סיכונים סביבתיים בתחום האשראי שתעודכן על פי הצורך. בגיבוש המדיניות נסמך הבנק על מדיניות החברה האם המטמיעה מדיניות קבוצתית ומסתייעת ביועצים חיצוניים.

י. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי

ההנהלה, דירקטוריון הבנק, ועדת אשראי וועדת ניהול סיכונים מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים אשראי, ובחתיכים שונים על-ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, מדווחת החשיפה לסיכונים אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראות 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון אחת לרבעון בהנהלה ובוועדת ניהול סיכונים לפי העניין ובמליאת הדירקטוריון. הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכונים אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים אשראי עם כמה סיכונים אחרים בו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.

יא. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים (זרים ומקומיים)

פעילות לקוחות הבנק ופעילות הבנק עבור עצמו מתבצעת באמצעות חדרי העיסקות בבנק הבינלאומי. חשיפות הנוצרות בגין פעילות שוטפת בחדרי העיסקות הינן מול הבנק הבינלאומי בלבד.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במגוון מצומצם של מכשירים פיננסיים נגזרים ובעיקר עסקאות FORWARD. פעילות הבנק באופציות נעשית ללא חשיפת שוק. עיקר האופציות הקיימות בבנק הינן אופציות על שערי החליפין של מספר מטבעות זרים ביחס לשקל. פעילות הבנק באופציות ובתחום המוצרים המובנים המשווקים ללקוחות נעשית תוך כיסוי מלא של ההתחייבות ללקוח בהתחייבות מקבילה של החברה האם. האופציות הכלולות בפיקדונות המקנים למפקיד ברירה בין הצמדה לש"ח או לדולר מנוהלות במסגרת ניהול חשיפות השוק הכולל של הבנק. מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים כוללת, בין היתר, התייחסות לפעילות מכשירים נגזרים, לרבות: היקפי הפעילות ומגוון המכשירים המותרים לשימוש - מאושרת במסגרת דירקטוריון הבנק, ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים והוועדה לניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל.

פעילות לקוחות ופעילות הבנק עבור עצמו מתבצעת באמצעות חדרי העיסקות של הבנק הבינלאומי. הבנק אינו חבר במסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף והוא פועל בתחומי נירות ערך ומעו"ף באמצעות הבנק הבינלאומי.

חשיפות הבסיס והריבית הנוצרות כתוצאה מפעילות זו מהוות חלק ממסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס ובריבית.

סיכון במוצרים מובנים

הבנק משווק מוצרים מובנים (Structured Products) בפיקדונות, המאפשרים ללקוח סיכוי לתשואה גבוהה ביחס למוצרים שגרתיים, כנגד לקיחת סיכון של הפסד הריבית האלטרנטיבית וזאת מבלי לסכן את קרן הפיקדון במטבע הבסיס. התשואה במוצרים מותנית בפרמטרים כגון: טווח השתנות מוגדר מראש של שער החליפין, שיעורי הריבית, או מדדי מניות לרבות השתתפות בעליה או בירידה של שיערי חליפין, מדד חוזי סחורות, מדדי סחורות או סל מניות. הבנק קשור בהסכם עם החברה האם על פיו תשלם לו החברה האם את הסכומים בהם התחייב הבנק ללקוחותיו בעקבות מכירת מוצרים בהסכמים כאמור.

סיכונים אשראי במכשירים פיננסיים בשוק המעו"ף

הבנק מאפשר לחלק מלקוחותיו לפעול באשראי בשוק המעו"ף. מדיניות האשראי של הבנק כוללת, בין היתר, התייחסות לאופי החשיפה, הביטחונות הנדרשים, בקרה ופיקוח.

פרטים על היקף העיסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ועל היקף החשיפה לצרכי הלימות ההון (במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2015

ביטחונות				שוי הוגן ברוטו		סוג החשיפה
חשיפה לאחר ביטחונות	מניות בת"א 100	ניירות ערך ממשלתיים	מזומן	סכום החשיפה	סכום נקוב	
במיליוני ש"ח						
-	-	-	-	-	150.7	נגזרי מדד
3.9	-	-	-	3.9	488.7	נגזרי ריבית
17.5	-	-	-	17.5	884.1	נגזרי מט"ח
23.9	-	-	-	23.9	802.9	נגזרי מניות
-	-	-	-	-	-	נגזרי סחורות ואחרים
45.3	-	-	-	45.3	2,326.4	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2014

ביטחונות				שוי הוגן ברוטו		סוג החשיפה
חשיפה לאחר ביטחונות	מניות בת"א 100	ניירות ערך ממשלתיים	מזומן	סכום החשיפה	סכום נקוב	
במיליוני ש"ח						
0.3	-	-	-	0.3	350.5	נגזרי מדד
4.2	-	-	-	4.2	624.8	נגזרי ריבית
33.8	-	-	-	33.8	981.8	נגזרי מט"ח
7.3	-	-	-	7.3	473.8	נגזרי מניות
-	-	-	-	-	-	נגזרי סחורות ואחרים
45.6	-	-	-	45.6	2,430.9	סך הכל

פיקוח ובקרת ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים

החשיפות לסיכונים שבפעילות במכשירים נגזרים אל מול מגבלות החשיפה שנקבעו מרוכזות ומדווחות במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, המובא לדיון לאישור בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

חשיפה וניהול סיכונים שוק (סיכונים פיננסיים)

א. כללי

סיכוני השוק (סיכונים פיננסיים) הינם סיכונים קיימים או עתידיים לשחיקה בהון העצמי של הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל המשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו. ביניהם ניתן למנות את שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, מחירי מוצרים, התנדויות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

סיכון השוק מובנה בפעילות כל היחידות העסקיות בבנק הכוללות את החטיבה הקמעונאית, החטיבה העיסוקית והיחידה לניהול פיננסי. פעילות היחידה לניהול פיננסי באמצעות כלים העומדים לרשותה מכוונת למדידת סיכון השוק הנוצר ולגידורו בתוך המסגרות שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת התיאבון לסיכון. התיאבון לסיכון שוק מפורט בכל אחד ממרכיבי סיכון זה (סיכון בסיס, סיכון ריבית).

לבנק מדיניות ניהול סיכונים פיננסיים המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון ומפרטת, בין היתר, את החשיפה לסיכונים שוק. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים שוק ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים בהם פועל הבנק, דיווח תקופתי לדירקטוריון על החשיפה לסיכונים, בחינת שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק, הגדרת הגופים המעורבים בתהליך הניהול, המדידה, הבקרה והפיקוח על הסיכונים.

אחת לרבעון מתקיים בהנהלה, בוועדת ניהול סיכונים ובדירקטוריון דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים.

ב. דרישת ההון בגין סיכונים שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל 3 בחר הבנק ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכונים מטבע בכלל הבנק ועל סיכונים ריבית בתחומי המסחר בלבד. בנוסף, במסגרת נדבך 2 מוקצה הון נוסף בגין סיכונים שוק.

להלן דרישת ההון בגין סיכונים שוק:

31.12.14			30.9.15			
סיכון ספציפי			סיכון ספציפי			
סיכון כללי סך הכל			סיכון כללי סך הכל			
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
3.9	3.1	0.8	3.5	2.5	1.0	בגין סיכון ריבית
0.8	0.8	-	1.1	1.1	-	בגין סיכונים מטבע
4.7	3.9	0.8	4.6	3.6	1.0	סך כל דרישות ההון בגין סיכונים שוק

ג. המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים שוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים שוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון ה- VAR וגם הפעלת תרחישי קיצון $Stress Tests$, כמפורט להלן:

- הערך בסיכון (ה- VAR)
- ה- VAR (הערך הנתון בסיכון) מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (21 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים. במהלך הרבעון השני של השנה אימץ הבנק את מדידת הערך על ידי סימולציה היסטורית כשיטה ראשית וקבע כי ערך ה- var לא יעלה על 3.5% מסך ההון רובד 1. יחד עם זאת, קבע כי אפקטיביות המגבלה תבחן במהלך השנה. בנוסף הגדיל הבנק את אופק ההשקעה עבור הפעילות בתיק הבנקאי מ-10 ימים ל-21 ימים
- ה- VAR השוטף המחושב בבנק, מתבסס על שיטת ה- $Variance Co-Variance$. בנוסף, מריץ הבנק מודלים נוספים בעת הצורך, לרבות סימולציה היסטורית ומונטה קרלו.

- נתוני ה-VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית, על מרבית הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (התיק הבנקאי, התיק למסחר והחזקות ריאליות). מערכת ה-VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודת היחידה לניהול פיננסי ובקר סיכונים השוק בחטיבה לניהול סיכונים בחברה האם.
- בקר סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברה האם מבצע תהליך בחינה בדיעבד (Back Testing) בלתי תלוי, על פי קריטריונים שהוגדרו בוועדת באזל במטרה לבחון את תקפות ה-VAR ברמת כל מגזר פעילות ורמת סך הפעילות.
- כלי ניהול ובקרת חשיפות ריבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית ותרשישי קיצון.
- מבחני רגישות: החשיפה לסיכון מבוטאת במונחי הפגיעה המקסימאלית בשווי ההוגן כתוצאה משינוי של עקום הרבית.
- תרשישי קיצון (Stress Tests).

התיאבון לסיכון

על פי החלטת הדירקטוריון בחודש ספטמבר 2014 סך החשיפה לסיכון שוק המתבטאת בערך בסיכון (VAR) היסטורי בכל המגזרים לא יעלה על 3.5% מההון העצמי (ערך ה VAR ל אופק של 21 ימים ברמת מובהקות 99%).

ערך ה VAR היסטורי של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 עמד על כ- 8.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 8.9 ביום 31 בדצמבר 2014. משקלו של ה-VAR ביחס להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 עומד על כ- 0.8% בדומה לשיעורו ביום 31 בדצמבר 2014.

תרשישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימלי בשווי ההוגן

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימלי בשווי הוגן של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרשישי קיצון בתחום התממשות סיכונים פיננסיים. מגבלה זו נקבעה לעד 10.0% מההון העצמי של הבנק.

תרשישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית והשפעת התממשות תרשישי קיצון על יחס ההון לרכיבי סיכון
כחלק מיישום הוראות נדבך 2 של באזל 3 וקידום ניהול הסיכונים, גיבש הבנק מתווה תרשישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל תרשישים בתחום סיכונים השוק, הנזילות והאשראי. התרשישים שמפעיל הבנק כוללים תרשישים מסוג ניתוחי רגישות, תרשישים הסטוריים, תרשישים היפותטיים ותרשישים מקרו כלכליים. התשתית התרשישית מורכבת ממגוון של תרשישים ובהם תרשיש הוליסטי גלובלי, תרשיש הוליסטי מקומי ותרשיש "הפוך". תוצאות תרשישי הקיצון והשפעותיהם על בסיס ההון ויחס ההון מוצגות במסמך הסיכונים הנדון אחת לרבעון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון. בנוסף, מיושמים בבנק כלים לניהול חשיפות הרבית הכוללים מודלים שונים, ואשר תוצאותיהם נסקרות על בסיס יומי כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

ד. חשיפת הבסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון לשחיקה בהון העצמי של הבנק העלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנהלת בכל אחד ממיגזרי ההצמדה השונים: המיגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המיגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ. על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שהשקעת ההון במיגזר שאינו המיגזר השקלי מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול חשיפת הבסיס

ניהול סיכוני הבסיס והשקעת ההון הפנוי במיגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשוקי הכספים וההון. תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במיגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במיגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מיגזר. במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות עודף או (חסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון הפנוי (המוגדר כהון עצמי בניכוי פריטים לא כספיים נטו): סך עודף או (חסר) של נכסים על התחייבויות במיגזר הצמוד למדד לא יעלה על 60% מההון הפנוי. עודף או (חסר) של נכסים על התחייבויות במיגזר המט"ח וצמוד המט"ח לא יעלה על 20% מההון הפנוי.

בנוסף למגבלות על ההון הפנוי, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות על תיק הנוסטרו.

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון:

מגבלת הדירקטוריון	כחלק מההון הפנוי				
	31.12.14	30.9.15	31.12.14	30.9.15	
	במיליוני ש"ח				
-	107.4%	117.6% *	1,075.1	1,227.3	מיגזר שיקלי לא צמוד
(60%)/+60%	(8.3%)	(18.6%)	(83.5)	(194.0)	מיגזר שיקלי צמוד מדד
(20%)/+20%	0.9%	1.0%	9.7	10.5	מט"ח וצמוד מט"ח
	100.0%	100.0% *	1,001.3	1,043.8	סך הכל

* הוצג מחדש. ראה ביאור ד.1. לתמצית הדוחות הכספיים.

רגישות ההון לשינויים בשער חליפין

ניהול החשיפה למטבע מתבצע בעיקר באמצעות עסקות ספוט ופרוורד. היקף החשיפה המטבעית נטו הוא נמוך. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים:

ליום 30 בספטמבר 2015

ליום 30 בספטמבר 2015				
מטבע	התחזקות של 5%	התחזקות של 10%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
במיליוני ש"ח				
דולר	0.5	0.9	(0.5)	(0.9)
אירו	0.1	0.1	(0.1)	(0.1)

ליום 31 בדצמבר 2014

ליום 31 בדצמבר 2014

מטבע	התחזקות של 5%	התחזקות של 10%	החלשות של 5%	החלשות של 10%
	במיליוני ש"ח			
דולר	-	0.1	-	(0.1)
ארו	0.5	0.9	(0.5)	(0.9)

הערות:

- (1) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (2) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (3) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

דרישת ההון בגין סיכוני בסיס

במסגרת יישום הוראות באזל 3 מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני בסיס הנגזרים מסיכוני בסיס במט"ח בלבד. ההון הרגולטורי הנדרש בגין סיכוני בסיס במט"ח ביום 30 בספטמבר 2015 על פי הוראות באזל 3 הסתכם בכ- 1.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל-0.8 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2014. הבנק מבצע הקצאת הון משלימה בגין סיכוני בסיס במיגזר המדדי (סיכוני אינפלציה) במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל 3.

ה. חשיפת הריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון לשחיקה בהון העצמי של הבנק העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממיגזרי הפעילות. סיכון הריבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. ההנהלה והדירקטוריון קבעו מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית בהתאם להוראות.

ניהול חשיפת הריבית

ניהול החשיפה לסיכונים הריבית נעשה, תוך התאמת משך החיים הממוצע של המקורות והשימושים, ותוך צמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית. החשיפה העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר צמוד המדד, ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

מודל "קצר ארוך" במגזר המט"ח

פעילות המערכת הבנקאית בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות במט"ח מאופיינת ביצירת שימושים ארוכי טווח הממומנים ממקורות קצרים. פעילות זו נובעת בעיקרה מחוסר זמינות של מקורות מט"ח ארוכי טווח. פעילות כנ"ל חושפת את הבנק לסיכונים פיננסיים משני סוגים - נזילות ומרווח. במסגרת המודל נקבעו מגבלות על היקף השימושים הארוכים כפונקציה של היקף המקורות הקצרים, תוך ניהול סיכוני נזילות ומרווח במט"ח.

מודל "קצר ארוך" בשקלים בריבית משתנה

בשנים האחרונות קיימת חשיפה במגזר השקלי בריבית משתנה, הסיכון העיקרי לבנק הוא עלייה במרווחי הגיוס במועדי שינוי הריבית. נקבעה מגבלה לסכום הפסד המקסימלי כתוצאה מייקור עלות גיוס המקורות, שתבחן מעת לעת.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים הריבית באמצעות תחמת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במיגזר הצמוד, במיגזר השקלי ובמיגזר המט"ח כלהלן:

- מיגזר פעילות צמוד מדד: מגבלה בשיעור של 4% מההון העצמי.
  - מיגזר פעילות שקל לא צמוד: מגבלה בשיעור של 4.5% מההון העצמי.
  - מיגזר פעילות מטח וצמוד מטח: מגבלה בשיעור של 1% מההון העצמי.
- דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בתחום החשיפה לסיכונים ריבית. המגבלה שנקבעה היא עד 8% מההון העצמי.

בנוסף נקבעו לפעילות יחידת הנוסטרו מגבלות אפיקי השקעה ומגבלות חשיפה במונחים של VAR. בצד אלה ביחס למגזר המט"ח נקבעה במסגרת מודל "קצר/ארוך" במט"ח מגבלה על גובה ההפסד המקסימאלי בגין ייקור עלות גיוס מקורות במט"ח. כמו כן, נקבעה מגבלה על גובה ההפסד המקסימלי בגין שינוי הריבית במגזר השקלי הלא צמוד במסגרת מודל "קצר/ארוך" בשקלים.

- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן הנבדקת באמצעות הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכונים ריבית. מגבלה זו נקבעה לעד 10.0% מההון העצמי, לרבות הפעלת תרחיש זעזוע סטנדרטי בשינוי שיעור הריבית. בנוסף, מיישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכונים ריבית (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים ריבית עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תוצאות התרחישים ומשמעותן מדווחות אחת לרבעון להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

סיכון הריבית נמדד ומנוהל על בסיס הנחות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. בחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית קיימות יתרות זכות בסכום יציב לאורך זמן. תקופת הפירעון של יתרות העו"ש, המשמשת בחישוב החשיפה לריבית, הינה כשנה. השפעת פירעונות מוקדמים של הלוואות ושל פיקדונות ללא זמן פירעון שולית.

להלן תיאור רגישות ההון לשינויים במקביל בעקומי הריבית – השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של ירידה מקבילה של 1% בעקום הריבית:

ליום 30 בספטמבר

2015

מט"ח לא צמוד	אחוז החשיפה	המגבלה
	(3.4%)	4.5%
מט"ח צמוד מדד	(1.5%)	4.0%
מט"ח וצמוד מט"ח	-	1.0%

סיכון הריבית בתיק הבנקאי

בניהול החשיפות לסיכוני שוק מבחין הבנק בין החשיפות הנוצרות כחלק מהניהול השוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (התיק הבנקאי) לבין החשיפות למסחר בהתבסס על מדיניות מפורטת שאישר דירקטוריון הבנק להגדרת התיק הבנקאי והתיק למסחר.

ירידה מקבילה של 1% בעקומי הריבית בכל מיגזרי ההצמדה תביא קיטון של כ- 57.7 מיליון ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי. עלייה מקבילה של 1% בעקומי הריבית בכל מיגזרי ההצמדה תביא לגידול של כ- 52.1 מיליון ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי כמפורט להלן:

שינוי בשווי הכלכלי ליום 30 בספטמבר 2015		
ירידה בשיעור של 1%	עלייה בשיעור של 1%	
במיליוני ש"ח		
(22.3)	16.0	שינוי בריבית צמודה למדד
(36.5)	37.0	שינוי בריבית לא צמודה
1.1	(0.9)	שינוי בריבית במטח

דרישות ההון בגין סיכוני ריבית

במסגרת יישום הוראות נדבך 1 של באזל 3, מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זו נדרש הבנק להלימות ההון בגין סיכוני ריבית בתחומי המסחר בלבד. ההון הרגולטורי הנדרש בגין חשיפות הריבית בתיק למסחר ביום 30 בספטמבר 2015 על פי הוראות באזל 3 היה 2.6 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2014 3.1 מיליון ש"ח.

הבנק מבצע הקצאת הון משלימה לפי מודל ה VAR במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל 3.

רגישות השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית

להלן השפעת השינויים הפוטנציאליים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

ליום 30 בספטמבר 2015

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית):

סך הכל	מטבע חוץ (2)		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח					
17,824.1	415.8	422.8	1,258.2	15,727.3	נכסים פיננסיים (1)
1,448.8	230.8	1,021.9	149.6	46.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחופ מאזניים (3)
17,326.4	428.4	1,037.3	1,703.9	14,156.8	התחייבויות פיננסיות (1)
1,476.5	216.7	398.2	-	861.6	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחופ מאזניים
470.0	1.5	9.2	(296.1)	755.4	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

הערות בעמוד 54

ב. השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (5):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (4)

שינויים בשיעורי הריבית	מטבע ישראלי		(2) מטבע חוץ		סך הכל		
	לא צמוד	צמוד	דולר אחר	השפעות סך מקזזות הכל	שינוי בשווי הוגן	סך הכל	
	מדד	צמוד	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
גידול מידי מקביל של אחוז אחד	735.4	(280.1)	9.6	0.2	465.1	(4.9)	(1.04%)
גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז	753.5	(294.0)	9.2	1.4	470.1	0.1	0.02%
קטון מידי מקביל של אחוז אחד	777.8	(318.4)	8.8	3.0	471.2	1.2	0.26%

ליום 30 בספטמבר 2014

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית):

	מטבע ישראלי		(2) מטבע חוץ		סך הכל
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר אחר	אחר	
במיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים (1)	13,557.7	1,475.3	364.8	287.0	15,684.8
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים (3)	105.7	550.2	1,104.4	296.5	2,056.8
התחייבויות פיננסיות (1)	11,524.4	2,130.2	979.2	367.2	15,001.0
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים	1,379.0	-	486.9	208.7	2,074.6
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	760.0	(104.7)	3.1	7.6	666.0

ב. השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (5):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (4)

שינויים בשיעורי הריבית	מטבע ישראלי		(2) מטבע חוץ		סך הכל		
	לא צמוד	צמוד	דולר אחר	השפעות סך מקזזות הכל	שינוי בשווי הוגן	סך הכל	
	מדד	צמוד	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
גידול מידי מקביל של אחוז אחד	748.8	(73.4)	3.6	8.0	687.0	21.0	3.04%
גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז	758.8	(101.4)	3.1	7.6	668.1	2.1	0.30%
קטון מידי מקביל של אחוז אחד	774.1	(139.8)	3.0	7.3	644.6	(21.4)	(3.10%)

הערות בעמוד 54

ליום 31 בדצמבר 2014

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית):

סך הכל	מטבע חוץ (2)		מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד מדד
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד		
במיליוני ש"ח						
16,334.1	309.4	445.2	1,396.2	14,183.3	נכסים פיננסיים (1)	
1,858.3	270.8	1,111.5	349.6	126.4	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים (3)	
15,670.4	371.0	1,042.2	1,923.5	12,333.7	התחייבויות פיננסיות (1) סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוף מאזניים	
1,880.5	200.4	513.6	-	1,166.5	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים	
641.5	8.8	0.9	(177.7)	809.5		

ב. השפעת שינויים תיאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (5):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (4)

שינויים בשיעורי הריבית	מטבע ישראלי		מטבע חוץ (2)		סך הכל	שינוי בשווי הוגן
	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר		
במיליוני ש"ח						
גידול מידי מקביל של אחוז אחד	789.9	(146.4)	1.3	9.0	12.3	1.92%
גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז	807.6	(174.5)	1.0	8.7	1.3	0.20%
קיטון מידי מקביל של אחוז אחד	832.5	(213.0)	0.8	8.4	(12.8)	(2.00%)

הערות:

- (1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוף מאזניים.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוף.
- (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוף מאזניים, שהם מהווים ברביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן בכל שאר המטבעות ושאין דולר ארה"ב ואינם מטבעות עיקריים שניתן להם גילוי נפרד.
- (4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים המוצג בכל מיגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במיגזר זה בהנחה שחל שינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במיגזר ההצמדה. סך השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מיגזרי ההצמדה.
- (5) בחישוב החשיפה לשינויי הריבית המחושב על פי כללים חשבונאיים ההתייחסות לחשבונות עו"ש שאינם נושאים ריבית היא כפיקדונות שזמן פירעונם עם דרישה ועד חודש. כמו-כן החישוב אינו כולל הנחה של פירעונות מוקדמים של הלוואות לדיוור.

ו. סיכוני אופציות

כללי

סיכוני אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שווי של האופציות.

התיאבון לסיכון

עסקאות באופציות שמבצע הבנק עבור לקוחותיו מכוסות בעיסקה נגדית כך שסך החשיפה של שתי העסקאות במונחי חשיפת שוק היא אפס. הבנק אינו מבצע אופציות עבור עצמו.

ניהול החשיפה

הבנק עוקב אחר החשיפה. המעקב אחר אופציות מט"ח מתבצע על ידי היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני שוק ונזילות

הניהול והבקרה של החשיפה לסיכוני שוק ונזילות מבוססים על זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ונזילות ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני השוק והנזילות נבחן ומבוקר על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם – כללי) ועל ידי דרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

מערך הביניים בחברה האם - היחידה כפופה לראש מערך הפיננסי בחברה האם. במסגרת פעילותו ולפי סיכום בין הבנקים בודק מערך הביניים את העמידה במגבלות שנקבעו בתחומי הנוסטרו וניהול הנכסים וההתחייבויות וכן מגבלות הנזילות.

היחידה לבקרת ניהול סיכוני שוק ונזילות - היחידה, כפופה למנהל יחידת בקרות וסיכונים ראשי בחטיבה לניהול סיכונים בחברה האם ואחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק. היחידה מהווה פונקציה עצמאית בלתי תלויה הפועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 339 ("ניהול סיכוני שוק"). במסגרת פעילותה מבקרת היחידה ובוחנת את טיב הכילים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות, אם היו.

- פורום CRO קבוצתי בתחום שוק ונזילות בראשותו של מנהל תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות, מתכנס אחת לרבעון, במסגרתו נדונות שיטות ומתודולוגיות לקידום אפקטיביות הבקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה.

- פורום ניהול סיכונים קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים עוסק בדרכים ואפשרויות לקידום ניהול סיכונים על בסיס קבוצתי.

- פורום תרחישי קיצון קבוצתי, מתכנס כל רבעון ובוחן את אפקטיביות תרחישים קיימים ותרחישים נדרשים.

הביקורת הפנימית - מבצעת ביקורת בכל יחידות הבנק, ע"פ תוכנית עבודה ממוקדת סיכונים, בכלל זה ביחידות העוסקות בניהול הסיכונים ובבקרתן.

במסגרת הביקורת נבחנים יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים ואיכות תהליכי הבקרה הפנימיים בבנק.

ניהול על בסיס קבוצתי של החשיפות לסיכוני השוק

המסגרות לחשיפה לסיכוני שוק המגדירות את התיאבון לסיכון מפורטות במדיניות ניהול הסיכונים הפיננסית של הבנק המושתתת על המדיניות הקבוצתית אשר הותאמה לבנק. המידע על מצב החשיפות בהתאם למסגרות שנקבעו נמסר לחברה האם לצורך בחינה בראייה הכוללת של חשיפת הקבוצה.

ח. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

החשיפות לסיכוני השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם מרוכזות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי, ואי וודאות לגבי זמינות המקורות. התממשות סיכון זה עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק.

בספטמבר 2008 הוציאה ועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחייה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהן: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד.

בינואר 2013 פרסמה ועדת באזל עדכון של המסמך שפרסמה בדצמבר 2010 כחלק ממקבץ מסמכים לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (באזל 3), שעוסק בשני מדדים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות - יחס הנזילות המזערי (LCR), ויחס המימון היציב (NSFR), וכלים פיקוחיים נוספים לניטור הסיכון. בחודש ינואר 2013 פרסם בנק ישראל עדכון להוראות ניהול סיכון הנזילות (הוראה 342), שעיקרו הרחבה ועדכון של מתכונת המעקב והדיווח אחר סיכון הנזילות במערכת הבנקאית.

בחודש ספטמבר 2014 פרסם בנק ישראל הוראה חדשה "יחס כיסוי הנזילות" (הוראה 221) המאמצת את המלצות ועדת באזל 3,

הוראת ניהול בנקאי תקין 342 תמשיך להתקיים במקביל להוראה 221, כאשר נדרש למלא אחר הדרישות האיכותיות והכמותיות שבה עד תום תקופת המעבר, ותעודכן לאחר תום תקופת המעבר.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, שאישר הדירקטוריון, בהתאם לנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 342 ו-221 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.

המדיניות כוללת, בין היתר, מגבלות על יחס כיסוי נזילות, יחסי הנזילות הפנימיים, ואופק ההישרדות בתרחיש רגיל ובתרחישי קיצון, ועל תזרים המזומנים, והתייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף. כמו כן, הבנק קבע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק, וזאת בכדי להבטיח את יכולתו של הבנק לעמוד באתגרים העולים מניהול העסקים השוטף, וכאלה שעלולים להתעורר בעת מקרי לחץ בשווקים הפיננסיים.

ב. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.

ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה כמפורט לעיל (בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים.

ג. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח מופק ממערכת הנזילות במחשב המרכזי, ומופץ לכל גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים.

- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בשקלים ובמט"ח בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם ניתן כ-5 פעמים בשבוע לצוות נזילות בראשות מנהל היחידה לניהול פיננסי. נדון, אחת לחודש בוועדת נ"ה בראשות מנכ"ל הבנק.

- דיווח על החשיפות מרכז במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

- דיווח רבעוני בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון בנזילות, במסגרת מסמך הסיכונים.

- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות.

ד. ניהול הסיכון על בסיס קבוצתי

עלפי עקרונות ניהול הנזילות ברמת הקבוצה:

- על הבנק לקיים מדיניות ומודל נזילות פנימי עצמאי המאפשר בדירקטוריון וכן על הבנק לגבש מדיניות עצמאית לניהול נזילות תוך הקפדה על קיום הוראות הרשויות הרגולטוריות.
- הבנק לוהו כספים מהחברה האם, ומלווה לה כספים באופן שוטף כחלק מניהול הנזילות, בכפוף לקווי נזילות שאושרו ולמגבלות הרגולטוריות.

ה. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

הבנק פועל לשמירה על מלאי נכסים נזילים ברמת נאותה, במקביל לניהול השימושים, באופן שניב הכנסה לבנק. בשל כך, הבנק רואה משנה חשיבות בניהול שמרני אך אקטיבי של הנזילות בבנק. תיאבון הסיכון של הבנק בהיבט זה נמוך ומתבטא במבנה הנכסים וההתחייבויות, בקיומם של כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה המוקצים לעניין זה, ומערכי הניהול והבקרה שמופקדים על ניהול סיכון זה. התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל, והן תחת תרחישים המדמים מצבי קיצון ולחץ.

מודל פנימי במטבע ישראלי ובמט"ח בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי שפותח בחברה האם ושמרתו מעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת סט של תרחישים המדמים מצבי לחץ וקיצון שונים. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה ברמה היומית השוטפת על מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח ולתקופות ארוכות יותר.
- בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס המדדים הכמותיים הבאים: יחס הנזילות, פערי נזילות ואופק הישרדות.

תרחישי קיצון

- העקרונות העומדים בבסיס תרחישי הקיצון גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס לתזרים היוצא הצפוי להתממש בתרחישי הקיצון, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בצורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים הנזילים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, והתזרים היוצא על בסיס פרמטרים שמוגדרים מכל אחד מהסעיפים המאזניים והחוץ מאזניים על פי הערכות מומחה מכל תרחיש.
- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכונים הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בועדת נזילות יומית ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות בחברה האם ומערך הביניים הקבוצתי.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תוך יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב-RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

כרית ביטחון (Buffer) במט"ח

דירקטוריון הבנק קבע כרית ביטחון מינימאלית של נכסים נזילים מידיים במט"ח הניתנים למימוש מיידי. תכנית חירום.

בהתאם להוראות בנק ישראל, הוגדרה בבנק תוכנית מימון לשעת חירום. מטרת התכנית היא להגדיר את הפעולות הדרושות בניהול סיכונים הנזילות להגנה על המפקידים, החייבים ובעלי המניות, ולקבוע מתודולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק. התוכנית מציינת מהם הקריטריונים להפעלתה, מהם תרחישי הלחץ האפשריים, ניטור הסיכון ומעקב אחר האינדיקטורים לזיהוי מוקדם של לחצי נזילות, תחומי אחריות וסמכות של בעלי תפקידים, אופן המענה והדיווח וההתנהלות מול גורמי חוץ. בנוסף, הבנק עורך אחת לשנה תרגיל חירום המדמה תרחיש קיצון שמשפיע גם על מצב הנזילות, ובוחן את תפקוד הבנק ואת יישום תכנית החירום.

יחס כיסוי נזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל.

יחס כיסוי נזילות הינו תקן הנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הקצר, ומבטיח זאת באמצעות דרישה שתאגידים בנקאיים יחזיקו מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) לא משועבדים, הניתנים להמרה למזומן במהירות ובקלות בשווקים הפרטיים, כדי לענות על צרכי הנזילות בתרחיש קיצון של נזילות המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי, והנמשך 30 ימים קלנדריים.

התקן מגדיר מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי הנזילות במטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית. היחס מונהג החל מ-1 באפריל 2015, כאשר הדרישה המזערית נקבעה על יחס כיסוי נזילות כולל ובמט"ח של 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. מצופה מתאגיד בנקאי העומד ביחס כיסוי נזילות של 100% כבר במועד תחילת יישום ההוראה, כי לא ירד מיחס זה בתקופת במעבר.

יחס כיסוי הנזילות מכיל שני רכיבים:

(א) שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה בתנאי קיצון (HQLA),
(ב) סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים, המחושב על פי הפרמטרים של התרחיש.

היחס מחושב כשיעור של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה מתוך סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים.

יחס כיסוי הנזילות מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 221:

סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015
4,556		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
829	12,989	2 פיקדונות קימעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
295	5,908	3 פיקדונות יציבים
455	4,454	4 פיקדונות פחות יציבים
		פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול
79	2,627	א4 בנקאי תקין 221)
854	1,529	5 מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
		פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) פיקדונות
-	-	6 ברשתות של תאגידים בנקיים קואופרטיביים
853	1,528	7 פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
1	1	8 חובות לא מובטחים
-	-	9 מימון סיטונאי מובטח
586	4,598	10 דרישות נזילות נוספות, מזה:
358	358	11 תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
-	-	12 תזרימים יוצאים בגין אבדן מימון מוצרי חוב
228	4,240	13 קוי אשראי ונזילות
-	-	14 מחויבויות מימון חוזיות אחרות
17	262	15 מחויבויות מימון מותנות אחרות
2,286		16 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	-	17 הלוואות מובטחות (למשל עסקות מכר חוזר)
507	661	18 תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
435	725	19 תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
942	1,386	20 סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם		
4,556		21 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
1,344		22 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
341%		23 יחס כיסוי נזילות (%)

מצב הנזילות והרכב הנכסים והתחייבויות

היקף יתרות המערכת הבנקאית בבנק ישראל (עו"ש ופיקדונות מוניטריים) לסוף ספטמבר 2015 עמד על כ- 149 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-137 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2014. עיקר כרית הנזילות של הבנק, הכוללת מזומנים, פיקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופיקדונות מוניטריים), וניירות ערך נזילים, הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2015 ב- 4.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל- 4.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, מזה, יתרת המזומנים ופיקדונות בבנק ישראל הסתכמה ב- 3.0 מיליארד ש"ח, וכ- 1.8 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס הפיקדונות לאשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2015, עומד על 125%, בהשוואה ל-115% ב-31 בדצמבר 2014. בסוף ספטמבר 2015 הסתכמו פיקדונות הציבור וכתבי התחייבות נדחים, בכ- 15.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל- 13.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

ניהול הסיכונים התפעוליים

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים נדונים בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות המתבצעות בבנק. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם ככל שניתן של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומיזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד ממערך ניהול הסיכונים כבסיס לפעילותו העיסוקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית.
- היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים הכפופה למנהלת הסיכונים הראשית, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים לרבות בנושא מעילות והונאות והתנהגות לא אתית, בהתאם למדיניות קבוצתית.
- מר אמנון בק מנכ"ל מת"ף משמש כמנהל טכנולוגיית המידע בבנק.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים המתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. כמו כן, מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני זיהוי אומדן הסיכונים, הבקרה, המעקב וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות, המבוססת על מדיניות החברה האם, מתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין 350, ומותאמת לבנק.
- דירקטוריון הבנק מינה את מנהלת הסיכונים הראשית (CRO) של הבנק כמנהלת הסיכונים התפעוליים אשר באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, אחראית לעדכון ויישום של המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון, להטמעתה בבנק, להנחיית החטיבות השונות בבנק, לעיגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה.
- תאבון הסיכון- הבנק פועל למזעור הסיכונים התפעוליים ככל האפשר בהתאם לשיקולי עלות מול הפחתת סיכון.

ג. ניהול החשיפות

איתור, מיפוי, מיזעור וניטור

- סקר למיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד הכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. הסקר כולל אומדן של הנזק הפוטנציאלי הנובע מכל סיכון שאותר, מיפוי הבקורות הקיימות והמלצות על דרכי הפעולה למזעור הסיכונים. הבנק אימץ את מתודולוגיית החברה האם, מיפה את תהליכי העסקיים הייחודיים וביצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים בתהליכים הייחודיים.
- בתהליכים משותפים/קבוצתיים הבנק אימץ את סקרי הסיכונים של החברה האם, תוך דירוגם לפי חלק יחסי שנקבע לבנק.
- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכונים הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
- בעקבות ממצאי סקר הסיכונים נוספו בקורות חדשות במערכות התפעוליות, לרבות מערכות ממוכנות ואחרות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה ונוספו מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
- הבנק מבצע סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות יחידות חדשות בבנק.
- הבנק מבצע ניטור אחר אינדיקטורים להתרעה על שינויים בחשיפה לסיכונים תפעוליים בתהליכי העבודה הייחודיים, (Key Risk Indicators) – KRI.

מנהלי תהליכים

מנהלי תהליכים בתהליכי העבודה אחראים לניהול הסיכונים התפעוליים המובנים בתהליכים שבתחומי אחריותם, לרבות קיום קפדני של הבקורות כנגד הסיכונים, יישום הבקורות המומלצות להפחתת הסיכונים ולדיווח למנהל הסיכונים התפעוליים על בקורות לא-אפקטיביות ועל בקורות מומלצות שלא יובאו לכלל יישום.

איסוף אירועי כשל

במהלך שנת 2014 אימץ הבנק מערכת קבוצתית המסייעת בניטור אירועים החשודים ככשלים תפעוליים. הבנק אוסף ומתעד אירועי כשל (אירועי הפסד/כמעט הפסד), לצורך אומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות, לשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים. הבנק מינה נאמני סיכונים תפעוליים בסניפים ובחטיבות הבנק אשר אמונים על דיווח בדבר כשלים תפעוליים. איסוף הנתונים, המתודולוגיה וספי הדיווח מעוגנים בנוהל עבודה מפורט. אירועי הכשל מדווחים רבעוני בפורום סיכונים תפעוליים. אירועים אלה נכללים בדו"ח רבעוני המוצג בפני ההנהלה והדירקטוריון כחלק ממסמך הסיכונים, בהתאם לספי הדיווח אשר מחויבים במדיניות הבנק לניהול הסיכונים התפעוליים.

הגדרת KRI (Key Risk Indicators)

כחלק מהמלצות הוראת ניהול בנקאי תקין 350 הוגדרו KRI לתהליכים עסקיים נבחרים ומתקיים מעקב על ידי היחידה לניהול סיכונים תפעוליים.

שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי העבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות ממוכנות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי ותהליכי העבודה.

ד. המשכיות עסקית

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. החל מחודש אוקטובר 2014 מנהלת הסיכונים הראשית אחראית לניהול הנושא בבנק. בבנק מתבצעת היערכות הכוללת מספר נדבכים: גיבוש מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית שאושר על ידי דירקטוריון הבנק, כתיבת מסמך מסגרת עבודה הכולל פירוט לגבי תשתיות טכנולוגיות נאותות וגיבוש והטמעת תוכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בבנק קיים פורום הערכות לשעת חירום בראשות מנהלת הסיכונים הראשית אשר מרכז פעילות זו כחלק מפורום והערכות דומה ברמת הקבוצה. הפורום מופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הבנק למצבי חירום שונים ומתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח רבעוני בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום, כחלק ממסמך הסיכונים הרבעוני.

הבנק מקיים באופן שוטף תהליך לשיפור היערכות המשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, ומעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם. החברה האם העבירה במהלך הרבעון את מתקן המחשב הראשי מתל אביב לאזור ראשון לציון, מהלך המהווה צעד משמעותי נוסף בשימור המשכיות העסקית, מאחר ומדובר במתקן חדיש וממוגן המרוחק מאתר הגיבוי שנמצא בתל אביב.

ה. אבטחת מידע

דירקטוריון הבנק מינה את מנהל אבטחת המידע הקבוצתי כמנהל אבטחת המידע של הבנק. ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא אבטחת מידע המבוססת על מדיניות החברה האם. חברת מת"ף מבצעת בבנק את כל הסקרים והמיפוי כמתחייב מהוראת ניהול בנקאי תקין 357 ומכל הוראת הסדרה אחרת לעניין אבטחת מידע, מדיות חברתיות והתקפות סייבר והיא מדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון.

השלכות של סיכוני אבטחת מידע ואירועי סייבר על הדוח לציבור

התקפות סייבר מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו. במטרה להתמודד עם מערך התקפות סייבר, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק באמצעות מת"ף מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות סייבר. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תיאור הערכות הבנק:

- אחת לשנה מתבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות סייבר. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים, והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חרום.
- ממצאי הסקרים שבוצעו במהלך שנת 2015 והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות סייבר ידועות שלא התממשו, ידונו בהנהלת הבנק ובדירקטוריון.
- מבוצעת בחינה של הסיכונים העיקריים וסקירת הסיכונים הרלוונטים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו.
- ברבעון השלישי של שנת 2015 בוצעה סימולציה להתקפת סייבר מקיפה על מערכות הבנק אשר מטרתה היתה לבחון את התגובה של צוותי המחשוב וחדרי המצב במת"ף ובבנק לאירוע סייבר.

הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגינן יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים המהותיים והשפעתם על הבנק. במחצית שנת 2015 התבצע ניסיונות תקיפה אך הבנק לא חווה התקפות סייבר בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק.

ביום 1 בספטמבר 2015 נכנסה לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת סייבר. הוראה זו מסדירה את הדרישות והציפיות של הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בנושא זה, בהתאם לעקרונות יסוד להגנת הסייבר. בהוראה מפורטים תפקידי הדירקטוריון, ההנהלה הבכירה ומנהל הגנת הסייבר, להגדיר מדיניות הגנת סייבר ולגבש תכנית העבודה. בנוסף, ההוראה מדגישה את הצורך בניהול מסודר של סיכוני סייבר וביסוס מערך בקורות אפקטיבי כדי לצמצם את החשיפה לאיומי הסייבר. ההנהלה ודירקטוריון החברה האם הגדירו את אסטרטגיית הגנת הסייבר ואת מדיניות הגנת הסייבר עבור הבנקים בקבוצה. מנהל אבטחת המידע של הקבוצה מונה גם כמנהל הגנת הסייבר בבנק בהתאם להיתר משרד ישראל.

ו. סיכוני מעילות והונאות

ניהול הסיכון בנושאי מעילות, הונאות והתנהגות לא אתית משולב במסגרת ניהול הסיכון התפעולי. בנוסף לכך, נקבעה מסגרת עבודה לניהול הסיכון אשר נשענת על מסגרת העבודה בחברה האם.

ז. כיסוי ביטוחי

הבנק מבוטח בביטוח משותף לקבוצת הבנק הבינלאומי המחזיקה ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

(1) כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול האחריות בפוליסה זו משותף לארבעת פרקי הפוליסה כמפורט:

- פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי ישר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, ביטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.

- פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו על ידי הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה על ידי אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.

- פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס לתביעה בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

2) פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי משרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי הבנק, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת הבנק.

הבנק מבטח בביטוח Run Off לכיסוי אחריות דירקטורים ונושאי משרה של הבנק ושל קופות הגמל שהיו בבעלותו, בתקופה שלפני שינוי הבעלות על הבנק ומכירת פעילות קופות הגמל, אוצרית (קרנות נאמנות) ואוצרות (ניהול תיקים).

3) פוליסת ביטוחים אלמנטאריים: עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ח. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה מתבצעים על ידי וועדות ופורומים ייעודיים, ברמת הדירקטוריון, ההנהלה (כמפורט בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) ודרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמה של מנהלת הסיכונים הראשית, אחראית על הטמעת מתודולוגיות למדידה, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון.

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים ומשפטיים, בראשותה של מנהלת הסיכונים הראשית, מקיים באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים מעקב שוטף אחר מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, כפי שעולה מסקרי הסיכונים השונים, וכן אחר הפעולות הננקטות על-ידי היחידות השונות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.

מנכ"ל הבנק ומנהלת הסיכונים הראשית משתתפים בפורום סיכונים תפעוליים קבוצתי בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי ומנכ"ל החברה האם.

- מנהל יחידת יישומים ואינטגרציה בחטיבה הקימעונאית משתתף בוועדה לאבטחת מידע בראשות מנכ"ל מת"ף.

- אחראית היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים משתתפת בפורום הקבוצתי בנושא המשכיות עסקית בשעת חירום.

ט. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 ו- 350 להוראות ניהול בנקאי תקין, המסמך נדון אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון, בהתאם לספי הדיווח אשר מחויבים במדיניות הבנק לניהול הסיכונים התפעוליים.

י. ניהול על בסיס קבוצתי של הסיכונים התפעוליים

הבנק מבסס את מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים ומתודולוגיית הניהול על מדיניות החברה האם.

ניהול הסיכונים המשפטיים

א. כללי

סיכון משפטי מוגדר בהוראות נוהל בנקאי תקין כ"סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". הגדרה זו הורחבה בנוהל בנקאי תקין מס' 350 – ניהול הסיכון התפעולי והיא כוללת אך אינה מוגבלת ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages), כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)". הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/ או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנתיים, במסגרתה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו.

הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ויבצע את פעילותו העסקית בליווי גיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבויים הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק ינקוט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

הלשכה המשפטית של הבנק מקיימת מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, הלשכה המשפטית מאמצת, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק שנעשים במערך הייעוץ המשפטי בחברת האם ועורכת עדכונים במסמכים הייחודיים לבנק. כמו כן עורכת עדכונים לפי הצורך ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קיום מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועלת הלשכה המשפטית לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות ככל שנדרש, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כמו כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים המבוססים על הנהלים המופצים ע"י חברת האם, ונהלים עצמאיים בנושאים ייחודיים לבנק. נעשות הדרכות שוטפות ליישום הנהלים תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות המערך המשפטי בחברת האם, וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם, הלשכה המשפטית מאמצת סקר זה.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך זה נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון. בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים ממליצה לפי הצורך על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בעובדי הלשכה המשפטית, הביקורת הפנימית וקצין הציות בהתאם לצורך. אירועים מהותיים כאמור מדווחים מיידית למנכ"ל הבנק.

ד. ניהול על בסיס קבוצתי של הסיכונים המשפטיים
מערך הייעוץ המשפטי של חברת האם פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול הסיכונים המשפטיים, ובאחריותו הגדרת מדיניות ניהול הסיכונים המשפטיים הקבוצתית. סיכונים משפטיים מהותיים בבנק מדווחים למנהלת מערך הייעוץ המשפטי בחברת האם, הן בדיווחים מיידיים והן בדיווחים תקופתיים. כמו כן הוקמה ועדה קבוצתית לניהול סיכונים משפטיים הכוללת נציגים מכל חברות הבת המתכנסת תקופתית ונדונים בה בחברת האם – נושאים משפטיים מהותיים, וחשיפות מהותיות.

ניהול סיכוני ציות

א. כללי

הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

- סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

- החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.

- הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק השלים ביצעו של סקר פערים בנושא ופועל לסגירת הפערים שעלו במהלך הסקר. הבנק מינה את מנהלת הסיכונים הראשית של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק אישר את מסמך מדיניות הציות של הבנק, אשר עקרונותיו נגזרים ממסמך המדיניות הקבוצתי, לאחר שזו נדונה בועדה לניהול סיכונים. לבנק קיימת בנוסף, תוכנית ציות כנדרש על פי הוראת נוהל בנקאי תקין 308. עיקרי תוכנית הציות כוללים את תפקידי ותחומי האחריות של קצין הציות, את הכלים והאמצעים לשם בקרה ותמיכה שוטפת בנושא הציות ואת מנגנוני הדיווח לשם אכיפת הציות.

ג. תאבון הסיכון

הבנק אימץ מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הבנק ימלא אחר ההוראות הרגולטוריות החלות עליו ויפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדי הבנק. כל עסקיו של הבנק יבוצעו על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות. הבנק פועל להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ד. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה מינה הבנק את מנהלת הסיכונים הראשית כממונה על ציות ואיסור הלבנת הון, אשר אחראית גם ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור, על האכיפה המינהלית בדיני ניירות ערך. כמו כן, מונתה מנהלת הסיכונים הראשית כ- RO הממונה על יישום הוראות FATCA בבנק.

- יחידת הציות אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתוכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, כמו גם על בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות על מנת לוודא כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת הון.

היחידה, בסיוע הלשכה המשפטית, עוקבת באופן שוטף אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.

- פורום קבוצתי בראשות מנכ"ל מת"ף עוקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות בקבוצה.

- בהתאם לנוהל בנקאי תקין 308, על הבנק לערוך סקר תשתיות ומיפוי הוראות צרכניות מדי חמש שנים. הבנק נסמך על סקר התשתיות אשר נערך על ידי החברה האם במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות, והוגדרו בקרות למניעת הסיכון שבהפרתן. בשנת 2014 השלימה החברה האם עדכון מקיף לסקר התשתיות. הבנק אימץ ואישר את הסקר בחודש פברואר 2015. על פי ממצאי הסקר עולה כי קיימת בבנק תשתית עניפה הכוללת מספר בלתי מבוטל של טפסים, נהלים, מערכות ומנגנוני בקרה והדרכה שמטרתם לסייע לבנק לעמוד בחובות הציות שחלות עליו.

- לצד מנהלת הסיכונים הראשית בתפקידה כקצין ציות פועלים:

- נאמני ציות במטה ובכל אחד מסניפי הבנק, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של היחידה.

- ועדת תיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (הלשכה המשפטית, החטיבות העסקיות, נציגי הדרכה ועוד). הועדה אשר מתכנסת אחת לרבעון, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תוכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתוכנית הציות בנושאי הציות להוראות הצרכניות.

- פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות הינו פורום קבוצתי בראשות מנכ"ל מת"ף.

- כמו כן, מסתייעת מנהלת הסיכונים הראשית במערך הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים בחברה האם, בלשכה המשפטית של הבנק, במת"ף וביחידת ההדרכה.

- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עין והדרכות למטה ולסניפים.

ה. דיווח על החשיפה

- החשיפה לסיכוני ציות מרוכזת במסמך הסיכונים הרבעוני הנדון אחת לרבעון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון. הדיווח כולל סיכום פעילות היחידה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין הפרות ומניעת הישנותן.

- אחת לשנה מציגה מנהלת הסיכונים הראשית לדירקטוריון הבנק את תוכנית העבודה השנתית לשנה הבאה, לאחר שזו נידונה בוועדה לניהול סיכונים.

בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון הוגדרו דיווחים בקרות אירוע.

ו. ניהול על בסיס קבוצתי של סיכון ציות

- הבנק מבסס את מדיניות ניהול סיכון הציות ומתודולוגיית הניהול על מדיניות החברה האם.

- החברה האם מכוונת ומלווה את הבנק בבניית מערכות, בכתיבת נהלים, בהדרכה ובהטמעה של ההוראות.

ז. הוראת ניהול בנקאי תקין 308 – ציות ופונקציית הציות בתאגיד הבנקאי

ב-3 ביוני 2015 פורסמה הוראת ניהול תקין בנושא ציות המחליפה את ההוראה הקיימת שפורסמה ביום 17 בינואר 2002. ההוראה תיכנס לתוקף ב-1 בינואר 2016. עיקרי השינויים מתבססים על הנחיות ועדת באזל מאפריל 2005 בעניין ציות ופונקציית הציות בבנקים, התאמה לרשויות במדינות אחרות והתאמה לרגולציה המקומית. כמו כן ההוראה מרחיבה את חובת הציות לכל הדינים וכללי ההתנהגות החלים על הפעילות הבנקאית של התאגיד הבנקאי. הבנק החל בהיערכות ליישום ההוראה במועד במסגרת הקבוצה.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "איסור הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין.
- על המיגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת איסור הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק מאשר את מסמך מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק, אשר עקרונותיו נגזרים ממסמך המדיניות הקבוצתי, לאחר שזו נידונה בוועדה לניהול סיכונים.

ג. תיאבון הסיכון

- הבנק נוהג מדיניות מחמירה שנועדה להבטיח יישום דוקני של הוראות החוק והכרה נאותה של הלקוח אתו מנהל הבנק עסקים, ובכלל זה הבנת עסקיו המנוהלים עם הבנק או באמצעותו, החיוניים למניעת הלבנת הון ומימון טרור באמצעות הבנק ולניהול התקין של הבנק.
- המדיניות בתחום מניעת הלבנת הון כוללת הגדרה ברורה של איסורים ביחס לפעילות מול גופים ומדינות מולם ישנן הגבלות.
- מדיניות ניהול הסיכון מתייחסת לדרישות "הכר את הלקוח" בהתאם לחקיקה מחייבת ומגדירה תהליכים וכלים הנדרשים לצורך עמידה מיטבית בדרישות אלו.

ד. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה מינה הבנק את מנהלת הסיכונים הראשית כממונה על ציות ואיסור הלבנת הון אשר אחראית גם על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. יחידת איסור הלבנת הון אחראית על:
- טיפול בדיווחי הסניפים על פעילות בלתי רגילה בחשבונות המתנהלים בבנק והעברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון.
- פיקוח ובקרה על פעילות הסניפים באמצעות המערכות הממוכנות והדוחות אשר בשימוש המחלקה, במטרה לאתר פעילות בלתי רגילה בחשבונות המתנהלים בבנק.
- הטמעה ויישום של דרישות וחובות איסור הלבנת הון ומימון טרור בקרב העובדים, וכן רענון הידע בנושא, באופן שוטף, באמצעות למידה ארגונית בכל הרבדים.
- לשם יישום החוק והטמעה קפדנית של הוראותיו מינה הבנק בסניפים ובכל אחת מהחטיבות. נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים.
- הבנק עורך ימי עיון מפעם לפעם לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של הבנק. בנוסף, מקיים הבנק מבדק שנתי לבחינת הטמעת הוראות החוק בקרב העובדים. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות.
- הלשכה המשפטית מבצעת מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.

ה. דיווח על החשיפה

החשיפה לסיכונים איסור הלבנת הון מרוכזת במסמך הסיכונים הרבעוני הנדון אחת לרבעון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון. הדיווח כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח".

אחת לשנה מדווחת מנהלת הסיכונים הראשית לדירקטוריון הבנק. הדווח כולל, בין היתר, סיכום פעילות היחידה והתייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם. בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון הוגדרו דיווחים בקורות אירוע. אחת לשנה מציגה מנהלת הסיכונים הראשית לדירקטוריון הבנק את תוכנית העבודה השנתית לשנה הבאה, לאחר שזו נדונה בוועדה לניהול סיכונים.

ה. ניהול על בסיס קבוצתי של סיכון הלבנת הון ומימון טרור

- האחראי למילוי החבות בחברה האם לפי חוק איסור הלבנת הון פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור, באחריותו כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 411, לוודא יישום המדיניות הקבוצתית בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור בחברות הבנות והבנק בכללן, לכוון וללוות את הבנק בבניית מערכות, בכתיבת נהלים, בהדרכה ובהטמעה של ההוראות.

- המדיניות החלה הינה מדיניות קבוצתית.

- מערך הביקורת הפנימית משלב בתכניות העבודה השנתיות ביקורות בנושא יישום מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור בכל הקבוצה.

ו. סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או אויב

ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם אירן או עם אויב. על פי הנחיות אלו, על תאגיד מדווח לכלול גילוי אודות הסיכונים והמגבלות אשר התאגיד חשוף להם עקב קשריו, במישרין או בעקיפין, עם אירן או עם האויב, לרבות מכוח הוראות הדין, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד.

בהמשך לפרסום הנחיות אלו פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור. במסגרת עדכון זה נוספה דרישה לפיה על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם אירן או עם האויב, בהתאם לאמור בהנחיית רשות ניירות ערך דלעיל.

מדיניות הבנק אינה מתירה קיום קשרים או פעילות במישרין או בעקיפין, עם אירן או עם גוף אשר הוגדר כ"אויב" על ידי רשויות החוק.

מערכות הבנק הותאמו כדי לתת מענה למדיניות זו בהתאם לרשימות שפורסמו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411, מיום 26 בדצמבר 2011.

לאור ההערכות המתוארת לעיל, להערכת הבנק החשיפה לגורמי הסיכון הללו במידה וקיימת, נמוכה ביותר.

סיכונים אחרים

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין הינו הסיכון ליציבות הבנק ולרווחיותו על רקע פרסומים שליליים, נכונים או שגויים המתייחסים לתאגיד הבנקאי, ושעלולים לגרום למצב של חוסר אמון באיתנותו, אמינותו, מהימנותו או ביושרו של התאגיד ואף יביאו לירידה בביסי הלקוחות, או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או יירידה בהכנסות. ידיעות בתקשורת על ערוציה השונים ו/או שמועות בשוק משפיעות על התפיסה הציבורית את הבנק ומהוות פקטורים משמעותיים בקביעת רמת הסיכון בקטגוריה זו.

סיכון המוניטין מושפע באופן מהותי מהתממשות של סיכונים שונים כגון סיכון תפעולי, סיכונים שוק, סיכון אשראי, סיכון צינת, הלבנת הון ועוד, ואשר דבר פרסומם גורר במקרים רבים התממשות של סיכון מוניטין (לדוגמא: השבתת אתר הבנק, סכסוך עבודה, אירועי גניבה או מעילה, אירועי הלבנת הון, הפסד כספי על אירוע התממשות סיכונים אשראי או סיכונים שוק ועוד).

סיכון תחרות וסיכון אסטרטגי

סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עיסוקו. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו, כגון: חברות ביטוח ובתי השקעות. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי, בין השאר של קבוצות מאורגנות של לווים, להקטנת גובה העמלות והמרווחים.

סיכון האסטרטגיה הינו הסיכון הנגזר מהחלטות עיסוקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון נובע גם, בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים, רכישות ומיזוגים והגדלת השקעה בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העיסוקית. סיכון זה הינו פונקציה של ההתאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התוכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום.

מצב המשק בישראל משפיע ישירות על התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו. הרעה בתנאים הכלכליים במשק הישראלי, ו/או הרעה בתנאים הפוליטיים ו/או הביטחוניים עלולים להביא לפגיעה בהכנסות להון הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, מיתון במשק, הוצאה משמעותית של ההשקעות הזרות שהושקעו במשק בשנים האחרונות, האטה כלכלית מהותית וירידה ברמת החיים בישראל עלולים להשפיע באופן מהותי על תוצאות הבנק. מיתון במשק עשוי להגדיל את היקף החובות הבעייתיים, להקטין את מחזורי הפעילות בשוק ההון, להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים שוטפים שצורכים משקי הבית, להביא לירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי ועוד.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 לא חל שינוי בטבלת גורמי סיכון בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2014 למעט סיכון רגולציה שרמתו עלתה מקטנה לקטנה בינונית לאור התגברות הרגולציה ותכיפותה, בכל הנוגע למערכת הבנקאית.

באזל 3

רקע

בחודש דצמבר 2010 פירסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן - "באזל 3"), הכוללות התמקדות בהון המניות, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף שנת 2018.

בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5% כבר בשנת 2010. ביום 30 במאי 2013 פירסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014, כאשר היישום יהיה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, ידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

ההנחיות מתייחסות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכונים אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית, תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשופה הקבוצה, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

ב . יישום ההוראות בבנק

הנדבך הראשון - לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את הוראות באזל החל מיום 31 בדצמבר 2009.

סיכוני אשראי - הבנק מיישם בשלב זה את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל. סיכונים תפעוליים - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית החל משנת 2013. עד למועד זה השתמש הבנק בגישת האינדיקטור הבסיסי למדידת הסיכון התפעולי.

סיכוני שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית. במסגרת זו מבוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק הסחיר. כחלק מבחינת עמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בנושא סיכוני השוק, בוצע סקר פערים קבוצתי לאור הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא. בנוסף, אישרו הנהלת וועדת ניהול סיכונים של דירקטוריון הבנק מדיניות להגדרת התיק הסחיר על פי הפרמטרים ותנאי הכשירות של באזל.

הנדבך השני - על-פי הנחיית המפקח על הבנקים פטורות החברות הבנות הבנקאיות של הבנק הבינלאומי והבנק בכללן, מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת נאותות ההון לבנק ישראל (תהליך ה-ICAAP), אולם עליהן לבצע תהליך פנימי לבחינת נאותות ההון. תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות וזאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים העלולים להתרחש ולהשפיע על הבנק (Stress Tests and Stress Scenarios). תרחישי הקיצון מהווים כלי חשוב בהערכת הנאותות ההונית אליה נדרש הבנק.

במהלך חודש דצמבר 2014 אישרו ההנהלה ודירקטוריון הבנק את המסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (מסמך ה-ICAAP) על בסיס נתוני ה-30 ביוני 2014. תשתית תהליך נאותות ההון שאושרה בחברה האם שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק.

במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנו בהתאם לפרופיל הסיכון בפעילותו העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים שבוצעו בבנק להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם.

תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק מצביעות כי לבנק הון מספק כדי לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון.

בהמשך לדיון החליט דירקטוריון הבנק כי במהלך שנת 2015 לא יפחת יחס ההון הכולל של הבנק מ- 12.5% וכי יחס ההון רובד 1 במהלך שנת 2015 לא יפחת מ- 9.3%.

הנדבך השלישי - דיווח מפורט של דרישות הגילוי הכלולות בהוראת השעה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון

עמוד	גילוי כמותי	מס' טבלה
	הרכב ההון הפיקוחי ראה פרטים באתר הבנק מדור "דוחות כספיים"	1 טבלה 2
28	א. הלימות ההון – יחס הון כולל ויחס הון רובד 1	2 טבלה 3
154	ב. ביאור 4 לדוחות הכספיים- הון והלימות הון	
37	3 סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	3 טבלה 4 א', ב'
107	תוספת ד' לסקירת הנהלה- חשיפה למדינות זרות	טבלה 4 ג'
38	התפלגות החשיפה לפי צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי	טבלה 4 ד'
41	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממוין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	טבלה 4 ה'
104	חשיפת סיכון אשראי בעייתי והוצאות להפסדי אשראי לפי ענפי משק	טבלה 4 ו'
107	חשיפה למדינות זרות, סיכון אשראי בעייתי- תוספת ד' לסקירת ההנהלה	טבלה 4 ז'
138	תנועה ביתרה להפסדי אשראי: באור 3 לדוחות הכספיים – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	טבלה 4 ח'
39	4 סיכון אשראי, גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית לפני ואחרי הפחתות סיכון	5 טבלה 5
42	5 הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית	7 טבלה 7
46	6 גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	8 טבלה 8
47	7 סיכון שוק - גילוי של תאגידיים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית	10 טבלה 10
134	8 גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי: באור 2 לדוחות הכספיים	13 טבלה 13
52	9 סיכון רבית בתיק הבנקאי	14 טבלה 14
74	10 התאמה בין הנכסים במאזן שדווחו בדוחות הכספיים לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף	17 טבלה 17
75	11 הון רובד 1, סך החשיפות ויחס המינוף	18 טבלה 18
	12 תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו ראה באתר הבנק מדור "דוחות כספיים"	

הוראות בנק ישראל שפורסמו במהלך שנת 2015

יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בפברואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות. מידע בדבר ההוראה ויישומה בבנק ראה בפרק "ניהול סיכוני נזילות" לעיל.

יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 התפרסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכח מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי, כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

יחס המינוף בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 218

א. התאמה בין הנכסים במאזן שדווחו בדוחות הכספיים ובין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

30 בספטמבר 2015

במיליוני ש"ח	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
18,590.6	ההתאמות בגין השקעות ביטחונות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
28.7	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)
1,131.2	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
98.5	התאמות אחרות
19,849.0	חשיפה לצורך יחס המינוף

ב. פרוט החשיפות ההון ויחס המינוף

ליום 30 בספטמבר
2015
במיליוני ש"ח

חשיפות מאזניות	
18,672.6	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)
-	(סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)
18,672.6	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
חשיפות בגין נגזרים	
16.5	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים (לדוגמא: לאחר הפחתת בטחון משתנה במזומן כשיר)
28.7	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	(ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים)
-	(רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח)
-	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	(קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו)
45.2	סך חשיפות בגין נגזרים
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך	
-	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
חשיפות חוץ מאזניות אחרות	
5,475.2	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(4,344.0)	(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
1,131.2	פריטים חוץ מאזניים
הון וסך החשיפות	
1,147.0	הון רובד 1
19,849.0	סך החשיפות
5.78%	יחס מינוף
5.00%	יחס המינוף המינימאלי בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסמה הוראת בנק ישראל בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" אשר צפויה לעדכן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 בהתאם למסמך שפרסמה ועדת באזל בנושא זה בחודש יולי 2012.

ההוראה מזהה את הסיכון הגלום בפעילות מול צדדים נגדיים מרכזיים בפעילות באופציות ובחוזים עתידיים (עסקאות סחירות).

ההוראה מגדירה צד נגדי מרכזי ומבחינה בין הפעילות בארץ (הבנק פועל ישירות מול מסלקת המעו"ף) לפעילות בחו"ל (הבנק פועל מול חבר מסלקה), כמו כן ההוראה מבחינה בין צד נגדי מרכזי כשיר ללא כשיר. בנוסף ההוראה מגדירה שיטת חישוב שונה לחישוב הסיכון בפעילות מול הלקוחות (בדומה לפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים). מועד התחילה הנו ביום 1 ביולי 2016.

שירותי תפעול

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע

שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות חברת מת"ף-חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. חלק מהשירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. מת"ף נותנת שירותי מיחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלוקה דואר ועוד). שירותי המיחשוב ניתנים לכל הבנקים בקבוצת הבנק הבינלאומי. מת"ף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המיחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גרסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודווחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחדוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרוייקטים עתידיים.

הבנק משלם לחברת מת"ף חלק מהוצאותיה המיוחסות לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה ואת עלויות הסבת מערך המיחשוב המיוחסות לו בהתאם לפריסה רב שנתית. החל ממועד ההסבה הבנק אינו משקיע ואינו מהווה השקעות בחומרה ובפיתוח למעט מקרים בהם מבוצע פיתוח על ידי מת"ף על פי דרישת הבנק ושימוש הבלעדי.

הסכמים מהותיים

בחודש אוגוסט 2015 פרסם משרד הביטחון מכרז למתן הלוואות ושירותים לאוכלוסיית מערכת הביטחון. המכרז הינו לתקופה של 7 שנים המתחילה ביום 1 ביוני 2016. מסגרת המכרז כוללת בין היתר תנאים למתן הלוואות לזכאים ועלות הפעלת סניפים. תנאי ניהול חשבון לזכאים ולמשרד נקבעו מראש. נכון למועד אישור הדוחות תוצאות המכרז טרם פורסמו.

הסכם חבר

הבנק רואה באוכלוסיית מערכת הביטחון את ליבת העסקים בבנקאות האישית. הסכם שנחתם עם אירגון חבר מסדיר את התנאים לניהול חשבונותיהם של עמיתי האירגון בבנק. בחודש פברואר 2014 חודש ההסכם עם האירגון לתקופה של ארבע וחצי שנים עד אמצע שנת 2018.

הליכים משפטיים

בדבר תביעות משפטיות ראה ביאור 6 לתמצית הדוחות הכספיים.

חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק. פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, של הבורסה לניירות ערך ושל רשות ההגבלים העסקיים. רגולציה נוספת בנושאים יחודיים מטילה על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, רגולציה העוסקת בפעילות מול תושבי חוץ כגון ה-FATCA וכיו"ב. קבוצת הבנק פועלת תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליה כאמור. להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויוזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדו"ח אשר משפיעים או עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

בנקאות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ה - 2015

- התיקון שפורסם ביום 29 בינואר 2015, משלב תיקונים ממספר טיטות קודמות ותיקונים נוספים, שעיקרם - הוראות בנושא ההצטרפות למסלולים.
- תיקון בהגדרת "עסק קטן" לפיו תאגיד שהמציא לבנק "דוח שנתי", על פיו מחזור עסקיו בשנה שקדמה למועד מסירתו אינו עולה על חמישה מיליון ש"ח, לא יידרש למסור דוח שנתי נוסף ומשיך להיחשב כ"עסק קטן" עד להתקיים הנסיבות המפורטות בתיקון, בהן הותר לבנק לסווגו כעסק שאינו עסק קטן.
- תיקונים בעמלות שונות - איסור על גביית עמלת פעולה בערוץ ישיר בגין חיוב בכרטיס חיוב מידי, תיקונים בעמלות טיפול במזומנים, העברה ב- RTGS ועמלות כרטיסי אשראי, ביטול עמלת דמי ניהול/גבייה של הלוואות.
- הוספו בתעריפון חלקים בעניין עמלות בקשר לסליקה של עסקאות בכרטיס חיוב ולשירותי ניכיון לבתי עסק. ביום 28 ביוני 2015 פורסם תיקון נוסף - כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015, בעיקר בעניין עמלות כרטיסי אשראי שנכללו בתיקון הקודם וכניסתם לתוקף נדחתה ליום 1 ביולי 2015, לצורך התיקון הנוסף הנ"ל.
- ביום 26 במאי 2015 פורסם צו הבנקאות (שירות ללקוח)(פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015, המכריז על שירות הודעות או התראות כשירות בר פקוח וקובע את סכום העמלה המרבי בגינו.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015
ביום 28 ביוני 2015 פורסמו התיקונים הנ"ל הכוללים, בין היתר, ביטול עמלת "חיוב המפקיד בהחזרת שיק", ביטול גביית עמלת "הודעות" בגין "מכתבי מעקב" ושינויים בעמלות שונות בנוגע לכרטיסי חיוב, לרבות הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיסי חיוב מידי.
הכללים נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2015.
להערכת הבנק לתיקוני העמלות כאמור לעיל לא צפויה להיות השפעה מהותית על ההכנסות מעמלות.

הוראת ניהול בנקאי תקין 423 בעניין "שירות המסלולים"
מטרת ההוראה, אשר פורסמה ביום 21 ביוני 2015, להגביר את מודעות הלקוחות ל"שירות המסלולים" הקבוע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, והיא כוללת הנחיות לתאגידים הבנקאיים בדבר אופן יידוע הלקוחות אודות שירות המסלולים במועד פתיחת חשבון עובר ושב ובאמצעות פרסום באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי וכן בדבר מסירת מידע ספציפי בכתב ללקוח המבקש להצטרף למסלול.
ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט ההנחיה בנוגע לפרסום באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי שתחילתה ביום 1 באוגוסט 2015.

בנוסף, חויבו התאגידים הבנקאיים לשלוח הודעה בכתב, לא יאוחר מה-1 באוקטובר 2015, ללקוחות אשר לא הצטרפו לשירות המסלולים (על פי קריטריונים שנקבעו במכתב), אשר תכלול מידע בדבר סכומי עמלות בהם חויבו בפועל בהשוואה למחירי המסלולים ופירוט דרכי ההצטרפות לשירות המסלולים. הבנק נערך כנדרש.

הוראת ניהול בנקאי תקין 418 בעניין "פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט"
ההוראה, אשר פורסמה ביום 16 ביולי 2014, מאפשרת לבנק לפתוח ללקוחות חשבונות באופן מקוון ולנהלם, ובלבד שהמבקשים לפתוח חשבון יהיה יחידים, בגירים, תושבי ישראל, ולא יהיו נהנים בחשבון זולת בעלי החשבון. לצורך זיהוי הלקוחות ואימות פרטיהם יבוצעו הליכים ייחודיים, לרבות אימות על סמך העתק מסמכי זיהוי, חתימה על הצהרת נהנים באופן מקוון, זיהוי באמצעות טכנולוגיית היוועדות חזותית, וביצוע הליך הכר את הלקוח מוגבר. ההוראה קובעת הגבלות שונות בניהול החשבון (סכומי מקסימום - לפעולות, יתרת נכסים בסוף כל יום ולמסגרת לפעילות בכרטיס חיוב, זהות המורשים לפעול בחשבון. סוג וכמות טפסי שיקים שיופקו ללקוח). ההגבלות תוסרנה לאחר שהלקוח יפקוד את הסניף ויושלם הליך זיהוי מלא.
הבנק מציע את השירות האמור החל מיום 4 במאי 2015.

הוראת ניהול בנקאי תקין - מס' 425 - דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים
ביום 21 ביוני 2015 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מעודכנת בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. ההוראה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. הדיווח יכלול מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח. ההוראה כוללת אפשרות שהמפקח על הבנקים ירחיב את חובת הדיווח גם למידע אודות דירוג האשראי של הלקוח בתאגיד הבנקאי.

ההוראה תחול על יחידים ועסקים קטנים ותיכנס לתוקף ביום 28 בפברואר 2016 (הבנק הבינלאומי העביר למפקח על הבנקים פירוט הנוסחאות המשמשות בסיס לחישוב הנתונים וכן תצוגה ראשונית של הדוחות במועד שנקבע). הטיפול בנושא ע"י הבנק הבינלאומי הינו קבוצתי גם עבור הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 432 - העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח

ביום 21 בדצמבר 2014 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. עיקרי התיקון הם הרחבת האפשרות לבצע תהליכי סגירת חשבון או העברת פעילות באמצעות ערוצי תקשורת נוספים וכן מסירת מידע ללקוח במתכונת דומה לזו שנקבעה בהוראות בנק ישראל מס' 425 בנוגע לדוחות השנתיים ללקוחות. ההוראה תחול על יחידים ועסקים קטנים ותיכנס לתוקף במועדים שונים - 1 בינואר 2015, 1 ביולי 2015 ובאופן מלא ביום 28 בפברואר 2016.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 454 - פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור

ביום 21 ביוני 2015 פורסם על ידי בנק ישראל תיקון להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא פירעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור. מטרת התיקון היא להרחיב את תחולת ההסדר הקיים בהוראה, לקבוע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הרבית לפיה מחושב רכיב ההיוון וליצור אחידות, ככל הניתן, בין פירעון מוקדם של הלוואה לדיור לבין פירעון מוקדם של אשראי שאינו לדיור. לפי התיקון יחול ההסדר הקבוע בהוראה על הלוואות שניתנות לאנשים פרטיים או לעסקים זעירים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור, לעומת הנוסח הקודם שחל רק על הלוואות שסכומן המקורי אינו עולה על 750 אלף ש"ח ושניתנו לתקופה של 6 חודשים לפחות ("הלוואות מוגנות"). כמו כן, לגבי הלוואות המוגנות נקבע מנגנון חדש לחישוב רכיב ההיוון, המבוסס על הרבית הממוצעת ומנטרל את פרמיית הסיכון של הלוואה במקרה של פרעון מוקדם. בנוסף, לגבי כל הלוואות הורחבו דרישות הגילוי ללקוח, בין היתר, באמצעות מתן דף הסבר גם בעת מתן הלוואה. התיקון יכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2016.

צעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מידי (דביט)

ביום 30 ביוני 2015 הפיץ בנק ישראל הוראות להטמעת כרטיסי חיוב (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב, כמפורט להלן-

1. במסגרת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 470 נוספו להוראה שני פרקים - פרק "כרטיס חיוב מידי וכרטיס נטען" הכולל התייחסות למועדי העברת הכספים בעסקאות חיוב מידי (מחיוב מחזיק הכרטיס ועד לזיכוי בית העסק), וכן לאופן הגילוי ללקוח על עסקאות חיוב מידי, לרבות במסגרת חשבון העו"ש. פרק "שימוש בכרטיסי חיוב בתקן EMV" ("כרטיסים חכמים") הכולל הוראות למעבר מערך כרטיסי החיוב (הנפקה, סליקה, מכשירים אוטומטיים) לתקן EMV. התיקונים להוראה יכנסו לתוקף בהדרגה, החל מה- 1 באוקטובר 2015 ועד ל- 31 בדצמבר 2018.

2. מכתב המפקח על הבנקים בעניין הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מידי (דביט)- התאגידים הבנקאיים נדרשים לנקוט בפעולות אקטיביות מול לקוחות חדשים וקיימים, לשם הצעת כרטיס חיוב מידי, וכן לנהל מעקב ודיווח תקופתי ביחס להפצת כרטיסי חיוב מידי לבנק ישראל.

3. צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות שניתן על ידי מנפיק לסולק בקשר לסליקה צולבת של עסקאות חיוב מידי) (הוראת שעה), התשע"ה-2015 – העמלה הצולבת לעסקאות בחיוב מידי הוכרזה כעמלה בפיקוח ומחירה יקבע על 0.3% (לעומת עמלה צולבת ממוצעת של 0.7% הנהוגה כיום לעסקאות בחיוב רגיל), החל מיום 1/4/2016 לתקופה של שנה, על מנת לאפשר היערכות לקביעת העמלה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים. הצו פורסם ביום 26 לאוגוסט 2015.

כמו כן, ביום 28 ביוני 2015 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015. התיקון, שנכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2015, כולל בין היתר הגבלה על גביית דמי כרטיס בעד כרטיסי חיוב מידי, לרבות איסור על גביית דמי כרטיס בעד כרטיס חיוב מידי שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי, וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המידי. הבנק נערך ליישום ההוראות בשיתוף עם חברת האם.

תזכיר חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 16 - קביעת עמלה צולבת), התשע"ד-2014
ביום 10 באוגוסט 2014 פורסם תזכיר חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 16 - קביעת עמלה צולבת), התשע"ד-2014 המסמיך את הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה") לקבוע שיעורי עמלה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב, וזאת במקום ההסדר המשפטי הקיים (אישור הסדר כובל בבית הדין להגבלים עסקיים). הממונה יוכל לקבוע עמלה צולבת בשיעורים שונים, לרבות עמלה צולבת בשיעור אפס, מקום בו הוא סבור כי לעסקאות שונות מאפיינים המצדיקים זאת. בנוסף, תיקון החוק קובע אחריות פלילית ואפשרות הטלת עיצום בגין תשלום או גביית עמלה צולבת בשיעור שונה משקבע הממונה, וכן כי הפיקוח השיפוטי על הממונה בהפעלת סמכותו לעיל, לרבות ערעור על החלטת הממונה בקביעת שיעור עמלה צולבת, יעשה באמצעות בית המשפט לעניינים מנהליים.

חוזר בנק ישראל בעניין מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים
ביום 9 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת נוהל בנקאי תקין 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. בהתאם לחוזר צומצמה הגדרת ההון להון רובד 1, ובכך הוקשחו המגבלות על מתן אשראי ללווה ולקבוצת לווים. כמו כן שונתה המגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי, והיא תעמוד על 15% מההון האמור במקום על 25%. מועד התחילה של התיקונים להוראה הוא ב-1 לינואר 2016, למעט לעניין השינוי בהגדרת ההון, אשר הפחתתו תתבצע באופן מדורג, על פני 12 רבעונים, עד ל-31 בדצמבר 2018.

הוראת ניהול בנקאי תקין 327 בעניין "הלוואות ממונפות"
ביום 28 באפריל 2015 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 327 בנושא "הלוואות ממונפות". ההוראה מפרטת את ציפיות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בדבר ניהול סיכונים הולם וזהיר בפעילות של הלוואות ממונפות. התאגידים הבנקאיים נדרשים לקיים, בין היתר, מבנה עסקאות המשקף הנחות עסקיות נאותות, מבנה הון הולם ומינוף סביר, וכן הגדרה של הלוואה ממונפת המאפשרת יישום עקבי בכל קווי העסקים. עוד נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבוע נוהלי חיתום, מסגרת של מגבלות אשראי וריכוזיות אשראי העולה בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ומערכת מידע ניהולי נאותה. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה בשיתוף עם חברת האם.

טיוטת תזכיר חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 20), התשע"ה-2015

הטיטה, אשר הופצה ביום 3.9.15, כוללת מספר נושאים, וביניהם-

1. קביעת חזקה הניתנת לסתירה לפיה סירוב מצד תאגיד בנקאי לתת שירות ייחשב כסירוב סביר אם הוא נובע מאי-היענותו של הלקוח למסור פרטים הנדרשים על פי הוראות דין ובעיקר צו איסור הלבנת הון והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 או אם לתאגיד הבנקאי יש יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור.

2. הרחבת ההסדר לביטול שעבודים שנוצרו להבטחת חוב שכבר נפרע גם ביחס להערות אזהרה ולהתחייבויות לרישום משכנתא שנרשמו להבטחת אותם חיובים תוך מתן אפשרות ללקוח למחקם בעצמו, לרבות הסמכת המפקח על הבנקים להטיל עיצום כספי בגין הפרת חובה זו (חלף עבירת הקנס הקבועה כיום).

3. תיקון הגדרת "לקוח" בהקשר לעמלות, באופן שיאפשר הגדרת יחיד המנהל חשבון למטרת עסק כ"עסק קטן" או "עסק גדול" עפ"י מחזור עסקי, בהתאם לתיקון שכבר הוכנס בכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008 וכניסתו לתוקף הושעתה עד לתיקון הנ"ל בחוק הבנקאות (שירות ללקוח).

4. הסמכת המפקח על הבנקים לפרסם נתונים בדבר ההכנסה הממוצעת בפועל של לקוחות מקבלת שירותים וכן שיעורי רביות המשולמות בפועל ללקוחות בעד פיקדונות שיקליים והנגבות בפועל מלקוחות בעד אשראי, בתאגידים הבנקאיים.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 450 בעניין הליכי גביית חובות

ביום 4 במאי 2015 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין בעניין הליכי גביית חובות, שמטרתה להסדיר את הפעולות שעל התאגיד הבנקאי לנקוט בתחום יחסי בנק לקוח ולהביא להגברת ההוגנות והשקיפות בהליכי גביית חובות. בין עיקרי הטיטה- דרישה לקביעת מדיניות לטיפול בגביית חובות מלקוחות, הקמת פונקציה ייעודית לעניין זה, קביעת תקרת ריבית פיגורים בגין הלוואה, לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון, והגילוי הנאות הנדרש.

מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא פנייה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאיים

ביום 23 ביוני 2015 פרסם בנק ישראל מכתב לתאגידים הבנקאים לפיו על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי לקבוע מדיניות, נהלים ותהליכים הקשורים לפנייה יזומה ללקוחות קמעונאיים ולוודא כי תהליך הפנייה היזומה להעמדת הלוואות ללקוח קמעונאי הנו מוסדר ומפורט, לרבות - הגדרת קהלי יעד ספציפיים, קביעת תסריטי שיחה שיכללו גילוי בנוגע לתנאי ההלוואות והתייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו, קביעת אופן הפניה ללקוח תוך התאמת אמצעי השיווק למאפייני אוכלוסיית היעד, תיעוד הפניה ללקוח, לרבות הקלטת פניה שנעשתה באמצעות הטלפון או באמצעות IVR. בהתאם להבהרת בנק ישראל יחול האמור במכתב, בשלב זה, על הלוואות הניתנות לאנשים פרטיים.

הבנק בשיתוף עם חברת האם נערך לעדכון הנהלים והמדיניות בשיתוף עם חברת האם ולגבי הקלטת שיחות שיווק והלוואות בסניפים ניתנה ארכה להערך עד ליום 1 בדצמבר 2015.

הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו- 2016), התשע"ה- 2015

ההצעה, אשר אושרה בקריאה ראשונה ב- 2 לספטמבר 2015 מתקנת, בין היתר, את חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א- 1981, באופן שיאפשר לגופים חוץ בנקאיים לגייס הון באמצעות הנפקת תעודות התחייבות, כהגדרתן בסעיף 35 לחוק ניירות ערך, לציבור, במטרה להגביר את יכולת התחרות של הגופים החוץ בנקאיים אל מול המערכת הבנקאית במתן אשראי למשקי הבית ולעסקים הקטנים והבינוניים, ובכך להוזיל את עלויות האשראי בסקטור האשראי הקמעונאי. הוצע להגביל את סך האשראי שתאגיד כאמור יהיה רשאי לתת ואשר מקורו, בין השאר, בהנפקת תעודות התחייבות, לסך של 2.5 מיליארד ש"ח ובתנאים נוספים.

הצעת חוק המשכון, התשע"ה- 2015

ביום 17 ביולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק המשכון. ההצעה באה לעגן רפורמה מקיפה בדיני השעבודים ולהחליף את הוראות חוק המשכון הקיים ופקודת החברות לעניין זה.

בין השינויים המרכזיים בהצעה- זכותו של יחיד למשכן נכס שטרם הגיע לרשותו ואף נכס שטרם בא לעולם; ביטול מוסד "השעבוד השוטף" - החברה החייבת תוכל ליצור משכון קבוע על הנכסים העתידיים של החברה, ומעמדו של משכון זה לא יהיה נחות אוטומטית ביחס לשעבודים ספציפיים; ביטול האפשרות של נושה להגביל את כוחו של החייב לבצע עסקאות בנכס הממושכן, ועוד.

הצעת חוק נתוני אשראי, התשע"ו- 2015

בהתאם להצעה, אשר עברה בקריאה ראשונה ביום 13.10.15, יוחלף חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב- 2002 בחוק חדש, המסדיר את הקמתה של מערכת לשיתוף בנתוני אשראי, שבמרכזה מאגר ציבורי של נתוני אשראי שיוקם, ינוהל, ויופעל על ידי בנק ישראל. במסגרת ההצעה מספר שינויים מרכזיים, ביניהם: הורחב היקף המידע שיימסר ויתקבל אודות לקוחות הבנק. היקף זה ייקבע, בהמשך, על ידי שר המשפטים, בהסכמת הנגיד ושר האוצר; במאגר ישמרו נתוני אשראי על לקוח, אלא אם כן ביקש שלא ייאסף עליו מידע; בעל רישיון שירות נתוני אשראי יהיה רשאי למסור דוח אשראי לנותן אשראי בתנאי שקיבל את הסכמת הלקוח למסירת דוח אשראי אודותיו; הטלת אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד בגין הפרה של הוראות החוק, והסמכת הממונה על שיתוף בנתוני אשראי, שמונה ע"י הנגיד, להטיל עיצום כספי בגין הפרות המנויות בסעיף 85 לחוק המוצע.

שוק ההון

א. קרנות נאמנות

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד- 2014

ביום 30 ביולי 2014 פורסם חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 23), התשע"ד- 2014. התיקון מסדיר, בין היתר, את האפשרות להציע לציבור בישראל יחידות של קרן חוץ, אשר קיבלו אישור הגוף המפקח במדינת המוצא שלהן ובכלל זה מאפשר לשר האוצר לקבוע הוראות לעניין תשלום עמלת הפצה על ידי מנהל קרן החוץ. החוק נכנס לתוקף 3 חודשים ממועד פרסומו, אולם הפרק המסדיר הצעת קרנות חוץ ייכנס לתוקף במועד כניסתן לתוקף של תקנות, אשר נועדו להבטיח את עניינו של ציבור המשקיעים בישראל.

ב. ניירות ערך

חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53), התשע"ד-2013
ביום 28 באוקטובר 2013 אושר תיקון 53 לחוק ניירות ערך. התיקון נועד לעודד מחזיקים בניירות ערך לממש את זכויות ההצבעה שלהם באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית שתקים הרשות לניירות ערך מבלי להידרש לקבל אישור בעלות בנייר הערך מאת חבר הבורסה. חברי הבורסה יידרשו להמציא למערכת את כל הנתונים הנדרשים על מצביעים פוטנציאליים המחזיקים בניירות ערך באמצעותם וכן להמציא למצביעים הפוטנציאליים הללו את המידע והפרטים הנדרשים להם לצורך הצבעה באסיפה. המודל לא נועד להחליף את האפשרויות הקיימות היום להצבעה באסיפה אלא מהווה ערוץ נוסף למימוש זכויות ההצבעה של המחזיקים בניירות ערך. התיקון לחוק נכנס לתוקף ביום 17 ביוני 2015, עם תחילתן של תקנות לחוק שהותקנו לעניין זה.

ג. קופות גמל

אגף שוק ההון במשרד האוצר פרסם ביום 29 ביולי 2015 טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ה - 2015. בהתאם לטיטוה מוצע, בין היתר, כי בחריגים מסוימים, משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת משקיעים (בהתאם להגדרות הרלוונטיות בטיטוה התיקון), שלאחד מהם יש הסכם התקשרות עם תאגיד בנקאי למתן שירותי ניהול או תפעול אינו רשאי לרכוש או למכור ניירות ערך או מטבע חוץ ואינו רשאי להחזיק ולסלוק ניירות ערך באמצעות אותו התאגיד הבנקאי או ממנו. מגבלות בנושא נקבעו גם לגבי צד קשור למשקיע מוסדי. כן מוצעת בטיטוה הרחבה של הכללים ומספר המשתתפים בהליך התחרותי הנדרש, לרבות דרישה להליך תחרותי, לפחות אחת לשלוש שנים, בקשר להחזקה של ניירות ערך.
במקביל פורסמה גם טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופות גמל בניהול אישי) (תיקון), התשע"ה - 2015 שמציעה תיקון מקביל לתיקון האמור לעיל, בהבדלים מסוימים.
הבנק אינו מתפעל קופות גמל.

ממשל תאגידי וחברות

הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד - 2014

ביום 21 ביולי 2014 פורסמה הצעת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ד - 2014 (ולאחרונה הוחל עליה דין הרציפות). הצעת החוק כוללת שני הסדרים עיקריים. האחד, קביעת מנגנון תאגידי לאישור התקשרות למתן תגמול לנושא משרה בכירה או עובד בתאגיד פיננסי העולה על 3.5 מיליון ש"ח בשנה. סכום התגמול מחושב במצטבר בכל החברות באותו אשכול פיננסי. המנגנון כולל אישור ועדת תגמול/ ובהעדרה ועדת ביקורת, אם קיימת כזו, אישור הדירקטוריון, ברוב של הדירקטורים החיצוניים/הבלתי תלויים (ככל שיש כאלו), ואישור אסיפה כללית. בתאגיד שהוא חברה ציבורית, לאישור האסיפה הכללית נחוץ רוב מיוחס מקרב בעלי מניות המיעוט. ההסדר השני, קביעה כי בהכנסה החייבת במס של תאגיד פיננסי לא יותרו ניכויים בשל שכר של נושאי משרה בכירה ועובדים מעבר לתקרה של 3.5 מיליון ש"ח בשנה, ומתקרה זו יופחת סכום ההוצאה השנתי של הענקת מניות או זכות לקבלת מניות.

הגדרת התאגידים הפיננסיים עליהם חלה הצעת החוק כוללת, תאגידים בנקאיים, מבטחים, חברות לניהול קופ"ג, חברות לניהול קרנות נאמנות, חברות לניהול תיקים, חברות שיעודן הנפקת מוצרי מדדים ותאגידים השולטים במי מהגופים האמורים ושמתיקיימים בהם קריטריונים נוספים שנקבעו בהצעת החוק.

על פי ההצעה, החוק יחול על התקשרויות שיאושרו מיום פרסום החוק ואילך. התקשרויות שאושרו קודם לפרסומו יהיו טעונות אישור עד לתום שנה מפרסום החוק. אולם, על פי הצעת החוק, ההוראה המגבילה את השיעור המותר לניכוי בהכנסה החייבת של תאגידים פיננסיים היתה אמורה להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ולחול לגבי עלות שכר שנשא בה התאגיד הפיננסי ממועד זה ואילך.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301A - מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל תיקון להוראה האמורה. התיקון מתמקד בשלושה נושאים עיקריים. האחד, הוראה כי כל חברי הדירקטוריון בתאגיד בנקאי, לרבות יו"ר דירקטוריון, יהיו רשאים לקבל תגמול קבוע בלבד. בנוסף, לגבי יו"ר הדירקטוריון, נקבעו קריטריונים לאופן בחינת גובה התגמול הקבוע ונקבע כי ניתן לשלם לו גם תנאים סוציאליים והוצאות נלוות כמקובל לנושאי משרה בתאגיד הבנקאי. לגבי תגמול שאר חברי הדירקטוריון, נקבע, כנהוג כיום, כי התגמול הקבוע ייקבע על פי המנגנון לדירקטורים חיצוניים; השני, דרישה כי תגמול משתנה שיוענק לעובדים מרכזיים בתאגיד הבנקאי יהיה בר השבה בנסיבות חריגות במיוחד, שייקבעו על ידי הבנק, בהתחשב בנסיבות שנקבעו בהוראה. כן נקבע כי התאגיד הבנקאי ינקוט בכל האמצעים הסבירים להשיב סכום הולם אם התקיימו התנאים להשבה. תקופת ההשבה נקבעה לחמש שנים עם אפשרות הארכה, לגבי נושאי משרה, בעוד שנתיים נוספות בהתקיים הנסיבות שנקבעו בהוראה. יצוין כי החובה לא תחול כאשר סך התגמול המשתנה לעובד מרכזי אינו עולה על שישית מהתגמול הקבוע שקיבל בשנה קלנדרית; השלישי (שייכנס לתוקף 6 חודשים מפרסום התיקון), הוראה כי כל תאגיד בקבוצה בנקאית יישא בעלויות נושאי המשרה והעובדים שלו, וכן איסור על עובדים מרכזיים (שאינם דירקטורים, אך כולל יו"ר ודירקטורים חיצוניים) בתאגיד בנקאי לקבל תגמול מבעל היתר שליטה או מחזיק מהותי בתאגיד הבנקאי, לרבות קרוביו ותאגידים בשליטת מי מהם, ושאינם משתייכים לקבוצה הבנקאית. הובהר כי הדרישות על פי התיקון לא יחולו על זכויות שנצברו קודם לתיקון. בנוסף, נקבעה הוראת מעבר על פיה נקבע, בין היתר, כי לגבי הסכמי תגמול שנחתמו לפני פרסום התיקון, התיקון יחול לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2017. על הסכמי תגמול שיחתמו לאחר פרסום התיקון, כולל שינוי של הסכם תגמול קיים, התיקון יחול מיידית.

FATCA - FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

התקנות שהותקנו לישומו של חוק ה-FATCA FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT, נכנסו לתוקף ב-1 ביולי 2014. מטרתו של החוק היא להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ובמסגרתו נדרשים מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם על ידי אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאים. ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בילטרלי (להלן - "ההסכם") בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו גם בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם זה הופך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי. ביום 6 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין היערכות ליישום הוראות ה-FATCA. בחוזר הבהיר המפקח כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח אשר אינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן הנדרש

ליישום הוראות ה-FATCA וסירוב ליתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת הוראות ה-FATCA, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981. בהתאם לנדרש ממוסדות פיננסיים שאינם אמריקאים, נרשמו הבנק וחברות רלוונטיות מקבוצת הבנק אצל רשויות המס האמריקאיות. הבנק עוקב בשיתוף עם חברת האם אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים עם מדינות ה-OECD לצרכי מס

ביום 28 באוקטובר 2014 הודיע משרד האוצר לארגון לשיתוף פעולה כלכלי של המדינות המפותחות כי ישראל תאמץ את הנוהל של חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס (COMMON -CRS REPORTING STANDARD) וזאת במסגרת המאבק לצמצום ההון השחור. בהתאם לנוהל זה על המוסדות הפיננסיים, ובכללם הבנקים, לערוך הליך לזיהוי בעלי החשבונות המוחזקים בהם ויעבירו לרשות המיסים מידע הנוגע לבעלי חשבונות שהם תושבי מדינות זרות. המידע יכלול את היתרות ואת ההכנסות הפיננסיות.

לשם יישום הוראות הנוהל ידרשו חתימת הסכם בין הרשויות במדינות השונות ותיקוני חקיקה. הודעה זו הנה בהמשך להצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 200) התשע"ד- 2014, אשר ביום עברה בקריאה ראשונה בכנסת ביום 10 בפברואר 2014, שמטרתה לאפשר חילופי מידע וסיוע בענייני מס בין מדינת ישראל למדינות אחרות לפי הסכם בינלאומי, אף אם אינו הסכם למניעת כפל מס, וכן לקבוע בדין הפנימי את התנאים והמגבלות לחילופי המידע ולסיוע כאמור.

ביום 25 ליוני פרסם משרד האוצר תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה, התשע"ה- 2015. בהתאם לתזכיר, על מנת שניתן יהיה ליישם את הסכם FATCA שנחתם והסכמים לחילופי מידע אוטומטיים שייחתמו בין הרשויות המוסמכות במתכונת שטבע ארגון ה-OECD, תינתן לשר האוצר הסמכות לקבוע בתקנות הוראות לעניין פעולות שעל מוסד פיננסי חייב בדיווח לבצע לצורך זיהוי וזיהוי פרטים של בעלי החשבונות המנוהלים אצלו, פרטים שעל המוסד הפיננסי לדרוש מבעל חשבון, והוראות ביחס למידע שיש להעביר על חשבונות המוחזקים במוסד הפיננסי ואופן העברתו של המידע. בתזכיר מוצע להבטיח את האכיפה היעילה באמצעות הליך מהיר להטלת עיצומים כספיים במקרים של הפרות טכניות של הוראות. כמו כן קיימת האפשרות להטיל עיצומים נוספים בגין אותה העבירה. עוד מוצע, בין היתר, לקבוע כי אי זיהוי פרטים של בעל חשבון במוסד פיננסי ישראלי החייב בדיווח, במטרה להתחמק מקיום חילופי מידע לשם אכיפת דיני המס של מדינה אחרת, או במטרה לעזור לאדם להתחמק מקיום חילופי מידע כאמור, יהווה עבירה שדינה שבע שנות מאסר ו/או קנס. במסגרת הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ה- 2015 שאושרה, כאמור, בקריאה ראשונה ב- 2 לספטמבר 2015, תתוקן, בין היתר, פקודת מס הכנסה באופן המוצע בהצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 200), התשע"ד- 2014, במטרה לאפשר למדינת ישראל לחתום על הסכמים לחילופי מידע בהתאם לסטנדרטים המקובלים כיום בעולם, וליישמם.

ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border)

ביום 16 במרס 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בעניין ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross border). בהתאם לחוזר, לאור התגברות הסיכונים הכרוכים בפעילות מול תושבי חוץ, על תאגיד בנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו, את נהליו ואת הבקורות ביחס לפעילות מול תושבי חוץ. עוד נקבע בחוזר, כי סירוב לפתוח חשבון חדש ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו של התאגיד בעניין סיכון cross border וסירוב להעניק שירותים בנקאיים בחשבון קיים, אשר חושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה עם הלקוח לשם עקיפת חקיקה זרה החלה על הלקוח, יחשבו כ"סירוב סביר" לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א - 1981.

בחודשים ספטמבר-נובמבר 2014 פנה הפיקוח על הבנקים לבנק ולחלק מהבנקים האחרים בקבוצה (להלן בפסקה זו - "הבנק") (ולמיטב ידיעת הבנק, גם לבנקים אחרים) בנושא היערכותו לסיכונים רגולציה בפעילות לקוחות תושבי חוץ בבנק. לדעת הפיקוח על הבנקים, התחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל והניסיון לאתר כספי חייבי מס, שהועברו על ידי אזרחיהם באמצעות תאגידים בנקאיים זרים, עלולים להשליך על דפוסי התנהגות של לקוחות ומכאן גם לחשוף את הבנק לסיכונים ציות וסיכונים מוניטין.

הבנק ער לסיכונים בפעילות תושבי חוץ ולהתחזקות הרגולציה והאכיפה של רשויות המס בחו"ל. לבנק מדיניות במסגרת איסור הלבנת הון ודרכי התמודדות עם הסיכונים בפעילות מול תושבי חוץ במסגרת נהליו השונים, לצד היערכותו ליישום הוראות ה-FATCA כמתואר בפרק זה. הבנק נקט בעבר ונוקט גם כיום בפעולות בדיקה וניטור של חשיפות וכן בפעולות מול לקוחות על מנת להקטין ככל הניתן חשש לחשבונות לא מדווחים. בהתאם לפניית הפיקוח על הבנקים, הבנק נוקט גם בצעדים נוספים ובכלל זה גיבוש מסמך מדיניות ייעודי העוסק בניהול הסיכון הרגולטורי הנובע מפעילות של לקוחות תושבי חוץ וביצוע ביקורת פנימית בבנקים בקבוצה, בסיוע של משרד רואי חשבון חיצוני, בדבר נאותות תהליך ניהול הסיכונים המשפטיים והרגולטוריים הגלומים בפעילות תושבי חוץ.

לפרטים נוספים בעניין חשיפות אפשריות בגין לקוחות אמריקאיים - ראה דוח הדירקטוריון לשנת 2014 פרק "חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית". ראה פרק FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE FATCA – ACT לעיל.

ציות לחוקי המס בישראל

הצעת חוק להעמקת גביית המסים ולהגברת האכיפה(אמצעים לאכיפת תשלום מסים ולהרתעה מפני הלבנת הון)(תיקוני חקיקה) התשע"ה-2015

בהתאם להצעה, שפורסמה ב- 31.8.15, יחויבו גופים פיננסיים, ותאגידים בנקאיים בכללם, להעביר דיווחים שוטפים לרשות המיסים ביחס לפעילות המתבצעת בחשבונות העסקיים של לקוחותיהם (חשבונות תאגידים וכל חשבון המוגדר אצלם כחשבון עסקי).

בנוסף, תוסמך רשות המיסים לדרוש מגופים פיננסיים המצאת מידע לגבי קבוצה של לקוחות בעלי מאפיינים משותפים, בשל החשד שלקוחות אלה עברו על חוקי המס באופן הגורם לאובדן מס בהיקף שאינו מבטל. עוד מוצע לתקן את חוק איסור הלבנת הון כך שיתווספו עבירות מס חמורות כעבירות מקור, לרבות עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה ועבירות מס נוספות המתאפיינות ביסוד נפשי של כוונה מיוחדת להתחמק מתשלום מס.

**טיוטת מכתב בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים בעניין פעילות תושבי ישראל בתאגידים הבנקאיים
ובשלוחות חו"ל- ציות לחוקי המס בישראל**

בהתאם לטיוטת המכתב, הנושאת תאריך 30.8.15, תאגיד בנקאי עלול להיחשף לסיכונים כאשר הוא פותח או מנהל חשבון בו מופקדים כספים שיתכן שמקורם בהתחמקות הלקוח מתשלום מס או שמקורם בהכנסות שלא דווחו לרשות המיסים כנדרש. לפיכך, נדרשים התאגידים הבנקאיים לנקוט בצעדים הנדרשים למזעור סיכונים אלה ושילובם במסגרת ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי. עוד נאמר בטיוטה, כי סירוב להעניק שירותים בנקאיים הנובע מיישום המדיניות והנהלים שנקבעו מכוח המכתב – ייחשב כסירוב סביר לענין חוק הבנקאות (שירות ללקוח).

גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד

בתשעה חודשים של שנת 2015 לא חל שינוי בגילוי שניתן בדוחות הכספיים לשנת 2014 לגבי פעילותו של המבקר.

עבודת הדירקטוריון

במהלך תשעת החודשים של שנת 2015 המשיך דירקטוריון הבנק את פעילותו בקביעת מדיניות הבנק והקווים העקרוניים לפעולתו, בקביעת הנחיות ובקיום פיקוח ובקרה על הפעילות השוטפת של הבנק. המליאה וועדותיה קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק. בתקופה זו התקיימו 12 ישיבות מליאת הדירקטוריון וכן 27 ישיבות של וועדות הדירקטוריון.

שינוי בהרכב הדירקטוריון

ביום 19 בפברואר 2015 מונה מר מוטי בירן כדירקטור.
ביום 14 במאי 2015 סיימה את כהונתה חברת דירקטוריון גב' נוגה יציב.

שינויים במבנה האירגוני

בחודש מאי 2015 פרש מנהל החטיבה הפיננסית מר ברוך גרנות מתפקידו. פעילות הניהול הפיננסי מתבצעת באמצעות יחידה הכפופה ישירות למנכל ויתר פעילויות החטיבה מתבצעת במסגרת פעילות החשבונאי הראשי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים הינם מנכ"ל הבנק מר יעקב מלכין והחשבונאי הראשי מר עופר סלפטר האחראי על החטיבה לחשבונאות.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים המכילות את הוראות SOX 302 ו-404 מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות כל מנהלי החטיבות בבנק ורואי החשבון המבקרים של הבנק. הוועדה דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על הנתונים בדוחות הכספיים וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דוח כספי ומעקב אחר תיקונם. הדוחות הכספיים מוצגים לחברי וועדת הגילוי במלואם ומתקיים דיון בסוגיות מהותיות ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

דירקטוריון הבנק אחראי על בקרת העל בבנק ומאשר את הדוחות הכספיים של הבנק. דירקטוריון הבנק קבע כי ועדת ביקורת ומאזן (להלן: "ועדת הביקורת"), תבחן את הדוחות הכספיים ותמליץ בפניו על אישור הדוחות. הוועדה מונה 7 חברים, מהם 5 דירקטורים חיצוניים. 4 מחברי הוועדה הם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. בדיוני הוועדה בנושא דוחות כספיים משתתפים, בנוסף לחבריה, גם רואי החשבון המבקרים של הבנק, סומך חייקין רואי חשבון ומופיעים בפניה המנכ"ל והחשבונאי הראשי.

ועדת הביקורת דנה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של הבנק ובכלל זה, בהיקף הפרשות להפסדי אשראי, בדוח הסקירה של רואי החשבון המבקרים, המדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי ונאותות הדיווח ועוד.

במסגרת הליך אישור הדוחות, מקבלים הדירקטורים חברי ועדת הביקורת את טיוטת הדוחות הכספיים ודו"ח הדירקטוריון לפני ישיבת הוועדה וכן חומר עזר, מצגות ומידע נוסף. במהלך הישיבה המתכנסת לדיון בדוחות הכספיים, ניתנת לדירקטורים האפשרות להפנות שאלות לחברי ההנהלה המופיעים בפניה ולרואי החשבון המבקרים של הבנק, ולהעיר את הערותיהם לדוחות קודם שימליצו בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

בין היתר, מקבלת ועדת הביקורת דוח ומקיימת דיון, על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו. כמו כן, מקבלת הוועדה דוח על כל תרמית, אם וככל שנמצאה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, מידע זה נמסר גם ליו"ר הדירקטוריון, כנדרש בהוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים (הצהרה לגבי גילוי). בתום הדיון ממליצה הוועדה בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

חברי הדירקטוריון מקבלים טיוטת הדוחות הכספיים מספר ימים לפני הישיבה הדנה בדוחות הכספיים. בישיבה זו, משתתפים כל חברי הנהלת הבנק ורואי החשבון המבקרים. במסגרת הדיון במליאה מציג המנכ"ל את תוצאות הפעילות שהוצגו בדוחות הכספיים וכן מידע מפורט ונתוני עזר נוספים. בדיון משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים ככל שנשאלו. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש דצמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקרות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחת בנפרד, בנושא הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2015 את אפקטיביות הבקרות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2015 לא חל כל שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

יעקב מלכין
מנהל כללי

סמדר ברבר-צדיק
יו"ר הדירקטוריון

רמת גן, 15 בנובמבר 2015

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו*

סקירת ההנהלה נערכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכוללת הדיווחים הבאים:

תוספת א' שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית - מאוחד

תוספת ב' חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד

תוספת ג' סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

תוספת ד' חשיפות למדינות זרות – מאוחד

* כל הפעילות בישראל בלבד.

סקירת ההנהלה תוספת א'

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית¹ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים, התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה(2) חדשית ממוצעת מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה(2) חדשית ממוצעת מיליוני ש"ח	
4.21%	105.6 *	10,179.7	3.66%	95.8	10,618.7	נכסים נושאי ריבית
-	-	34.9	-	-	30.2	אשראי לציבור (3) (6)
2.82%	2.7	387.3	1.54%	2.3	600.0	אשראי לממשלה
0.50%	3.0	2,415.8	0.10%	0.7	2,732.3	פקדונות בבנקים
2.09%	6.3	1,217.7	1.16%	6.1	2,121.4	פקדונות בבנק ישראל
3.24%	0.1	12.5	-	-	14.2	אגח מוזקקות לפדיון וזמינות למכירה (4)
(19.77%)	(0.3)	5.6	4.02%	0.6	60.6	אגח למסחר
3.34%	117.4	14,253.5	2.63%	105.5	16,177.4	נכסים אחרים
-	-	1,180.3	-	-	1,256.8	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	- *	614.7	-	-	787.2	חיובים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
2.96%	117.4	16,048.5	2.34%	105.5	18,221.4	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5)
						סך כל הנכסים
						התחייבויות נושאות ריבית
0.34%	0.1	118.3	0.35%	0.1	114.8	פקדונות הציבור
0.51%	10.2	7,948.1	0.29%	5.4	7,569.5	לפי דרישה
0.21%	0.1	193.1	0.25%	0.1	160.6	לזמן קצוב
0.31%	0.1	129.4	0.31%	0.1	129.6	פקדונות הממשלה
5.35%	10.6	807.7	5.16%	8.6	679.4	פקדונות מבנקים
-	-	-	1.14%	0.1	35.3	כתבי התחייבות נדחים
0.92%	21.1	9,196.6	0.66%	14.4	8,689.2	התחייבויות אחרות
-	-	4,347.3	-	-	6,921.8	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	1,180.3	-	-	1,256.8	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	- *	241.4	-	-	219.5	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
0.57%	21.1	14,965.6	0.34%	14.4	17,087.3	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (7)
-	- *	1,082.9	-	-	1,134.1	סך כל ההתחייבויות
0.53%	21.1	16,048.5	0.32%	14.4	18,221.4	סך כל האמצעים ההוניים
2.42%*			1.97%			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.73%	96.3	14,253.5	2.27%	91.1	16,177.4	פער הריבית
						תשואה נטו (8) על נכסים נושאי ריבית

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים.

הערות לעמודים 91 עד 94 ראה עמוד 95.

סקירת ההנהלה תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית¹ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
סכומים מדווחים

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים, התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
יתרה(2) חדשית ממוצעת	הכנסות (הוצאות) מימון (הוצאה)	שיעור	יתרה(2) חדשית ממוצעת	הכנסות (הוצאות) מימון (הוצאה)	שיעור
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים
מטבע ישראלי לא צמוד					
12,278.1	96.8 *	3.19%	14,016.6	88.7	2.56%
6,506.2	(4.0)	(0.25%)	6,494.8	(2.2)	(0.14%)
5,771.9	92.8	2.94%	7,521.8	86.5	2.42%
מטבע ישראלי צמוד למדד					
1,348.0	15.1	4.56%	1,392.3	11.3	3.29%
2,071.4	(16.9)	(3.30%)	1,712.5	(12.1)	(2.86%)
(723.4)	(1.8)	1.26%	(320.2)	(0.8)	0.43%
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
627.4	5.5	3.55%	768.5	5.5	2.89%
619.0	(0.2)	(0.13%)	481.9	(0.1)	(0.08%)
8.4	5.3	3.42%	286.6	5.4	2.81%
סך פעילות בישראל					
14,253.5	117.4	3.34%	16,177.4	105.5	2.63%
9,196.6	(21.1)	(0.92%)	8,689.2	(14.4)	(0.66%)
5,056.9	96.3	2.42%	7,488.2	91.1	1.97%

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים
ג. ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית (9)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד		
גידול (קטון) הנובע משינוי שינוי	מחיר	כמות
נטו	מיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית		
(9.8)	(13.8)	4.0
(2.1)	(10.6)	8.5
(11.9)	(24.4)	12.5
התחייבויות נושאות ריבית		
4.8	4.5	0.3
1.9	1.4	0.5
6.7	5.9	0.8

הערות לעמודים 91 עד 94 ראה עמוד 95.

סקירת ההנהלה תוספת א' (המשך)
שיעורי הכנסות והוצאות ריבית¹ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים, התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה(2) חדשית ממוצעת מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה) אחוזים	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה(2) חדשית ממוצעת מיליוני ש"ח	
4.41%	338.0	* 10,269.5	3.63%	281.3	10,390.5	נכסים נושאי ריבית
-	-	28.5	-	-	32.4	אשראי לציבור (3) (6)
2.08%	6.1	392.1	1.30%	5.2	534.1	אשראי לממשלה
0.71%	12.4	2,328.0	0.12%	2.4	2,565.5	פקדונות בבנקים
2.15%	18.5	1,150.5	0.98%	13.6	1,852.3	פקדונות בבנק ישראל
1.78%	0.1	7.5	-	-	11.6	אגח מוזקות לפדיון וזמינות למכירה (4)
14.67%	0.4	3.7	4.57%	1.8	52.8	אגח למסחר
3.55%	375.5	14,179.8	2.64%	304.3	15,439.2	נכסים אחרים
-	-	1,171.2	-	-	1,216.2	סך כל הנכסים נושאי ריבית
-	-	* 614.3	-	-	766.8	חיובים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
3.15%	375.5	15,965.3	2.34%	304.3	17,422.2	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (5)
						סך כל הנכסים
						התחייבויות נושאות ריבית
						פקדונות הציבור
0.30%	0.3	132.4	0.23%	0.2	116.3	לפי דרישה
0.46%	28.1	8,214.2	0.17%	9.4	7,530.5	לזמן קצוב
0.48%	0.7	193.5	0.08%	0.1	170.1	פקדונות הממשלה
0.61%	0.6	130.2	(0.10%)	(0.1)	132.3	פקדונות מבנקים
4.35%	26.2	808.3	3.62%	19.4	717.4	כתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	-	30.4	התחייבויות אחרות
0.79%	55.9	9,478.6	0.44%	29.0	8,697.0	סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	-	3,994.5	-	-	6,171.4	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	1,171.2	-	-	1,216.2	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	* 254.9	-	-	232.5	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (7)
0.50%	55.9	14,899.2	0.24%	29.0	16,317.1	סך כל ההתחייבויות
-	-	* 1,066.1	-	-	1,105.1	סך כל האמצעים ההוניים
0.47%	55.9	15,965.3	0.22%	29.0	17,422.2	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.76%			2.20%			פער הריבית
3.02%	319.6	14,179.8	2.38%	275.3	15,439.2	תשואה נטו (8) על נכסים נושאי ריבית

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים הערות לעמודים 91 עד 94 ראה עמוד 95.

סקירת ההנהלה תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית¹ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
סכומים מדווחים

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית- נכסים, התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
יתרה(2) חדשית (הוצאות) הכנסה ממוצעת	מיליוני ש"ח	ממוצעת	יתרה(2) חדשית (הוצאות) הכנסה ממוצעת	מיליוני ש"ח	ממוצעת
3.54%	320.9 *	12,143.9	2.65%	263.7	13,324.8
(0.32%)	(16.3)	6,731.3	(0.14%)	(6.8)	6,399.8
3.22%	304.6	5,412.6	2.51%	256.9	6,925.0
מטבע ישראלי לא צמוד					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
סך נכסים נושאי ריבית					
סך התחייבויות נושאות ריבית					
פער הריבית					

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית (9)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד		
גידול (קטון) הנובע משינוי שינוי		
כמות	מחיר	נטו
מיליוני ש"ח		
3.3	(60.0)	(56.7)
21.5	(36.0)	(14.5)
24.8	(96.0)	(71.2)
נכסים נושאי ריבית		
אשראי לציבור		
נכסים נושאי ריבית אחרים		
סך כל הכנסות הריבית		
התחייבויות נושאות ריבית		
פקדונות הציבור		
התחייבויות נושאות ריבית אחרות		
סך כל הוצאות הריבית		

הערות לעמודים 91 עד 94 ראה עמוד 95.

סקירת ההנהלה תוספת א' (המשך)

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית¹ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
סכומים מדווחים

הערות לעמודים 91 עד 94:

1. הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
2. על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במטבע ישראלי לא צמוד- על בסיס יתרות יומיות).
3. לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
4. מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכתה/ נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/ הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון עצמי במסגרת רווח כולל מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן"

לתשעה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		
ב-30 יוני		ב-30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
1.5	(1.2)	2.1	(10.0)	לא צמוד
1.4	0.5	0.4	(3.7)	צמוד מדד
33.3	23.0	29.1	17.6	מטח וצמוד מטח
36.2	22.3	31.6	3.9	

5. לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
6. עמלות בסך 7.7, 24.9, 9.8 ו- 25.7 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 ו-2014, בהתאמה.
7. לרבות מכשירים נגזרים.
8. תשואה נטו- הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
9. השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

סקירת ההנהלה תוספת ב'

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2015 - מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

	מעל עד 10 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל עם דרישה עד חודש
מטבעי ישראלי לא צמוד							
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
-	16.2	135.1	32.0	14.4	956.3	662.8	13,900.6
נכסים פיננסיים (1)							
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט							
-	-	-	-	-	24.2	20.0	2.1
אופציות)							
-	-	-	-	-	-	-	0.2
אופציות (במונחי נכס הבסיס)							
-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
-	16.2	135.1	32.0	14.4	980.5	682.8	13,902.9
סך כל השווי ההוגן							
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
-	(0.4)	8.4	11.9	124.8	603.9	377.9	13,030.4
התחייבויות פיננסיות (1)							
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט							
-	-	20.1	1.5	1.5	105.6	640.9	91.6
אופציות)							
-	-	-	-	-	-	-	0.2
אופציות (במונחי נכס הבסיס)							
-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
-	(0.4)	28.5	13.4	126.3	709.5	1,018.8	13,122.2
סך כל השווי ההוגן							
-	-	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים, נטו							
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית							
-	16.6	106.6	18.6	(111.9)	271.0	(336.0)	780.7
במגזר							
745.6	745.6	729.0	622.4	603.8	715.7	444.7	780.7
החשיפה המצטברת במגזר							

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1. ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים

הערות לעמודים 96 עד 103 ראה עמוד 102.

2014 בדצמבר 31			2014 בספטמבר 30						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון
0.23	1.52% *	14,188.1	0.19	1.59% *	13,562.5	0.20	1.51%	15,731.4	9.9
0.56		126.3	0.73		105.6	0.20		46.3	-
-		4.1	-		4.0	-		8.2	-
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 0.23	1.52%	14,318.5	⁽²⁾ 0.19	1.59%	13,672.1	⁽²⁾ 0.20	1.51%	15,785.9	9.9
0.06	0.59%	12,333.7	0.07	0.58%	11,524.4	0.06	0.42%	14,156.8	-
0.46		1,165.5	0.46		1,377.9	0.36		861.2	-
-		4.1	-		4.0	-		8.2	-
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 0.09	0.59%	13,503.3	⁽²⁾ 0.11	0.58%	12,906.3	⁽²⁾ 0.07	0.42%	15,026.2	-
									-

סקירת ההנהלה תוספת ב'

(המשך)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2015 - מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

	מעל עם דרישה עד חודש 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 3 שנים	מעל עד 5 שנים	מעל עד 10 שנים	מעל עד 20 שנה
מטבעי ישראלי צמוד למדד						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
נכסים פיננסיים(1)	20.2	29.0	228.2	330.2	310.4	11.6
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	49.7	-	99.9	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-
סך כל השווי ההוגן	69.9	29.0	328.1	330.2	310.4	11.6
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
התחייבויות פיננסיות(1)	70.0	115.2	221.5	359.6	492.5	44.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-	-	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-
סך כל השווי ההוגן	70.0	115.2	221.5	359.6	492.5	44.4
מכשירים פיננסיים, נטו	-	-	-	-	-	-
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(0.1)	(86.2)	106.6	(29.4)	(182.1)	(32.8)
החשיפה המצטברת במגזר	(0.1)	(86.3)	20.3	(9.1)	(191.2)	(299.6)

הערות לעמודים 96 עד 103 ראה עמוד 102.

2014 בדצמבר 31			2014 בספטמבר 30						
משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון
2.77	2.43%	1,396.2	2.90	2.41%	1,475.3	3.38	1.82%	1,258.2	3.5
0.37		349.6	0.37		550.2	0.35		149.6	-
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 2.29	2.43%	1,745.8	⁽²⁾ 2.21	2.41%	2,025.5	⁽²⁾ 3.06	1.82%	1,407.8	3.5
3.79	1.03%	1,923.5	3.64	0.76%	2,130.2	3.75	1.04%	1,703.9	-
-		-	-		-	-		-	-
-		-	-		-	-		-	-
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 3.79	1.03%	1,923.5	⁽²⁾ 3.64	0.76%	2,130.2	⁽²⁾ 3.75	1.04%	1,703.9	-

סקירת ההנהלה תוספת ב'

(המשך)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2015 - מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

מטבע חוץ (3)	עם דרישה עד חודש	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל 3 שנים עד שנה	מעל 5 שנים עד 10 שנים	מעל עד 10 שנה	מעל עד 20 שנה
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
נכסים פיננסיים (1)	335.0	12.0	60.3	97.2	138.1	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	110.5	452.6	2.3	0.9	0.2	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	0.5	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-
סך כל השווי ההוגן	446.0	882.1	464.6	98.1	137.9	-
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים						
התחייבויות פיננסיות (1)	1,287.8	86.1	85.9	5.9	-	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	71.4	58.7	77.9	183.6	98.7	124.3
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	0.5	-	-	-	-	-
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-
סך כל השווי ההוגן	1,359.7	144.8	163.8	189.5	98.7	124.3
מכשירים פיננסיים, נטו	-	-	-	-	-	-
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(913.7)	737.3	300.8	(126.9)	(0.6)	13.6
החשיפה המצטברת במגזר	(913.7)	(176.4)	124.4	(2.5)	(3.1)	10.5

הערות לעמודים 96 עד 103 ראה עמוד 102.

2014 בדצמבר 31			2014 בספטמבר 30			משך			
משך	שיעור	סך הכל שווי	משך	שיעור	סך הכל שווי	מחיר	שיעור	סך הכל שווי	ללא
חיים	תשואה	הוגן	חיים	תשואה	הוגן	ממוצע	תשואה	הוגן	תקופת
אפקטיבי	פנימי	בשנים	אפקטיבי	פנימי	בשנים	אפקטיבי	פנימי	בשנים	פרעון
2.26	2.42%	754.6	2.32	2.36%	651.8	1.89	2.46%	838.6	-
0.24		1,381.5	0.24		1,400.0	0.15		1,252.2	-
-		0.8	-		0.9	-		0.5	-
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 0.95	2.42%	2,136.9	⁽²⁾ 0.90	2.36%	2,052.7	⁽²⁾ 0.85	2.46%	2,091.3	-
0.05	0.43%	1,413.2	0.07	0.44%	1,346.4	0.05	0.69%	1,465.7	-
2.85		713.2	2.67		694.7	2.48		614.6	-
-		0.8	-		0.9	-		0.5	-
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 0.99	0.43%	2,127.2	⁽²⁾ 0.95	0.44%	2,042.0	⁽²⁾ 0.77	0.69%	2,080.8	-

סקירת ההנהלה תוספת ב'

(המשך)

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2015 - מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

	מעל עד 10 שנה	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל עד דרישה עד חודש
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית							
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
נכסים פיננסיים(1)	27.8	598.3	439.6	404.9	1,196.5	887.8	14,255.8
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	(0.2)	0.9	2.3	576.7	706.1	162.3
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-	-	-	-	-	0.7
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-	-
סך כל השווי ההוגן	27.8	598.1	440.5	407.2	1,773.2	1,593.9	14,418.8
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים							
התחייבויות פיננסיות(1)	44.0	409.1	504.4	490.3	911.3	579.2	14,388.2
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	144.4	100.2	185.1	183.5	699.6	163.0
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	-	-	-	-	-	0.7
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	-	-	-	-	-	-	-
סך כל השווי ההוגן	44.0	553.5	604.6	675.4	1,094.8	1,278.8	14,551.9
מכשירים פיננסיים, נטו	-	-	-	-	-	-	-
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(16.2)	44.6	(164.1)	(268.2)	678.4	315.1	(133.1)
החשיפה המצטברת במגזר	456.5	472.7	428.1	592.2	860.4	182.0	(133.1)

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2 לתמצית הדוחות הכספיים

הערות לעמודים 96 עד 103:

1. למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
2. ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
3. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

2014 בדצמבר 31			2014 בספטמבר 30						
משך	שיעור	סך הכל שווי	משך	שיעור	סך הכל שווי	משך	שיעור	סך הכל שווי	ללא
חיים	תשואה	הוגן	חיים	תשואה	הוגן	חיים	תשואה	הוגן	תקופת
מוצע	פנימי		מוצע	פנימי		מוצע	פנימי		פרעון
אפקטיבי	באחוזים		אפקטיבי	באחוזים		אפקטיבי	באחוזים		
בשנים			בשנים			בשנים			
0.54	2.09% *	16,338.9	0.53	2.15% *	15,689.6	0.51	1.82%	17,828.2	13.4
0.28		1,857.4	0.30		2,055.8	0.17		1,448.1	-
-		4.9	-		4.9	-		8.7	-
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 0.51	2.09%	18,201.2	⁽²⁾ 0.50	2.15%	17,750.3	⁽²⁾ 0.48	1.82%	19,285.0	13.4
0.52	0.99%	15,670.4	0.58	0.74%	15,001.0	0.42	0.97%	17,326.4	-
1.37		1,878.7	1.20		2,072.6	1.24		1,475.8	-
-		4.9	-		4.9	-		8.7	-
-		-	-		-	-		-	-
⁽²⁾ 0.61	0.99%	17,554.0	⁽²⁾ 0.65	0.74%	17,078.5	⁽²⁾ 0.48	0.97%	18,810.9	-

סקירת ההנהלה תוספת ג'
סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד
 סכומים מדווחים
 (במיליוני ש"ח)

פעילות בישראל בלבד

ליום 30 בספטמבר 2015

חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)			
הפסדי אשראי (4)										
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה:			סך הכל	דירוג ביצוע	סך הכל	אשראי (5)	בעייתי (6)
			בעייתי (6)	חובות (2)	פגום					
2.8	-	(1.2)	7.5	11.9	121.3	142.6	11.9	86.3	142.6	ציבור - מסחרי חקלאות
0.1	(0.2)	(0.2)	0.1	0.1	25.2	26.2	0.1	21.1	26.6	כרייה וחציבה
19.4	11.3	(0.1)	15.7	35.3	769.5	973.6	35.3	725.1	999.3	תעשייה
6.9	0.3	(8.9)	4.8	35.2	279.3	701.7	35.2	612.6	710.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.2	(0.8)	(0.1)	1.6	2.4	199.9	222.3	2.4	211.2	230.7	בינוי ונדל"ן - נדל"ן
0.6	0.4	0.4	0.7	1.7	95.9	115.9	1.7	130.3	144.7	אספקת חשמל ומים
20.6	(1.4)	(1.6)	38.4	57.1	1,120.9	1,312.8	57.1	928.2	1,313.2	מסחר
12.9	4.8	9.8	24.5	27.5	163.3	197.0	27.5	99.7	197.2	בתי מלון, שירותי הארכה ואוכל
3.0	0.7	0.7	2.1	2.7	162.6	195.7	6.4	129.7	199.5	תחבורה ואחסנה
2.7	1.0	2.6	6.4	20.3	181.7	289.9	20.3	154.7	289.9	מידע ותקשורת
0.8	(0.3)	0.3	2.2	2.6	64.4	69.8	2.6	49.7	69.8	שירותים פיננסיים
2.1	2.3	1.2	4.0	6.3	224.4	345.6	6.3	247.6	345.6	שירותים עסקיים אחרים
2.0	(0.4)	(0.2)	4.3	6.9	421.2	481.8	6.9	414.4	481.8	שירותים ציבוריים וקהילתיים
75.1	17.7	2.7	112.3	210.0	3,829.6	5,074.9	213.7	3,810.6	5,151.7	סך הכל מסחרי
1.4	0.1	0.9	0.7	1.2	212.8	212.8	1.2	192.2	212.8	אנשים פרטיים הלוואות לדיור
64.6	0.5	(3.8)	37.2	84.8	7,934.7	11,878.4	84.8	10,873.6	11,884.7	אנשים פרטיים - אחר
141.1	18.3	(0.2)	150.2	296.0	11,977.1	17,166.1	299.7	14,876.4	17,249.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	610.3	610.3	-	847.7	847.7	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	42.8	44.5	-	1,838.8	1,838.8	ממשלה בישראל
141.1	18.3	(0.2)	150.2	296.0	12,630.2	17,820.9	299.7	17,562.9	19,935.7	סך הכל פעילות בישראל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 12,630.2 מיליון ש"ח, 2,081.1 מיליון ש"ח, 16.5 מיליון ש"ח, 5,207.9 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה תוספת ג'

(המשך)

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

פעילות בישראל בלבד

ליום 30 בספטמבר 2014 (*),(**)

סיכון אשראי כולל (1)						חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)				הפסדי אשראי (4)		
מזה:		מזה:		מזה:		מזה:		מזה:		מזה:		
סך הכל	בעייתי (6)	סך הכל	חובות (2)	בעייתי (6)	פגום	אשראי נטו	חשבונאיות להפסדי אשראי	מחיקות	הוצאות בגין הפסדי אשראי	יתרת ההפרשה	הפסדי אשראי	
153.9	11.2	153.9	133.6	11.2	7.6	(0.8)	(0.8)	(0.8)	3.3			
29.1	0.1	29.1	27.8	0.1	-	-	-	-	0.1			
934.5	52.5	934.5	786.3	52.5	38.0	(1.8)	(3.1)	(1.8)	26.1			
1,009.1	55.6	1,009.1	374.1	55.6	9.0	1.5	(1.4)	1.5	21.7			
164.1	2.7	164.1	150.8	2.7	2.5	(1.4)	(0.3)	(1.4)	0.5			
185.3	1.7	185.3	96.8	1.7	-	0.7	0.3	0.7	0.5			
1,222.7	68.4	1,222.7	1,058.0	68.4	39.3	12.1	6.9	12.1	18.0			
237.8	30.8	237.8	209.0	30.8	6.5	2.2	(0.3)	2.2	3.1			
180.6	12.4	180.6	152.2	7.6	1.3	0.9	-	0.9	2.0			
191.3	12.6	191.3	134.5	12.6	4.8	(0.6)	0.6	(0.6)	1.5			
23.3	0.3	23.3	19.2	0.3	0.3	(0.1)	0.1	(0.1)	0.1			
320.2	7.9	320.2	210.9	7.9	5.1	1.5	1.5	1.5	2.7			
539.9	7.1	539.9	464.0	7.1	4.1	1.9	1.7	1.9	0.9			
5,191.8	263.3	5,191.8	3,817.2	258.5	118.5	16.1	5.2	16.1	80.5			
207.5	1.6	207.5	207.5	1.6	1.1	(0.3)	(0.1)	(0.3)	0.7			
11,313.2	67.6	11,313.2	7,500.0	67.6	33.3	1.7	2.7	1.7	43.3			
16,712.5	332.5	16,712.5	11,524.7	327.7	152.9	17.5	7.8	17.5	124.5			
611.6	-	611.6	430.2	-	-	-	-	-	-			
1,351.3	-	1,351.3	37.7	-	-	-	-	-	-			
18,675.4	332.5	18,675.4	11,992.6	327.7	152.9	17.5	7.8	17.5	124.5			

* בעקבות הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 9 באפריל 2014, בה נדרש לעדכן את קטגוריות הענפים השונות, כך שיתאימו לסיוגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סווגו מחדש מספרי ההשוואה.

** הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ד.1 לתמצית הדוחות הכספיים

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 11,992.6

מיליון ש"ח, 1,561.9 מיליון ש"ח, 28.9 מיליון ש"ח, 5,092.0 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)

(5) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

**סקירת ההנהלה תוספת ג'
(המשך)**

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד
סכומים מדווחים
(במיליוני ש"ח)
פעילות בישראל בלבד

ליום 31 בדצמבר 2014 (*),(**)

חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)						סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי (4)										
יתרת	הוצאות	מחיקות	מזה:	מזה:	מזה:	דירוג	דירוג	דירוג	דירוג	
הפרשה	בגין	חשבונאיות	מזה:	מזה:	מזה:	ביצוע	ביצוע	ביצוע	ביצוע	
הפסדי	הפסדי	להפסדי	מזה:	מזה:	מזה:	אשראי (5)	אשראי (5)	אשראי (5)	אשראי (5)	
אשראי	אשראי	אשראי	בעייתי (6) פגום	חובות (2)	סך הכל	בעייתי (6)	בעייתי (6)	בעייתי (6)	בעייתי (6)	
נטו	נטו	נטו								
4.0	(1.0)	(0.2)	8.0	11.3	129.3	150.9	11.3	108.7	150.9	ציבור - מסחרי
0.1	0.1	-	-	-	26.1	27.2	-	27.4	27.5	חקלאות
30.8	(0.7)	5.4	33.6	48.3	770.5	1,024.0	48.3	906.4	1,050.5	כרייה וחציבה
16.1	0.7	(1.8)	7.3	39.0	348.2	870.0	39.0	796.9	879.2	תעשייה
0.5	(0.3)	(1.3)	2.0	2.3	145.2	149.8	2.3	146.2	154.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.6	0.3	0.8	1.6	1.6	93.1	105.8	1.6	162.7	175.7	בינוי ונדל"ן - נדל"ן
20.8	7.6	15.4	38.6	66.3	1,098.7	1,297.7	66.3	1,126.3	1,297.7	אספקת חשמל ומים
7.9	0.4	7.6	26.4	32.0	206.2	240.2	32.0	162.9	240.3	מסחר
3.0	(0.3)	1.7	2.5	9.0	128.9	153.1	12.8	125.5	156.8	בתי מלון, שירותי
1.1	0.8	(0.9)	4.9	12.2	137.5	239.4	12.2	219.3	239.6	הארחה ואוכל
0.2	0.1	-	0.5	0.5	17.3	21.5	0.5	16.0	21.5	תחבורה ואחסנה
3.2	1.7	2.2	5.5	7.9	228.4	338.2	7.9	281.5	343.4	מידע ותקשורת
1.8	2.0	3.0	4.5	8.3	469.7	547.8	8.3	507.5	547.8	שירותים פיננסיים
90.1	11.4	31.9	135.4	238.7	3,799.1	5,165.6	242.5	4,587.3	5,285.7	שירותים עסקיים
0.6	(0.3)	(0.6)	0.9	1.7	196.1	196.1	1.7	167.3	196.1	שירותים ציבוריים
68.9	4.3	28.9	35.3	79.0	7,494.0	11,376.1	79.0	10,464.7	11,381.3	וקהילתיים
159.6	15.4	60.2	171.6	319.4	11,489.2	16,737.8	323.2	15,219.3	16,863.1	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	498.7	498.7	-	675.9	675.9	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	37.0	37.8	-	1,598.5	1,598.5	הלוואות לדיוור
159.6	15.4	60.2	171.6	319.4	12,024.9	17,274.3	323.2	17,493.7	19,137.5	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	37.0	37.8	-	1,598.5	1,598.5	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	37.0	37.8	-	1,598.5	1,598.5	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	37.0	37.8	-	1,598.5	1,598.5	ממשלה בישראל
159.6	15.4	60.2	171.6	319.4	12,024.9	17,274.3	323.2	17,493.7	19,137.5	סך הכל פעילות בישראל

* בעקבות הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 9 באפריל 2014, בה נדרש לעדכן את קטגוריות הענפים השונות, כך שיתאימו לסיווגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סווגו מחדש מספרי ההשוואה.

** הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ד.1 לתמצית הדוחות הכספיים

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 12,024.9

מיליון ש"ח, 1,816.6 מיליון ש"ח, 29.8 מיליון ש"ח, 5,266.2 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק

(6) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה תוספת ד'

חשיפות למדינות זרות – מאוחד (1)

סכומים מדווחים
(במיליוני ש"ח)

חלק א' - מידע בדבר כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך.

ליום 30 בספטמבר 2015

חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)	חשיפה חוץ מאזנית (2),(3),(4)		חשיפה מאזנית (2)				המדינה	
	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי		לאחרים
	-	2.7	-	3.3	-	0.2	2.7	ספרד
	-	3.1	-	1.9	-	0.1	3.1	איטליה
	-	0.7	-	2.0	-	0.2	0.7	אירלנד
	0.1	205.0	-	134.4	-	16.9	205.1	אחרות
	0.1	211.5	-	141.6	-	17.4	211.6	סך כל החשיפות למדינות זרות
	-	62.3	-	18.5	-	8.6	62.3	סך החשיפות למדינות LDC

ליום 30 בספטמבר 2014

חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)	חשיפה חוץ מאזנית (2),(3),(4)		חשיפה מאזנית (2)				המדינה	
	לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי		לאחרים
	-	7.3	-	5.7	-	-	7.3	ספרד
	-	3.2	-	-	-	-	3.2	איטליה
	-	0.8	-	-	-	-	0.8	אירלנד
	-	0.1	-	-	-	-	0.1	יוון
	0.1	167.3	-	69.3	-	9.9 *	167.4	אחרות
	0.1	178.7	-	75.0	-	9.9	178.8	סך כל החשיפות למדינות זרות
	-	17.0	-	14.3	-	0.4 *	17.0	סך החשיפות למדינות LDC

* סווג מחדש

הערות לעמודים 109-107 ראה עמוד 109

סקירת ההנהלה תוספת ד'

(המשך)

חשיפות למדינות זרות – מאוחד (1)

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר 2014

חשיפה מאזנית מעבר לגבול (2)		חשיפה חוץ מאזנית (2),(3),(4)			חשיפה מאזנית (2),(4)			המדינה
		מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	לאחרים	חשיפה מאזנית מעבר לגבול	
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה							
-	5.9	-	11.3	-	-	5.9	ספרד	
-	2.5	-	4.0	-	-	2.5	איטליה	
-	-	-	0.3	-	-	-	פורטוגל	
-	0.5	-	2.3	-	-	0.5	אירלנד	
-	0.1	-	-	-	-	0.1	יוון	
0.1	219.8	-	187.1	-	* 13.4	219.9	אחרות	
0.1	228.8	-	205.0	-	13.4	228.9	סך כל החשיפות למדינות זרות	
-	12.9	-	37.4	-	-	12.9	סך החשיפות למדינות LDC	

* סווג מחדש

חלק ב' – מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% ובין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% ובין 20% מההון, לפי הנמוך בימים 30 בספטמבר 2015 ו-2014 ו-31 בדצמבר 2014 לא קיימת חשיפה למדינות זרות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% ובין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% ובין 20% מההון, לפי הנמוך.

הערות לעמודים 107-109 ראה עמוד 109

סקירת ההנהלה תוספת ד'

(המשך)

חשיפות למדינות זרות – מאוחד (1)

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

חלק ג' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות (2) (4)

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014		2015					
יוון	הונגריה	קפריסין	פורטו ריקו	רומניה	יוון		
-	-	-	3.6	0.8	0.1	סכום החשיפה בתחילת תקופה	
-	-	-	(1.7)	1.3	(0.1)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר	
0.1	1.0	0.4	-	-	-	חשיפות שהתווספו	
-	-	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)	
0.1	1.0	0.4	1.9	2.1	-	סכום החשיפה בסוף תקופה	

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2014		2015					
יוון	הונגריה	קפריסין	פורטו ריקו	רומניה	יוון		
-	-	-	2.2	-	0.1	סכום החשיפה בתחילת תקופה	
-	-	-	(1.4)	-	(0.1)	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר	
0.1	1.0	0.4	1.1	2.1	-	חשיפות שהתווספו	
-	-	-	-	-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)	
0.1	1.0	0.4	1.9	2.1	-	סכום החשיפה בסוף תקופה	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2014		
יוון		
-	-	סכום החשיפה בתחילת תקופה
-	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
0.1	-	חשיפות שהתווספו
-	-	שינויים אחרים (לרבות הפרשות ומחיקות)
0.1	-	סכום החשיפה בסוף תקופה

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ולשל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוף מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) מרבית סיכון האשראי מובטחת בביטוח אשראי בחברות ביטוח.

**הצהרת מנכ"ל והחשבונאי הראשי
הצהרה**

אני, יעקב מלכין מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק"), לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי⁽¹⁾. וכן:

א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.

ב. קבענו בקרה פנימית על דוח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דוח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדוח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו.

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי; וכן,

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יעקב מלכין - מנכ"ל

15 בנובמבר 2015

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

הצהרה

אני, עופר סלפטר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק"), לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי⁽¹⁾. וכן:
- א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידיים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
- ב. קבענו בקרה פנימית על דוח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דוח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדוח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
- ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו.
- ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון השלישי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי; וכן,
- א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
- ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

עופר סלפטר – סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

15 בנובמבר 2015

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

תוכן העניינים

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

עמוד

115	תמצית מאזן מאוחד
116	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
117	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
118	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
120	תמצית דוח על תזרימי המזומנים מאוחד
123	ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אוצר החייל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק אוצר החייל בע"מ וחברות בנות שלו ("להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2015 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

15 בנובמבר 2015

תמצית מאזן מאוחד סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)	2015	ביאור	
3,356.2	2,875.7	4,285.4		נכסים
1,821.4	1,566.7	2,085.2	2	מזומנים ופקדונות בבנקים
11,489.2 *	11,524.7 *	11,977.1	3	ניירות ערך(1)
(142.1) *	(106.5) *	(131.5)	3	אשראי לציבור
11,347.1	11,418.2	11,845.6		הפרשה להפסדי אשראי
37.0	37.7	42.8		אשראי לציבור, נטו
85.6	86.7	80.1		אשראי לממשלה
29.8	33.0	16.5	7	בניינים וציוד
215.0 *	186.1 *	233.5		נכסים בגין מכשירים נגזרים
				נכסים אחרים
16,892.1	16,204.1	18,589.1		סך כל הנכסים
13,072.7	12,297.9	14,852.3	א3	התחייבויות והון
201.5	200.1	184.0		פקדונות הציבור
290.0	292.2	252.9		פקדונות מבנקים
777.1	810.0	680.6		פקדונות הממשלה
50.2	48.8	43.5	7	כתבי התחייבות נדחים
1,393.4 *	1,435.0 *	1,429.2		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,784.9	15,084.0	17,442.5		התחייבויות אחרות(2)
1,107.2 *	1,120.1 *	1,146.6		סך כל ההתחייבויות
16,892.1	16,204.1	18,589.1		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
				סך כל ההתחייבויות והון

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2.
(1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הוגן וניירות ערך אשר שועבדו למלווים, ראה ביאור 2, ניירות ערך, להלן.

(2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים בסך 9.6 מיליון ש"ח, 18.0 מיליון ש"ח, 17.5 מיליון ש"ח ב-30 בספטמבר 2015, 30 בספטמבר 2014 ו-31 בדצמבר 2014, בהתאמה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עופר סלפטר
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

יעקב מלכין
מנהל כללי

סמדר ברבר-צדיק
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח: 15 בנובמבר 2015

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2014	2015	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
483.2	375.5	304.3	117.4	105.5	9 הכנסות ריבית
67.2	55.9	29.0	21.1	14.4	9 הוצאות ריבית
416.0	319.6	275.3	96.3	91.1	הכנסות ריבית, נטו (הכנסות) הוצאות בגין הפסדי אשראי 3
* 60.2 *	17.5	(0.2) *	8.1	4.4	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
355.8	302.1	275.5	88.2	86.7	הכנסות שאינן מריבית
10.0	6.4	16.9	6.8	0.1	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית 10
226.1	167.7	170.8	56.1	57.0	עמלות
1.8	1.3	3.5	0.5	0.3	הכנסות אחרות
237.9	175.4	191.2	63.4	57.4	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
* 296.7 *	* 224.4	216.2	* 72.3	65.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
82.3	61.2	60.2	22.0	20.4	משכורות והוצאות נלוות
153.5	114.1	111.3	38.9	37.6	אחזקה ופחת בניינים וציוד
532.5	399.7	387.7	133.2	123.6	הוצאות אחרות
61.2	77.8	79.0	18.4	20.5	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
* 23.6 *	* 31.2	30.8	* 7.9	8.3	רווח לפני מיסים
* 37.6 *	* 46.6	48.2	* 10.5	12.2	הפרשה למסים על הרווח
					רווח נקי :
					המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח בסיסי למניה בש"ח
* 0.30 *	0.37	0.38 *	0.08	0.10	רווח למניה רגילה בת 0.0001 ש"ח
* 2.97 *	3.68	3.80 *	0.83	0.96	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
* 14.84 *	18.39	19.02 *	4.14	4.81	רווח למניית יסוד בת 0.005 ש"ח
					רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* הוצג מחדש, ראה ביאור 1.ד.1. ו-2 להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2014	2015	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
(1) 37.6	(1) 46.6	48.2	(1) 10.5	12.2	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
					רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים: התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
(22.8)	(16.5)	(17.8)	(6.7)	6.0	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים (2)
(1) 0.1	(1) 0.1	3.7	(1) 0.1	1.1	השפעת המס המתייחס
(1) 8.5	(1) 6.1	5.3	(1) 2.4	(2.7)	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
(14.2)	(10.3)	(8.8)	(4.2)	4.4	
(1) 23.4	(1) 36.3	39.4	(1) 6.3	16.6	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1. ו-2.
(2) משקף בעיקר התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תוכניות פיצויים להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
כסומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 ו- 2014 (בלתי מבוקר)

הון מניות ופרמיה (1)	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך כל ההון	
377.8	(8.0)	760.2	1,130.0	יתרה ליום 30 ביוני 2015
		12.2	12.2	רווח נקי בתקופה
	4.4	-	4.4	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
377.8	(3.6)	772.4	1,146.6	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

הון מניות ופרמיה (1)	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך כל ההון	
377.8	13.3	722.7	1,113.8	יתרה ליום 30 ביוני 2014
		10.5	10.5	רווח נקי בתקופה
	(4.2)	-	(4.2)	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
377.8	9.1	733.2	1,120.1	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

הון מניות ופרמיה (1)	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך כל ההון	
377.8	5.2	724.2	1,107.2	יתרה ליום 1 בינואר 2015 (מבוקר)
		48.2	48.2	רווח נקי בתקופה
	(8.8)	-	(8.8)	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
377.8	(3.6)	772.4	1,146.6	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 358.7 מיליון ש"ח משנת 2006 ואילך.

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.1.1. ו-2.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד (המשך)
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	הון מניות ופרמיה (1)	
* 1,083.8	* 686.6	19.4	377.8	יתרה ליום 1 בינואר 2014
* 46.6	* 46.6	-	-	רווח נקי בתקופה
				הפסד כולל אחר, נטו לאחר
* (10.3)	-	(10.3)	-	השפעת המס
* 1,120.1	* 733.2	9.1	377.8	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

סך כל ההון	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	הון מניות ופרמיה (1)	
* 1,083.8	* 686.6	19.4	377.8	יתרה ליום 1 בינואר 2014
* 37.6	* 37.6	-	-	רווח נקי בשנת 2014
				הפסד כולל אחר, נטו לאחר
(14.2)	-	(14.2)	-	השפעת המס
* 1,107.2	* 724.2	5.2	377.8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 358.7 מיליון ש"ח משנת 2006 ואילך.

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית על תזרימי המזומנים מאוחד
סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2014 (מבוקר)	2014 2015 (בלתי מבוקר)	2014 (בלתי מבוקר)	2015
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
* 37.6	* 46.6	48.2	* 10.5	12.2
רווח נקי לתקופה				
התאמות:				
13.6	10.4	9.4	3.9	3.0
* 60.2	* 17.5	(0.2)	* 8.1	4.4
פחת על בניינים וציוד				
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
(31.3)	(17.9)	24.9	(25.0)	(11.0)
הפסד (רווח) משינוי ערך וממכירת ניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון				
(0.9)	(0.5)	(0.5)	(0.4)	(0.3)
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר				
0.1	-	(2.8)	-	-
הפסד (רווח) ממימוש בניינים וציוד				
* (15.2)	* (4.7)	14.5	* (0.3)	11.9
מיסים נדחים, נטו				
* 6.3	* 4.7	4.0	* 1.5	1.2
שינוי בהפרשות ובהתחייבויות לעובדים				
33.4	26.3	17.7	10.6	23.8
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון				
(0.3)	-	(0.6)	(0.2)	0.5
התאמות בגין הפרשי שער חליפין				
שינוי נטו בנכסים שוטפים:				
2.4	1.5	(49.7)	(1.0)	(1.6)
פקדונות מבנקים				
(0.7)	(28.6)	(506.2)	10.6	(99.8)
אשראי לציבור				
(13.5)	(14.2)	(5.8)	1.5	3.1
אשראי לממשלה				
(3.5)	(12.2)	(2.1)	(10.4)	5.3
ניירות ערך למסחר				
(23.6)	(26.0)	13.1	(28.2)	3.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
(41.3)	(25.2)	(27.7)	22.2	(16.6)
נכסים אחרים				
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:				
(3.7)	(5.1)	(17.5)	(35.4)	(38.9)
פקדונות מבנקים				
514.4	(260.4)	1,779.6	478.7	728.0
פקדונות הציבור				
35.7	37.9	(37.1)	6.0	(4.0)
פקדונות הממשלה				
(3.8)	(1.9)	(7.5)	1.9	(1.9)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
* (7.6)	* 35.0	43.4	* 47.5	25.4
התחייבויות אחרות				
558.3	(216.8)	1,297.1	502.1	647.8
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת				

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1 ו-2.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית על תזרימי המזומנים מאוחד (המשך)
 סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה	לתשעה חודשים		לשלושה חודשים		
שהסתיימה	שהסתיימו ביום		שהסתיימו ביום		
ביום	בספטמבר		בספטמבר		
31 בדצמבר	2014	2015	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
0.9	0.8	66.7	0.7	0.6	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(1,497.3)	(1,042.2)	(1,527.4)	(723.4)	(45.1)	תמורה מפידיון איגרות חוב מוחזקות לפידיון
934.6	732.9	992.7	302.3	78.4	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
13.7	12.2	165.1	0.6	72.2	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(8.2)	(6.0)	(4.1)	(2.0)	(2.4)	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	3.0	-	-	רכישת בניינים וציוד
(556.3)	(302.3)	(304.0)	(421.8)	103.7	תמורה ממימוש בניינים וציוד
					מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה
					תזרימי מזומנים לפעילות מימון
(70.6)	(30.6)	(114.2)	(5.3)	(20.3)	פדיון כתבי התחייבות נדחים
(70.6)	(30.6)	(114.2)	(5.3)	(20.3)	מזומנים נטו לפעילות מימון
(68.6)	(549.7)	878.9	75.0	731.2	גידול (קיטון) במזומנים
3,173.8	3,173.8	3,105.5	2,548.9	3,254.3	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
0.3	-	0.6	0.2	(0.5)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
3,105.5	2,624.1	3,985.0	2,624.1	3,985.0	יתרת מזומנים לסוף התקופה
					ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:
569.2	452.6	380.4	151.1	121.6	ריבית שהתקבלה
191.7	109.5	87.8	28.5	19.4	ריבית ששולמה
90.1	72.2	47.3	26.7	16.3	מסים על הכנסה ששולמו
4.3	4.3	4.8	-	-	מסים על הכנסה שהתקבלו

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

פירוט הביאורים

עמוד	
124	1. עיקרי המדיניות החשבונאית
134	2. ניירות ערך
138	3. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
150	3.א. פיקדונות הציבור
151	3.ב. זכויות עובדים
154	4. הלימות הון ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
158	5. דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
161	6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
164	7. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון
172	8. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
175	8.א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן
179	8.ב. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
182	8.ג. מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכלל ברמה 3
183	8.ד. מידע בדבר רגישות מדידת השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא צפויים
184	9. הכנסות והוצאות ריבית
185	10. הכנסות מימון שאינן מריבית
186	11. מגזרי פעילות
188	12. רווח כולל אחר מצטבר
192	13. אירועים לאיר תאריך המאזן

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק אוצר החייל בע"מ, (להלן "הבנק"), הינו תאגיד בישראל. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 כוללת את אלה של הבנק ושל חברה בת שלו. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (להלן: "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ד' להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. הבנק הינו חברה בת ישירה של הבנק הבינלאומי בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי") וחברות האם הסופיות שלה הינן בינהון בע"מ, דולפין אנרגיות בע"מ ואינסטנט מספר 2 בע"מ.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום ע"י דירקטוריון הבנק ביום 15 בנובמבר 2015.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית דוחות כספיים אלה הוכנה באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתבסס על כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב כפי שאומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה כולל תוכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והפרשות, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:

- במקרים בהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;

- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;

- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;

- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

ג. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

1. יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא חובות בעייתיים מובטחים בערבות מדינה

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים החל מיום 1 ביולי 2015 קבע הבנק כי לאשראי שניתן במסגרת קרנות מדינה לעידוד עסקים קטנים ובינוניים המובטח בערבות מדינה, נמדד במסלול הקבוצתי ונמצא בפיגור של מ 150 יום ועד שנתיים, יינתן מקדם מחיקה חשבונאית המתאים לשיעור מימוש הערבות בתקופה. לאחר תקופה זו תמחק יתרת החוב הרשומה במלואה. ההפרשה בגין חובות מובטחים כאמור הנמדדים במסלול פרטני הותאמה לשיעור המימוש האמור. שינוי המדיניות החשבונאית כאמור, יושם בדרך של יישום למפרע לרבות תיקון של מספרי השוואה.

2. בשנת 2015 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

א. אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

ב. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

א. זכויות עובדים

אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח הציבורי יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה בנק יתקן למפרע את מספרי השוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור.

כמו כן, ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים, לרבות מתכונת גילוי והוראות מעבר. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות פירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח. בנק הסבור ששינויים במרווח המתקבל לעיל בתקופה מסוימת נובעים מתנודות חריגות בשווקים, באופן שהמרווחים

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

המתקבלים על פיהן אינם מתאימים לשמש להיוון כאמור לעיל, נדרש לפנות לקבל הנחיה מקדמית מהפיקוח על הבנקים. בהתאם לחוזר, דוגמאות למצבים אלה יכולים לכלול, בין היתר, שינויים בגינם המרווח המתקבל יהיה גבוה מהמרווח על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (מקומי) בישראל.

הבנק נדרש לתקן למפרע מספרי השוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך.

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים, נקבע כדלקמן:

- הפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013 הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4% לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן - ההפסד), ייכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.

- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1.1.2013, ובתקופות לאחר מכן, ייכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויפחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקק לעודפים.

בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

כמו כן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא הטבות לעובדים, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

1. עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה – פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פיצויים ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, שיעור תשואה חזוי לטווח ארוך על נכסי תכנית, גידול בתגמול ותחלופה.

- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.

- הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הטבות לאחר פרישה – תכניות להפקדה מוגדרת

- תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית שלפיה הבנק משלם תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לו מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים. מחויבויות הבנק להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים שירותים קשורים.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים: מענק ותק ונופש 25 שנה

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידי לרווח והפסד.

היעדרויות מזכות בפיצוי – חופשה ומחלה

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
- הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

הטבות אחרות לאחר סיום העסקה – מענק בגין אי ניצול ימי מחלה

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר מופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.

2. המדיניות החשבונאית טרם יישום הכללים החדשים

- שיעור ההיוון של העתודות היה 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
- רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידי לרווח והפסד.
- בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, התחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין מוצגת בסכום הגבוה מבין (1) סכום ההתחייבות המחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שתיגרם בגין מתן הטבות כאמור, לבין (2) סכום ההתחייבות המחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.
- למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שיישם הבנק טרם יישום הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ד.16 (16) לדוחות הכספיים לשנת 2014.

3. דרישות גילוי בדוחות כספיים ביניים בשנת 2015:

- על פי הוראות הדיווח, בדוח לציבור לרבעון הראשון לשנת 2015 ניתן גילוי (בנוסף על הגילוי הנדרש בדוח רבעוני רגיל) לפרטים הבאים:
- השפעת האימוץ לראשונה ליום 1 בינואר 2013 צוינה בשורה נפרדת בדוח על השינויים בהון העצמי ובביאור על רווח כולל אחר מצטבר. שורה זו הבהירה בין היתר את ההשפעה המצטברת על העודפים ואת ההשפעה המצטברת שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים".
- ניתן גילוי מלא בהתאם למתכונת הגילוי בדוח השנתי, בשינויים המחויבים כמפורט להלן:
- הגילוי כלל התייחסות לסכומים תוצאתיים בגין השנים 2013 ו-2014.
- הגילוי כלל התייחסות ליתרות מאזניות ולהנחות ששימשו לימים 31 בדצמבר 2013 ו-31 בדצמבר 2014.
- למרות האמור לעיל, בנק רשאי שלא לכלול את הגילוי הנדרש על נכסי תכנית להוראות הדיווח לציבור ליום 31 בדצמבר 2013 ואת הגילוי הנדרש על "התנועה בשווי ההוגן של נכסי תכנית ששווים נמדד על בסיס שימוש בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)" לשנים 2013 ו-2014.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לצורך הצגת מספרי השוואה לשנים 2013 ו-2014 בנק רשאי משיקולים פרקטיים להשתמש בשיעורי התשואה בפועל בשנים אלה לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים. הגילוי בהתאם למתכונת הגילוי בדוח השנתי כאמור לעיל, לא מעודכן בדוחות הרבעוניים הבאים בשנת 2015. ברבעונים אלה נדרש לתת גילוי רבעוני בהתאם למתכונת הגילוי של דוח רבעוני עם גילוי תמציתי בביאור על מדיניות חשבונאית על השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות, והפנייה לדוח לרבעון הראשון.

להלן השפעת היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בנושא ערבות מדינה ושל הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים ליום 30 בספטמבר 2014 וליום 31 בדצמבר 2014:

ליום 31 בדצמבר 2014				ליום 30 בספטמבר 2014			
(בלתי מבוקר)				(בלתי מבוקר)			
ההשפעה מיישום הכללים החדשים				ההשפעה מיישום הכללים החדשים			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	השפעת היישום למפרע חובות מובטחים	החדשים בנושא זכויות עובדים	כפי שדווח בדוחות אלה	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	השפעת היישום למפרע חובות מובטחים	החדשים בנושא זכויות עובדים	כפי שדווח בדוחות אלה
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
11,513.7	(24.5)	-	11,489.2	11,548.1	(23.4)	-	11,524.7
(140.4)	(1.7)	-	(142.1)	(104.6)	(1.9)	-	(106.5)
11,373.3	(26.2)	-	11,347.1	11,443.5	(25.3)	-	11,418.2
199.1	9.9	6.0	215.0	171.3	9.5	5.3	186.1
1,377.6	-	15.8	1,393.4	1,421.0	-	14.0	1,435.0
744.1	(16.3)	(3.6)	724.2	751.5	(15.8)	(2.5)	733.2
11.4	-	(6.2)	5.2	15.3	-	(6.2)	9.1
1,133.3	(16.3)	(9.8)	1,107.2	1,144.6	(15.8)	(8.7)	1,120.1
9.70%	(0.11%)	-	9.59%	9.79%	(0.13%)	-	9.67%
9.70%	(0.11%)	-	9.59%	9.79%	(0.13%)	-	9.67%
14.21%	(0.08%)	-	14.13%	14.19%	(0.13%)	-	14.06%

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בנושא ערבות מדינה ושל הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 :

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר) במיליוני ש"ח				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר) במיליוני ש"ח			
ההשפעה מיישום הכללים החדשים				ההשפעה מיישום הכללים החדשים			
בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	היישום למפרע חובות מובטחים	החדשים בנושא זכויות עובדים	כפי שדווח בדוחות אלה	בהתאם להוראות הדיווח הקודמות	היישום למפרע חובות מובטחים	החדשים בנושא זכויות עובדים	כפי שדווח בדוחות אלה
15.1	2.4	-	17.5	7.3	0.8	-	8.1
218.8	-	5.6	224.4	70.4	-	1.9	72.3
34.2	(0.9)	(2.1)	31.2	8.8	(0.2)	(0.7)	7.9
51.6	(1.5)	(3.5)	46.6	12.3	(0.6)	(1.2)	10.5
רווח והפסד							
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
משכורות והוצאות נלוות							
הפרשה למיסים על הרווח							
רווח נקי							
רווח המיוחס לבעלי מניות הבנק:							
רווח בסיסי למניה בש"ח							
רווח למניה רגילה בת							
0.41	(0.01)	(0.03)	0.37	0.10	(0.01)	(0.01)	0.08
רווח למניית בכורה בת							
4.07	(0.12)	(0.27)	3.68	0.97	(0.05)	(0.09)	0.83
רווח למניית יסוד בת							
20.36	(0.59)	(1.38)	18.39	4.85	(0.24)	(0.47)	4.14
רווח כולל אחר							
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים							
-	-	0.1	0.1	-	-	0.1	0.1
השפעת המס המתייחס							
6.2	-	(0.1)	6.1	2.4	-	-	2.4
רווח (הפסד) כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק							
41.3	(1.5)	(3.5)	36.3	8.0	(0.6)	(1.1)	6.3

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בנושא ערבות מדינה ושל הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים לשנת 2014 :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
(בלתי מבוקר)			
במיליוני ש"ח			
ההשפעה מיישום הכללים החדשים			
כפי שדווח בדוחות אלה	היישום למפרע להוראות הדיווח מובטחים הקודמות	היישום לחובות עובדים	ההשפעה הכללית
רווח והפסד			
הוצאות בגין הפסדי אשראי	60.2	-	56.9
משכורות והוצאות נלוות	296.7	7.4	289.3
הפרשה למיסים על הרווח	23.6	(2.8)	27.7
רווח נקי	37.6	(4.6)	44.2
רווח המיוחס לבעלי מניות הבנק:			
רווח בסיסי למניה בש"ח			
רווח למניה רגילה בת 0.0001 ש"ח	0.30	(0.03)	0.35
רווח למניית בכורה בת 0.001 ש"ח	2.97	(0.36)	3.49
רווח למניית יסוד בת 0.005 ש"ח	14.8	(1.81)	17.44
רווח כולל אחר			
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	0.1	0.1	-
השפעת המס המתייחס	8.5	(0.1)	8.6
רווח (הפסד) כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק			
	23.4	(4.6)	30.0

ב. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 6 באוקטובר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון. זאת, בהמשך למדיניות הפיקוח על הבנקים, לאמץ בנושאים מהותיים את מערך הדיווח הכספי שחל על בנקים בארה"ב. בהתאם להוראה, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא סיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים מורכבים. הבנק מיישם, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי, שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480, בדבר "הבחנה בין התחייבות והון";

- נושא 20-470, בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות"; וכן

- נושא 30-505, בדבר "מניות באוצר".

בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבויות והון, הבנק מתייחס להוראות הדיווח לציבור בנושא נגזרים משובצים. במקביל לפרסום החוזר כאמור, פרסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיב המרה מותנה למניות (אשר נכלל בהון עצמי רוברד 1 לפי הוראות באזל II ולפי הוראות המעבר עונה על הגדרת מכשיר הון מורכב, או שנכלל כרכיב הון פיקוחי בהתאם להוראות באזל III) כהתחייבות שתימדד לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ.

ליישום ההוראה החל ב-1 בינואר 2015 אין השפעה על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. הוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על-ידי תאגידים בנקאיים. בהתאם לחוזר, בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2013, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט IAS 19 בדבר הטבות לעובדים אשר יישומו נדחה למועד מאוחר יותר. בנושאים שבליבת העסק הבנקאי, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי תתקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארצות-הברית ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית. ביום 27 בינואר 2014 הופצה על ידי הפיקוח על הבנקים טיוטה בנושא אימוץ מלא של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב המשקפת כוונה של הפיקוח על הבנקים שלא לאמץ את כללי ה-IFRS אלא לאמץ באופן מלא את כללי התקינה החשבונאית האמריקאית, המיושמים על ידי בנקים בארה"ב. עם זאת יצוין כי טיוטה זו טרם עברה לדיון בוועדה המייעצת לענייני בנקאות וטרם נקבע כיצד, אם בכלל, יאומצו ההוראות שנקבעו בה.

2. חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם חוזר בנושא דיווח על מגזרי פעילות אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ובין השאר כולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהם ידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים ולעדכן את דיווחיהם.

התיקונים להוראות נועדו לחייב דיווח על מגזרי פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. בנוסף, בחוזר נקבע כי הגילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה" ינתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות (הנכללים ב-ASC 280) ככל שקיים הבדל מהותי בין גישת ההנהלה לבין מגזרי הדיווח על פי הנחיות הפיקוח.

הכללים החדשים יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 ואילך באופן המפורט להלן:

- בדוחות לשנת 2015 תחול דרישת הגילוי בקשר לנתונים מאזניים ביחס למגזרי פעילות פיקוחיים כמוגדר בהוראות החדשות. בהתאם להוראות החדשות ניתן שלא לתת גילוי למספרי השוואה לנתונים המאזניים על מגזרי הפעילות הפיקוחיים אלא לכלול מספרי השוואה, בהתאם להוראות הדיווח לציבור שהיו בתוקף ערב כניסת החוזר. כמו כן, לא נדרש גילוי על מגזר ניהול פיננסי.

- החל מהדוח הכספי לרבעון הראשון של שנת 2016 נדרש גילוי מלא לפי הכללים החדשים, למעט הגילוי על מגזר ניהול פיננסי. מספרי השוואה יותאמו למפרע. ניתן להציג בדוחות בשנת 2016 מספרי השוואה של שנה אחת בלבד בהתייחס לביאור על מגזרי פעילות פיקוחיים. לצורך הצגת מספרי השוואה ניתן יהיה להסתמך על סיווג הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים נכון ליום 1 בינואר 2016.

- החל מהדוחות לרבעון הראשון לשנת 2017 נדרש ליישם את הנחיות החוזר במלואן. יישום ההוראות החדשות אינו צפוי להביא להשפעה מהותית למעט אופן ההצגה והגילוי.

3. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות המעבר שנקבעו לצורך היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפידציה. בפרט, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

הבנק טרם החל לבחון את ההשפעה של התקן על דוחותיו הכספיים וטרם בחר בחלופה ליישום הוראות המעבר. ביום 9 ביולי החליט ה-FASB לדחות את מועד היישום לראשונה של התקן בשנה אחת מהמועד המקורי שנקבע, קרי ליום 1 בינואר 2018, תוך מתן אפשרות לאימוץ מוקדם החל מיום 1 בינואר 2017.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4. חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 28 באפריל 2015 פורסם חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים; וכן גיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארה"ב ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר לשינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו כן החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי של דוח הדירקטוריון וסקירת ההנהלה וכן קובע דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים. נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015.

להערכת הבנק, לחוזר לא צפויה השפעה מהותית על דוחותיו הכספיים למעט אופן ההצגה והגילוי.

5. חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים כל

ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה. בהתאם לחוזר, נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מסים על הכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבע בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מסים על ההכנסה" ובנושא 830-740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מסים על ההכנסה". הוראות אלו יחליפו את ההוראות הקיימות בהוראות הדיווח לציבור המבוססות בעיקרן על התקינה הבינלאומית בנושא מסים על ההכנסה (IAS 12). ליישום כללי התקינה האמריקאית בנושא מסים על ההכנסה עשויה להיות בין השאר השפעה מהותית על הכרה במיסים נדחים המתייחסים להשקעה בחברות מוחזקות.

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. יחד עם זאת, לא נדרש לתת בדוחות בשנת 2017 את הגילוי הטבות מס שלא הוכרו בהתאם ל-ASC 740. הבנק בוחן את השפעת יישום הוראות החוזר.

6. כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים. בהתאם לחוזר, נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים".

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית, בשינויים המחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש.

הבנק בוחן את השפעת אימוץ החוזר על דוחותיו הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

7. חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות. בהתאם לחוזר, בין השאר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים אלו בהתאם לקודיפיקציה: נושא 805 בדבר צירופי עסקים; נושא 810 בדבר איחוד; נושא 20-350 בקשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין; נושא 323 בדבר השקעות בחברות כלולות.

בהקשר ליישום כללי התקינה האמריקאית בנושא חברות כלולות, יודגש כי הוראת המעבר שאפשרה לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית לצורך יישום מדיניות חשבונאית אחידה עם זו של הבנק בוטלה. במקומה נוסף סעיף בהוראות המעבר לשנת 2015 שמאפשר לבנק משיקולים פרקטיים בשנים 2016 ו-2017 לא לבצע תיאומים למדיניות חשבונאית שמיושמת על ידי חברה כלולה ריאלית העורכת את דוחותיה הכספיים בהתאם ל-IFRS.

ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי ה-US GAAP בשינויים המתחייבים לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש בכללי ה-US GAAP בנושאים אלו. ההוראות בנושא pushdown accounting יחולו על צירופי עסקים שיבוצעו החל מיום 1 בינואר 2016. לחוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

8. קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי בארגון מחדש שכשל. ההנחיות כאמור יחולו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. הבנק בוחן את השפעת יישום הוראות קובץ השאלות ותשובות לדוחות הכספיים.

9. גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 10 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר גילוי על בעל עניין וצדדים קשורים. בהתאם לחוזר, לאור השינויים בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312 בנושא עסקאות תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים ולאור החשיבות של הגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, עלה הצורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור העוסקות בגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים. לאחר התיקון, המידע בנושא זה בדוח לציבור יינתן לגבי כל בעל עניין לפי תקנות ניירות ערך, איש קשור לפי הוראה 312, וכל צד קשור אחר לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, המפורטים בנושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילוי בהקשר צד קשור". הביאור בנושא בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו יעודכן בהתאם לאמור.

נדרש ליישם את ההנחיות החדשות החל מהדוחות הכספיים לשנת 2015. לא נדרש להציג מספרי השוואה אם הידע אינו קיים בידי הבנק.

ביאור 2 – ניירות ערך

30 בספטמבר 2015

(בלתי מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
		שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון				
86.0	86.0	8.6	-	94.6
0.6	0.6	-	-	0.6
37.8	37.8	3.1	(0.2)	40.7
124.4	124.4	11.7	(0.2)	135.9
של ממשלת ישראל				
של מוסדות פיננסיים בישראל				
של אחרים בישראל				
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון				

רווח כולל אחר מצטבר

הערך במאזן	עלות מופחתת (עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
		(במניות - עלות)		
ב. ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב -				
1,708.3	1,706.8	11.5	(10.0)	1,708.3
207.2	209.6	-	(2.4)	207.2
28.7	31.2	0.1	(2.6)	28.7
1,944.2	1,947.6	11.6	(15.0)	1,944.2
4.1	-	4.1	-	4.1
1,948.3	1,947.6	15.7	(15.0) ⁽²⁾	1,948.3 ⁽²⁾
מניות				
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
		שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	
ג. ניירות ערך למסחר				
3.7	3.6	0.1	- ⁽³⁾	3.7 ⁽³⁾
8.8	9.1	-	(0.3) ⁽³⁾	8.8 ⁽³⁾
12.5	12.7	0.1	(0.3) ⁽³⁾	12.5 ⁽³⁾
2,085.2	2,084.7	27.5	(15.5)	2,096.7
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות לעמודים 134 עד 136 ראה בעמוד 136.

ביאור 2 – ניירות ערך (המשך)

30 בספטמבר 2014					
(בלתי מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
		שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון					
156.9	156.9	12.0	-	168.9	של ממשלת ישראל
1.4	1.4	-	-	1.4	של מוסדות פיננסיים בישראל
39.1	39.1	3.6	-	42.7	של אחרים בישראל
197.4	197.4	15.6	-	213.0	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
ב. ניירות ערך זמינים למכירה אגרות חוב -					
רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
1,156.7	1,137.1	20.3	(0.7)	1,156.7	של ממשלת ישראל
134.2	133.9	0.3	-	134.2	של מוסדות פיננסיים בישראל
55.5	54.8	0.7	-	55.5	של אחרים בישראל
1,346.4	1,325.8	21.3	(0.7)	1,346.4	
4.8	0.7	4.1	-	4.8	מניות
1,351.2	1,326.5	25.4	(0.7)	1,351.2	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
ג. ניירות ערך למסחר					
5.0	5.0	-	(4)	5.0	של מוסדות פיננסיים בישראל
13.1	13.0	0.1	(4)	13.1	אגרות חוב של אחרים בישראל
18.1	18.0	0.1	(4)	18.1	סך כל ניירות הערך למסחר
1,566.7	1,541.9	41.1	(0.7)	1,582.3	סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.7 מיליון ש"ח.
- (3) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו".
- (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות לעמודים 134 עד 136 ראה בעמוד 136

ביאור 2 – ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2014

(מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים		הפסדים	
		שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן
					שווי הוגן ⁽¹⁾
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון					
של ממשלת ישראל	157.4	9.5	-	166.9	
של מוסדות פיננסיים בישראל	1.4	-	-	1.4	
של אחרים בישראל	38.2	3.6	-	41.8	
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	197.0	13.1	-	210.1	

רווח כולל אחר מצטבר

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים		הפסדים	
		שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן
					שווי הוגן ⁽¹⁾
ב. ניירות ערך זמינים למכירה אגרות חוב -					
של ממשלת ישראל	1,403.3	17.8	(1.7)	1,403.3	
של מוסדות פיננסיים בישראל	130.7	0.1	(0.1)	130.7	
של אחרים בישראל	75.8	0.4	(2.1)	75.8	
	1,609.8	18.3	(3.9)	1,609.8	
מניות	4.8	4.1	-	4.8	
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	1,614.6	22.4	(3.9)	1,614.6	

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים		הפסדים	
		שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן
					שווי הוגן ⁽¹⁾
ג. ניירות ערך למסחר					
של מוסדות פיננסיים בישראל	4.8	0.1	(4)	4.8	
אגרות חוב של אחרים בישראל	5.0	-	(0.1)	5.0	
סך כל ניירות הערך למסחר	9.8	0.1	(4)	9.8	
סך כל ניירות הערך	1,821.4	35.6	(4.0)	1,834.5	

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 0.7 מיליון ש"ח.
 (3) כוללים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו".
 (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערות:

- פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב וכן, פרוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות – ראה ביאור 9 ו-10.
 - ניירות ערך ששועבדו למלווים הסתכמו ב- 30 בספטמבר 2015 ב- 49.8 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2014 - 50.0 מיליון ש"ח ו-31 בדצמבר 2014 - 49.9 מיליון ש"ח).

ביאור 2 – ניירות ערך (המשך)

ד. מידע לגבי אגרות חוב פגומות

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2014	2014	2015
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
3.8	4.8	3.7

יתרת חוב רשומה של אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש

30 בספטמבר 2015
(בלתי מבוקר)

12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן
-	-	-	-	10.0	-	10.0	518.3
-	-	-	-	2.4	-	2.4	207.2
-	-	-	-	2.6	1.3	1.3	27.7
-	-	-	-	15.0	1.3	13.7	753.2

אגרות חוב

של ממשלת ישראל	518.3
של מוסדות פיננסיים בישראל	207.2
של אחרים בישראל	27.7
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	753.2

30 בספטמבר 2014
(בלתי מבוקר)

12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן
-	-	-	-	0.7	-	0.7	97.9
-	-	-	-	0.7	-	0.7	97.9

אגרות חוב

של ממשלת ישראל	97.9
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	97.9

31 בדצמבר 2014
(מבוקר)

12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20%-40%	0-20%	שווי הוגן
-	-	-	-	1.7	-	1.7	655.1
-	-	-	-	0.1	-	0.1	50.3
-	-	-	-	2.1	1.3	0.8	68.1
-	-	-	-	3.9	1.3	2.6	773.5

אגרות חוב

של ממשלת ישראל	655.1
של מוסדות פיננסיים בישראל	50.3
של אחרים בישראל	68.1
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	773.5

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
 א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי- חובות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2014**			30 בספטמבר 2015			
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	
108.1	42.9	65.2	127.5	61.8	65.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
5.3	0.2	5.1	6.7	3.2	3.5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(17.3)	(7.6)	(9.7)	(16.2)	(7.6)	(8.6)	מחיקות חשבונאיות
10.4	7.1	3.3	13.5	6.6	6.9	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(6.9)	(0.5)	(6.4)	(2.7)	(1.0)	(1.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
106.5	42.6	63.9	131.5	64.0	67.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
						תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי- בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני
15.2	1.5	13.7	11.9	1.8	10.1	יתרת הפרשה לתחילת תקופה
2.8	(0.1)	2.9	(2.3)	0.2	(2.5)	גידול (קיטון) בהפרשה
18.0	1.4	16.6	9.6	2.0	7.6	יתרת הפרשה לסוף התקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
124.5	44.0	80.5	141.1	66.0	75.1	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 ** הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי- חובות (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2014**			30 בספטמבר 2015			
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
סך הכל	פרטי	מסחרי	סך הכל	פרטי	מסחרי	
100.3	44.0	56.3	142.1	67.0	75.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
14.0	1.2	12.8	7.7	(2.4)	10.1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(58.4)	(38.5)	(19.9)	(63.9)	(24.7)	(39.2)	מחיקות חשבונאיות
50.6	35.9	14.7	45.6	24.1	21.5	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(7.8)	(2.6)	(5.2)	(18.3)	(0.6)	(17.7)	מחיקות חשבונאיות נטו
106.5	42.6	63.9	131.5	64.0	67.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
14.5	1.2	13.3	17.5	2.5	15.0	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי- בגין מכשירי אשראי חוץ מאזני
3.5	0.2	3.3	(7.9)	(0.5)	(7.4)	יתרת הפרשה לתחילת תקופה
18.0	1.4	16.6	9.6	2.0	7.6	גידול (קטיון) בהפרשה
						יתרת הפרשה לסוף התקופה בגין מכשירי אשראי
						חוץ מאזניים
124.5	44.0	80.5	141.1	66.0	75.1	סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי
						אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה:

30 בספטמבר 2014**					30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					(בלתי מבוקר)					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי	מסחרי			סך הכל	פרטי	מסחרי	
3,257.1	467.9	2,789.2	95.1	2,694.1	3,375.2	653.1	2,722.1	112.9	2,609.2	יתרת חוב רשומה של חובות*
8,735.5	-	8,735.5	7,612.4	1,123.1	9,255.0	-	9,255.0	8,034.6	1,220.4	שנבדקו על בסיס פרטי
11,992.6	467.9	11,524.7	7,707.5	3,817.2	12,630.2	653.1	11,977.1	8,147.5	3,829.6	שנבדקו על בסיס קבוצתי
										סך הכל חובות
57.0	-	57.0	8.4	48.6	56.0	-	56.0	9.4	46.6	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*
49.5	-	49.5	34.2	15.3	75.5	-	75.5	54.6	20.9	שנבדקו על בסיס פרטי
106.5	-	106.5	42.6	63.9	131.5	-	131.5	64.0	67.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי
										סך הכל הפרשה להפסדי
										אשראי

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
** הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה (המשך):

31 בדצמבר 2014**						
(מבוקר)						
בנקים		אשראי לציבור			מסחרי	יתרת חוב רשומה של חובות *
וממשלות	סך הכל	סך הכל	פרטי	סך הכל		
3,325.9	535.7	2,790.2	103.1	2,687.1	שנבדקו על בסיס פרטני	
8,699.0	-	8,699.0	7,587.0	1,112.0	שנבדקו על בסיס קבוצתי	
12,024.9	535.7	11,489.2	7,690.1	3,799.1	סך הכל חובות	
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות *						
65.5	-	65.5	9.4	56.1	שנבדקו על בסיס פרטני	
76.6	-	76.6	57.6	19.0	שנבדקו על בסיס קבוצתי	
142.1	-	142.1	67.0	75.1	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 ** הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים

30 בספטמבר 2015							פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)							
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		בעיתיים (2)					ציבורי - מסחרי
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעיתיים		
0.4	0.1	279.3	4.6	3.6	271.1		בינוי ונדל"ן - בינוי
0.1	0.1	199.9	1.6	0.7	197.6	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
0.3	-	64.4	2.0	0.4	62.0	שרותים פיננסיים	
32.4	0.4	3,286.0	96.8	59.6	3,129.6	מסחרי אחר	
33.2	0.6	3,829.6	105.0	64.3	3,660.3	סך הכל מסחרי	
-	-	212.8	-	0.5	211.6	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
12.5	1.5	7,934.7	36.7	43.6	7,854.4	אנשים פרטיים - אחר	
45.7	2.1	11,977.1	142.4	108.4	11,726.3	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	610.3	-	-	610.3	בנקים בישראל	
-	-	42.8	-	-	42.8	ממשלת ישראל	
45.7	2.1	12,630.2	142.4	108.4	12,379.4	סך הכל פעילות בישראל	

30 בספטמבר 2014**							פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)							
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		בעיתיים (2)					ציבורי - מסחרי
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעיתיים		
0.7	0.4	374.1	7.9	4.9	361.3		בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	150.8	2.5	0.2	148.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
-	-	19.2	0.3	-	18.9	שרותים פיננסיים	
7.7	0.3	3,273.1	98.1	76.0	3,099.0	מסחרי אחר	
8.4	0.7	3,817.2	108.8	81.1	3,627.3	סך הכל מסחרי	
-	-	207.5	1.1	0.5	205.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
8.3	0.5	7,500.0	32.9	31.3	7,435.8	אנשים פרטיים - אחר	
16.7	1.2	11,524.7	142.8	112.9	11,269.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	430.2	-	-	430.2	בנקים בישראל	
-	-	37.7	-	-	37.7	ממשלת ישראל	
16.7	1.2	11,992.6	142.8	112.9	11,736.9	סך הכל פעילות בישראל	

הערות ראה בעמוד 142

** הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2014**							פעילות לזוים בישראל
(מבוקר)							
חובות לא פגומים* - מידע נוסף בפיגור של 90 ימים או יותר (4)		בעייתיים (2)		לא פגומים		ציבורי - מסחרי	
עד 89 ימים (5)	יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים		
0.4	-	348.2	6.1	2.6	339.5	בינוי ונדל"ן - בינוי	
-	0.1	145.2	2.0	0.3	142.9	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
-	-	17.3	0.5	-	16.8	שרותים פיננסיים	
8.8	0.5	3,288.4	114.6	62.1	3,111.7	מסחרי אחר	
9.2	0.6	3,799.1	123.2	65.0	3,610.9	סך הכל מסחרי	
-	-	196.1	0.9	0.8	194.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	
12.8	1.0	7,494.0	34.9	40.4	7,418.7	אנשים פרטיים - אחר	
22.0	1.6	11,489.2	159.0	106.2	11,224.0	סך הכל ציבורי - פעילות בישראל	
-	-	498.7	-	-	498.7	בנקים בישראל	
-	-	37.0	-	-	37.0	ממשלת ישראל	
22.0	1.6	12,024.9	159.0	106.2	11,759.7	סך הכל פעילות בישראל	

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיוור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי – ראה ביאור 3.ב.2.ג. להלן.
 (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
 (5) צוברים הכנסות ריבית. כל החובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

* לעניין זה "חובות פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 ** הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

איכות האשראי- מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות רבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב למעט במקרים בהם הועבר לטיפול באמצעים משפטיים, נבחן באופן פרטני ונמצא כי לא צפויים ממנו הפסדי אשראי מעבר לסכום שנמחק או הופרש. הבנק משתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הבטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

 ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים ובהפרשה פרטנית

פעילות לווים בישראל					30 בספטמבר 2015
(בלתי מבוקר)					
ייתר קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)			
		יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
				ציבורי - מסחרי	
146.7	4.6	4.1	0.2	בינוי ונדל"ן - בינוי	
1.7	1.6	1.4	0.2	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
2.0	2.0	2.0	-	שרותים פיננסיים	
286.3	96.8	51.8	26.0	מסחרי אחר	
436.7	105.0	59.3	26.4	סך הכל מסחרי	
0.7	0.7	0.7	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	
144.9	36.7	28.1	6.7	אנשים פרטיים - אחר	
582.3	142.4	88.1	33.1	סך הכל פעילות בישראל*	
*מזה					
576.3	140.6	86.3	33.1	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	
103.1	48.1	45.7	2.3	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	

פעילות לווים בישראל					30 בספטמבר 2014*
(בלתי מבוקר)					
ייתר קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)			
		יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	
				ציבורי - מסחרי	
123.5	7.9	5.4	1.9	בינוי ונדל"ן - בינוי	
3.3	2.5	2.0	0.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	
1.8	0.3	0.3	-	שרותים פיננסיים	
267.1	98.1	52.2	24.8	מסחרי אחר	
395.7	108.8	59.9	26.8	סך הכל מסחרי	
1.1	1.1	1.1	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	
146.1	32.9	25.0	7.5	אנשים פרטיים - אחר	
542.9	142.8	86.0	34.3	סך הכל ציבור - פעילות בישראל*	
*מזה					
535.5	139.2	82.4	34.3	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	
88.9	40.4	36.5	1.9	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

ראה הערות בעמוד 144.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים ובהפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2014*					פעילות לווים בישראל
(מבוקר)					
יתרת (2) חובות פגומים			יתרת (2) חובות פגומים		
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	ציבורי - מסחרי
131.2	6.1	4.7	0.7	1.4	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.9	2.0	2.0	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
2.1	0.5	0.2	0.2	0.3	שרותים פיננסיים
270.8	114.6	52.2	30.7	62.4	מסחרי אחר
407.0	123.2	59.1	31.6	64.1	סך הכל מסחרי
0.9	0.9	0.9	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
143.3	34.9	25.6	8.2	9.3	אנשים פרטיים - אחר
551.2	159.0	85.6	39.8	73.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל*
מזה*					
543.8	155.6	82.2	39.8	73.4	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
90.0	41.7	38.4	2.9	3.3	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

הערות לעמודים 143 עד 144

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014* (בלתי מבוקר)			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			פעילות לווים בישראל
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	הכנסות ריבית שנרשמו ³	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ²	הכנסות ריבית שנרשמו ³	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	
6.5	-	-	5.0	-	-	ציבורי - מסחרי
2.2	-	-	1.7	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.3	-	-	0.6	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
77.1	0.8	0.8	97.9	1.0	1.0	שרותים פיננסיים
86.1	0.8	0.8	105.2	1.0	1.0	מסחרי אחר
1.1	-	-	0.8	-	-	סך הכל מסחרי
31.8	0.2	0.2	35.0	0.2	0.2	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
119.0	1.0	1.0	141.0	1.2	1.2	אנשים פרטיים - אחר
		⁽⁴⁾			⁽⁴⁾	סך הכל ציבור - פעילות בישראל

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014* (בלתי מבוקר)			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			פעילות לווים בישראל
יתרה ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים	הכנסות ריבית שנרשמו	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	
6.3	-	-	5.1	-	-	ציבורי - מסחרי
2.3	-	-	1.8	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.7	-	-	0.5	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
73.7	1.5	1.5	99.6	1.7	1.7	שרותים פיננסיים
83.0	1.5	1.5	107.0	1.7	1.7	מסחרי אחר
0.9	-	-	0.9	-	-	סך הכל מסחרי
31.5	0.4	0.4	34.9	0.3	0.3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
115.4	1.9	1.9	142.8	2.0	2.0	אנשים פרטיים - אחר
		⁽⁴⁾			⁽⁴⁾	סך הכל ציבור - פעילות בישראל

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1.

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- (2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
- (3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
- (4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 4.8, 14.2, 5.1 ו- 13.6 מיליון ש"ח בתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 ו-2014, בהתאמה.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2015					פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)					
סך הכל (3)	צובר (2) לא בפיגור	צובר (2) בפיגור של	צובר (2) בפיגור של	שאינו צובר הכנסות ריבית	ציבורי - מסחרי
		ועד 30 ימים	90 ימים או יותר		
1.9	0.1	-	-	1.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.3	1.2	-	-	0.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.3	0.1	-	-	0.2	שרותים פיננסיים
26.2	4.2	-	-	22.0	מסחרי אחר
29.7	5.6	-	-	24.1	סך הכל מסחרי
18.4	3.1	-	-	15.3	אנשים פרטיים - אחר
48.1	8.7	-	-	39.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
48.1	8.7	-	-	39.4	סך הכל פעילות בישראל

30 בספטמבר 2014					פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)					
סך הכל (3)	צובר (2) לא בפיגור	צובר (2) בפיגור של	צובר (2) בפיגור של	שאינו צובר הכנסות ריבית	ציבורי - מסחרי
		ועד 30 ימים	90 ימים או יותר		
2.0	0.3	-	-	1.7	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.9	1.9	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.2	0.1	-	-	0.1	שרותים פיננסיים
21.9	2.2	-	-	19.7	מסחרי אחר
26.0	4.5	-	-	21.5	סך הכל מסחרי
14.4	2.0	-	-	12.4	אנשים פרטיים - אחר
40.4	6.5	-	-	33.9	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
40.4	6.5	-	-	33.9	סך הכל פעילות בישראל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

לא קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי לימים 30 בספטמבר 2015 ו-2014.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 בדצמבר 2014					פעילות לווים בישראל
(מבוקר)					
סך הכל (3)	צובר (2) לא בפיגור	צובר (2) בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר (2) בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	ציבורי - מסחרי
1.8	0.2	-	-	1.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
1.8	1.7	-	-	0.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
0.2	0.1	-	-	0.1	שרותים פיננסיים
22.5	2.5	-	-	20.0	מסחרי אחר
26.3	4.5	-	-	21.8	סך הכל מסחרי
15.4	2.1	-	-	13.3	אנשים פרטיים - אחר
41.7	6.6	-	-	35.1	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
41.7	6.6	-	-	35.1	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

לא קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי ליום 31 בדצמבר 2014.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו						פעילות לווים בשיראל ציבורי- מסחרי
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	
0.2	0.2	1	0.2	0.2	1	
-	-	-	0.1	0.1	1	שרותים פיננסיים
4.5	5.6	38	3.4	3.4	32	מסחרי - אחר
4.7	5.8	39	3.7	3.7	34	סך הכל מסחרי
2.8	3.0	65	2.4	2.7	65	אנשים פרטיים - אחר
7.5	8.8	104	6.1	6.4	99	סך הכל ציבור - פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו						פעילות לווים בשיראל ציבורי- מסחרי
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			
רשומה לאחר ארגון	רשומה לפני ארגון	מס' חוזים	רשומה לאחר ארגון	רשומה לפני ארגון	מס' חוזים	
0.9	1.2	5	1.1	1.1	9	
0.1	0.1	1	0.1	0.1	1	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	0.2	0.2	2	שרותים פיננסיים
11.1	14.9	88	16.3	19.8	115	מסחרי - אחר
12.1	16.2	94	17.7	21.2	127	סך הכל מסחרי
8.2	8.6	176	8.5	9.0	189	אנשים פרטיים - אחר
20.3	24.8	270	26.2	30.2	316	סך הכל ציבור - פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאור 3 – סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ²			
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014* (בלתי מבוקר)		שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)	
מס' חוזים	יתרת חוב	מס' חוזים	יתרת חוב
	רשומה		רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבורי- מסחרי			
	5	0.1	1
	-		בינוי ונדל"ן - בינוי
	3.8	2.6	19
			מסחרי - אחר
	3.8	2.7	20
			סך הכל מסחרי
	0.1	0.3	14
			אנשים פרטיים - אחר
	3.9	3.0	34
			סך הכל ציבור - פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ²			
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014* (בלתי מבוקר)		תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)	
מס' חוזים	יתרת חוב	מס' חוזים	יתרת חוב
	רשומה		רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבורי- מסחרי			
	14	0.3	3
	0.9		בינוי ונדל"ן - בינוי
	5.8	4.4	42
			מסחרי - אחר
	6.7	4.7	45
			סך הכל מסחרי
	1.3	1.0	37
			אנשים פרטיים - אחר
	8.0	5.7	82
			סך הכל ציבור - פעילות בישראל

* סווג מחדש

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 3א – פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

בישראל

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)	30 בספטמבר 2015	
			פקדונות לפי דרישה
5,315.4	4,492.2	7,143.7	אינם נושאים ריבית
138.2	79.2	130.7	נושאים ריבית
5,453.6	4,571.4	7,274.4	סה"כ לפי דרישה
7,619.1	7,726.5	7,577.9	לזמן קצוב ⁽¹⁾
13,072.7	12,297.9	14,852.3	סך כל פקדונות הציבור ⁽²⁾
-	-	-	(1) מזה: פקדונות שאינם נושאים ריבית
			(2) מזה:
11,013.4	10,503.6	12,500.3	פיקדונות של אנשים פרטיים
12.5	13.4	13.1	פיקדונות של גופים מוסדיים
2,046.8	1,780.9	2,338.9	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)	30 בספטמבר 2015	
			תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
9,747.0	9,327.0	10,959.8	עד 1
2,286.0	2,109.4	3,101.8	מעל 1 עד 10
823.1	509.8	690.7	מעל 10 עד 100
216.6	351.7	100.0	מעל 100 עד 110
13,072.7	12,297.9	14,852.3	סך הכל

ביאור 3 – זכויות עובדים

לתיאור ההטבות ראה ביאור 3 ב' לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2015.

תוכניות פיצויים להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2014	2015	2014	2015	
147.6	147.6	151.7	150.5	153.1	מחויבויות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
5.7	4.3	4.8	1.4	1.6	עלות שירות
6.6	5.0	3.8	1.7	1.4	עלות ריבית
0.7	0.5	(5.2)	0.1	(5.9)	הפסד אקטוארי (רווח)
(11.7)	(6.1)	(7.6)	(2.5)	(2.3)	הטבות ששולמו
2.8	0.4	(3.1)	0.5	(3.5)	אחר לרבות צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות
151.7	151.7	144.4	151.7	144.4	בגין פיטורין
					מחויבויות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התוכנית ומצב המימון של התוכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר (בלתי מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2014	2015	2014	2015	
120.4	120.4	126.4	123.7	129.6	שווי הוגן של נכסי התוכנית בתחילת תקופה
5.0	3.9	0.5	1.1	(5.0)	תשואה בפועל על נכסי התוכנית
3.2	2.4	2.6	0.8	0.9	הפקדות לתוכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(2.2)	(1.7)	(4.8)	(0.6)	(0.8)	הטבות ששולמו
126.4	125.0	124.7	125.0	124.7	שווי הוגן של נכסי התוכנית בסוף התקופה
(25.3)	(26.7)	(19.7)	(26.7)	(19.7)	מצב המימון - נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף התקופה*

* נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ג. סכומים שהוכרו במאזן

ליום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		
	2014	2015	
-	-	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
25.3	26.7	19.7	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
25.3	26.7	19.7	התחייבות נטו שהוכרה בסוף התקופה

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת המ

ליום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		
	2014	2015	
5.1	5.0	2.7	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
5.1	5.0	2.7	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ביאור 3ב – זכויות עובדים (המשך)

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 2015 (בלתי מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 2015 (בלתי מבוקר)		
	5.7	4.3	4.8	1.4	
6.6	5.0	3.8	1.7	1.4	עלות ריבית
(5.0)	(3.9)	(3.4)	(1.1)	(1.2)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית* הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
0.3	0.2	0.1	-	-	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
2.8	0.4	(3.1)	0.5	(3.5)	אחר, לרבות הפסד (רווח) מצמצום או סילוק
10.4	6.0	2.2	2.5	(1.7)	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת המס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר)	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 2015 (בלתי מבוקר)		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 2015 (בלתי מבוקר)		
	0.7	0.5	(2.3)	0.1	
(0.3)	(0.2)	(0.1)	-	-	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
0.4	0.3	(2.4)	0.1	0.3	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
10.4	6.0	2.2	2.5	(1.7)	סך עלות ההטבה נטו
					סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה
10.8	6.3	(0.2)	2.6	(1.4)	וברוח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2015 לפני השפעת המס (בלתי מבוקר)

0.2	הפסד אקטוארי נטו
0.2	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

* משיקולים פרקטיים הבנוק בחר להשתמש בשיעורי התשואה בפועל לצורך קביעת שיעורי התשואה החזויים בתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר וביום 31 בדצמבר 2014. ראה גם ביאור 1.1 ד לעיל.

ביאור 3 – זכויות עובדים (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

ליום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		שיעור ההיוון*
	2014	2015	
1.80%	1.80%	2.02%	

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		שיעור ההיוון*
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	
2.67%	2.67%	2.08%	2.67%	1.01%	2.67%	1.80%	

* במונחים ריאליים

ב. השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס (בלתי מבוקר)

גידול בנקודת אחוז אחת			שיעור ההיוון
ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 30 בספטמבר		
(2.4)	(1.9)	(2.3)	

קיטון בנקודת אחוז אחת			שיעור ההיוון
ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 30 בספטמבר		
4.0	3.3	4.3	

ג. תזרימי מזומנים

1. הפקדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (בלתי מבוקר)	הפקדות בפועל				תחזית *2015 (בלתי מבוקר)	הפקדות
	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
	2014	2015	2014	2015		
3.2	2.4	2.6	0.8	0.9	0.9	

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2015.

ביאור 4 – הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

(1) הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- רכיבי ההון הפיקוחי
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- טיפול בחשיפות לתאגידי פיננסיים
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר, וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב- 10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון ליום 1 בינואר 2015 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון".

א. נתונים

	31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר
	*2014	*2014	2015
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	** 1,114.1	1,128.4	1,147.0
הון רובד 2, לאחר ניכויים	527.3	513.3	428.0
סך הכל הון כולל	1,641.4	1,641.7	1,575.0
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	** 10,470.5	10,502.3	10,811.6
סיכונים שוק	57.5	73.4	57.5
סיכון תפעולי	1,090.0	1,099.1	1,044.0
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	11,618.0	11,674.8	11,913.1
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	** 9.59%	9.67%	9.63%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	** 9.59%	9.67%	9.63%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	** 14.13%	14.06%	13.22%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים**	9.00%	9.00%	9.01%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים**	12.50%	12.50%	12.51%

הערות בעמוד 155.

ביאור 4 – הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

הערות לעמוד קודם:

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.1 ד.1.

** ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015.

*** דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5% החל מ 1 בינואר 2015.

לרבות דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. השפעת הדרישה על יחס ההון בבנק הינה מזערית ובהתאם לכך יחס ההון המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017 לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.02% ו-12.52% בהתאמה.

ב. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר *2014	30 בספטמבר *2014	30 בספטמבר 2015	
(באזל 3)	(באזל 3)		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
באחוזים	באחוזים		
* 9.49% *	9.65%	9.60%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
0.10%	0.02%	0.03%	השפעת הוראות המעבר
9.59%	9.67%	9.63%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

* לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים. מספרי השוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו.

ג. יעד הלימות ההון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והנהלה בחודש דצמבר 2014, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל 3 בישראל, ביום 28 במרץ 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הנחיה בנושא מסגרת באזל 3- יחסי הון ליבה מינימליים, הדורש מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% וביחס הון כולל בשיעור של 12.5% עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את היחסים הנ"ל בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי של 10% ויחס הון כולל מזערי של 13.5% עד ליום 1 בינואר 2017. בנוסף, בעקבות הדרישות שנקבעו בהוראה 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל באחד אחוז מיתרת ההלוואות לדיור. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנדרש הבנק לעמוד לתאריך הדיווח הינו 9.01% ויחס ההון הכולל המזערי שנדרש הבנק לעמוד לתאריך הדיווח הינו 12.51%.

בחודש דצמבר 2014 החליט דירקטוריון הבנק לאחר דיון במסמך שהוכן במסגרת תהליך הערכת נאותות ההון (תהליך ה ICAAP) כי בשנת 2015 יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ- 12.5% ויחס ההון רובד 1 לא יפחת מ- 9.3%.

חלוקת דיבידנד תתאפשר במידה שלא תפגע ביכולתו של הבנק לעמוד בדרישות ההון החדשות.

ביאור 4 – הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(2) יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה). תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות. יחס כיסוי הנזילות הונהג החל מיום 1 באפריל 2015. בהתאם להוראות המעבר, החל מתאריך זה, הדרישה המזערית תיקבע על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ב-1 בינואר 2017 ואילך. מצופה מתאגיד בנקאי שעומד ביחס כיסוי נזילות של 100% כבר במועד תחילת יישום ההוראה, כי לא ירד מיחס זה בתקופת המעבר. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו. תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו ירד מתחת לדרישה המזערית, נדרש לדווח מיידית על החריגה למפקח על הבנקים בבנק ישראל.

תאגיד בנקאי שיחס כיסוי הנזילות שלו היה נמוך מהדרישה המזערית במשך 3 ימים, נדרש לדווח על החריגה למפקח על הבנקים בבנק ישראל, בליווי תכנית לסגירת הפער.

להלן יחס כיסוי נזילות מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר) באחוזים	יחס כיסוי הנזילות*
341%	יחס כיסוי הנזילות הנדרש על ידי המפקח על הבנקים**
60%	

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
 ** יחס כיסוי נזילות מזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי עד לשיעור של 100% ביום 1.1.2017.

(3) יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה.

ביאור 4 – הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203. בהתאם להוראה על תאגיד בנקאי לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי הנדרש מהבנק הוא 5%. תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

להלן יחס המינוף מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 של המפקח על הבנקים :

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר) במיליוני ש"ח	
1,147.0	הון רובד 1
19,849.0	סך החשיפות
5.78%	יחס המינוף
5.00%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ביאור 5 – דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

30 בספטמבר 2015						
(בלתי מבוקר)						
פריטים שאינם כספיים (2) סך הכל	מטבע חוץ(1)			מטבע ישראלי		נכסים
	אחר	דולר	ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
4,285.4	-	167.3	40.4	301.1	3,776.6	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,085.2	4.1	197.3	175.7	464.0	1,244.1	ניירות ערך
11,845.6	-	51.4	207.1	510.3	11,076.8	אשראי לציבור,נטו ⁽³⁾
42.8	-	-	-	-	42.8	אשראי לממשלה
80.1	80.1	-	-	-	-	בניינים וציוד
16.5	8.0	0.3	7.7	-	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
233.5	25.5	-	-	61.3	146.7	נכסים אחרים
18,589.1	117.7	416.3	430.9	1,336.7	16,287.5	סך כל הנכסים
התחייבויות						
14,852.3	-	420.6	1,008.4	1,028.9	12,394.4	פקדונות הציבור
184.0	-	1.2	6.7	19.0	157.1	פקדונות מבנקים
252.9	-	7.0	8.9	-	237.0	פקדונות הממשלה
680.6	-	-	-	600.1	80.5	כתבי התחייבות נדחים
43.5	7.3	13.9	16.1	-	6.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,429.2	7.6	-	13.7	32.2	1,375.7	התחייבויות אחרות
17,442.5	14.9	442.7	1,053.8	1,680.2	14,250.9	סך כל ההתחייבויות
1,146.6	102.8	(26.4)	(622.9)	(343.5)	2,036.6	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	27.7	632.1	149.5	(809.3)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,146.6	102.8	1.3	9.2	(194.0)	1,227.3	סך הכל

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה. (לא צמוד- 122.0 מיליוני ש"ח, צמוד- 5.5 מיליוני ש"ח, דולר- 3.0 מיליוני ש"ח, אחר- 1.0 מיליוני ש"ח).

ביאור 5 – דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

30 בספטמבר 2014						
(בלתי מבוקר)						
נכסים	לא צמוד	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי	צמוד למדד המחירים
		אחר	דולר	אר"ב		
פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל	פריטים שאינם כספיים	דולר	אר"ב	מטבע חוץ (1)	צמוד למדד המחירים
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,556.6	-	34.3	31.4	253.4	2,875.7
ניירות ערך	747.4	4.8	145.8	183.5	485.2	1,566.7
אשראי לציבור,נטו ⁽³⁾	10,460.7 *	-	184.8	72.6	700.1	11,418.2
אשראי לממשלה	37.7	-	-	-	-	37.7
בניינים וציוד	-	86.7	-	-	-	86.7
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.2	3.9	28.9	-	-	33.0
נכסים אחרים	156.7 *	24.3	-	-	5.1	186.1
סך כל הנכסים	13,959.3	119.7	393.8	287.5	1,443.8	16,204.1
התחייבויות						
פקדונות הציבור	9,689.2	-	957.5	354.0	1,297.2	12,297.9
פקדונות מבנקים	167.9	-	2.8	8.4	21.0	200.1
פקדונות הממשלה	279.2	-	7.6	5.4	-	292.2
כתבי התחייבות נדחים	85.7	-	-	-	724.3	810.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	10.2	2.9	19.1	16.6	-	48.8
התחייבויות אחרות	1,401.1 *	9.4	11.4	-	13.1	1,435.0
סך כל ההתחייבויות	11,633.3	12.3	998.4	384.4	2,055.6	15,084.0
הפרש	2,326.0	107.4	(604.6)	(96.9)	(611.8)	1,120.1
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
	(1,262.4)	-	607.7	104.5	550.2	-
סך הכל	1,063.6	107.4	3.1	7.6	(61.6)	1,120.1

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.1.1 ו-2.

- (1) כולל צמודי מטבע חוץ.
 (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס ההצמדה. (לא צמוד- 101.1 מיליוני ש"ח, צמוד- 3.0 מיליוני ש"ח, דולר- 1.8 מיליוני ש"ח, אחר- 0.6 מיליוני ש"ח).

ביאור 5 – דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2014						
(מבוקר)						
נכסים	לא צמוד	צמוד למדד המחירים	מטבע חוץ (1)		פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
			דולר ארה"ב	אחר		
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,008.8	253.2	58.7	35.5	-	3,356.2
ניירות ערך	975.1	478.5	176.2	186.8	4.8	1,821.4
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	* 10,399.5	648.8	210.9	87.9	-	11,347.1
אשראי לממשלה	37.0	-	-	-	-	37.0
בניינים וציוד	-	-	-	-	85.6	85.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.6	-	25.1	0.1	4.0	29.8
נכסים אחרים	* 126.5	65.3	-	-	23.2	215.0
סך כל הנכסים	14,547.5	1,445.8	470.9	310.3	117.6	16,892.1
התחייבויות						
פקדונות הציבור	10,577.7	1,133.2	994.3	367.5	-	13,072.7
פקדונות מבנקים	177.2	20.5	3.5	0.3	-	201.5
פקדונות הממשלה	253.9	-	32.6	3.5	-	290.0
כתבי התחייבויות נדחים	87.3	689.8	-	-	-	777.1
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	13.5	-	16.4	17.2	3.1	50.2
התחייבויות אחרות	* 1,337.4	35.4	12.0	-	8.6	1,393.4
סך כל ההתחייבויות	12,447.0	1,878.9	1,058.8	388.5	11.7	15,784.9
הפרש	2,100.5	(433.1)	(587.9)	(78.2)	105.9	1,107.2
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(1,025.4)	349.6	588.6	87.2	-	-
סך הכל	1,075.1	(83.5)	0.7	9.0	105.9	1,107.2

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1. ו-2.

- (1) כולל צמודי מטבע חוץ.
 (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה. (לא צמוד – 136.5 מיליוני ש"ח, צמוד – 2.9 מיליוני ש"ח, דולר – 2.2 מיליוני ש"ח, אחר – 0.5 מיליוני ש"ח).

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)		30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)		30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)		
יתרה (1)	הפרשה (2)	יתרה (1)	הפרשה (2)	יתרה (1)	הפרשה (2)	
-	9.4	0.2	16.1	-	7.8	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי :
3.2	74.8	3.4	82.6	2.4	69.2	אשראי תעודות
4.2	326.9	4.4	334.5	2.3	407.9	ערבויות להבטחת אשראי
2.0	167.6	1.9	165.6	0.9	186.6	ערבויות לרוכשי דירות
0.9	2,437.1	0.6	2,347.9	0.8	2,628.0	ערבויות והתחייבויות אחרות
						מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
						מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
1.0	1,471.3	0.9	1,437.8	1.3	1,558.4	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
1.9	715.5	1.1	588.2	1.2	484.7	התחייבויות להוצאת ערבויות
4.3	400.5	5.5	515.9	0.7	133.1	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
-	150.9	-	133.2	-	148.1	

- (1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
(2) יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) חוזי שכירות לזמן ארוך – דמי שכירות של בניינים

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)	30 בספטמבר 2014 2015 (בלתי מבוקר)		
18.0 *	4.1 *	4.0	בשנה הראשונה*
15.8	17.0	15.8	בשנה השנייה
14.0	15.3	14.5	בשנה השלישית
11.5	13.5	12.8	בשנה הרביעית
11.3	11.1	12.7	בשנה החמישית
52.0	61.0	71.7	מעל חמש שנים
122.6	122.0	131.5	סך הכל

*לתקופה שנותרה עד לתום השנה הקלנדרית.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(2) תביעות משפטיות ובקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד הבנק

א) במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תביעות משפטיות ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התביעות, לרבות הבקשות לאישור התובענות הייצוגיות כמפורט בסעיף זה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור. לגבי התביעות המשפטיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, ראה ביאור 2.17.ב. לדוחות הכספיים לשנת 2014.

ב) להלן פרטי בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגד הבנק בשנת 2015:
ביום 1 באפריל 2015 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה בסך 661 מיליון ש"ח כתובענה ייצוגית שעניינה הטעיית לקוחות בנוגע למהות ערבות מדינה בהלוואות הניתנות לעסקים על ידי הבנק בערבות מדינה. לטענת המבקשים לא הוסבר להם כערבים להלוואות אלו כי ערבות המדינה היא ערבות שירית אשר תמומש על ידי הבנק רק לאחר מימוש בטחונות ומיצוי הליכים נגד הערבים להלוואה.

ג) סכום החשיפה בגין תלויות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגינה הפרשה מסתכם ב- 0.6 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2014 – 1.9 מיליון ש"ח).

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

3 הסכמים מהותיים

שירותי תפעול

השקעות והוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע

שירותי המחשב הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות חברת מת"ף- חברה בת בשליטה מלאה של הבנק הבינלאומי. חלק מהשירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק ניתנים באמצעות הבנק הבינלאומי. מת"ף נותנת שירותי מיחשוב (פיתוח, תחזוקה, ציוד, קווי נתונים ועוד), שיטות ותהליכים (נהלים, חוזרים ועוד) ותפעול (מסלקה דואר ועוד). שירותי המיחשוב ניתנים לכל הבנקים בקבוצת הבנק הבינלאומי. מת"ף מספקת במסגרת ההתקשרות את שירותי המיחשוב והתפעול בהיקף ובסטנדרטים הנהוגים בקבוצת הבנק הבינלאומי. השירות כולל את כל שירותי המחשב, הן בתכנה והן בחומרה, עדכוני גירסאות, תמיכה בהוראות הרגולציה ודוחים לציבור ולמפקח על הבנקים, תחזוקה וחיידוש הציוד בכל אתרי הבנק, אבטחת מידע והשקעות בפרוייקטים עתידיים.

הבנק משלם לחברת מת"ף חלק מהוצאותיה הכוללות את עלויות התפעול והפחת השוטפים המיוחס לו על פי חלקו בהיקף הפעילות בקבוצה ואת עלויות הסבת מערך המיחשוב המיוחסות לו בהתאם לפריסה רב שנתית. החל ממועד ההסבה הבנק אינו משקיע ואינו מהוון השקעות בחומרה ובפיתוח למעט מקרים בהם מבוצע פיתוח על ידי מת"ף על פי דרישת הבנק ולשימוש הבלעדי.

הסכם "חבר"

הבנק רואה באוכלוסיית מערכת הביטחון את ליבת העסקים בבנקאות האישית. הסכם שנחתם עם אירגון חבר מסדיר את התנאים לניהול חשבונותיהם של עמיתי האירגון בבנק. בחודש פברואר 2014 חודש ההסכם עם האירגון לתקופה של ארבע וחצי שנים עד אמצע שנת 2018.

מרכז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון

בחודש אוגוסט 2015 פרסם משרד הביטחון מרכז למתן הלוואות ושירותים לאוכלוסיית מערכת הביטחון. המרכז הינו לתקופה של 7 שנים המתחילה ביום 1 ביוני 2016. מסגרת המרכז כוללת בין היתר תנאים למתן הלוואות לזכאים ועלות הפעלת סניפים. תנאי ניהול חשבון לזכאים ולמשרד נקבעו מראש. נכון למועד אישור הדוחות תוצאות המרכז טרם פורסמו.

ביאור 7 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים

30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל מדד	אחר
א. נגזרים מגזרים¹					
190.1	-	-	-	190.1	-
Swaps					
190.1	-	-	-	190.1	-
סך הכל					
מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
190.1	-	-	-	190.1	-
ב. נגזרים ALM^{1,2}					
978.2	-	-	827.5	-	150.7
חוזי Forward					
298.6	-	-	-	298.6	-
Swaps					
1,276.8	-	-	827.5	298.6	150.7
סך הכל					
מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
298.6	-	-	-	298.6	-
ג. נגזרים אחרים¹					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
779.7	-	767.0	12.7	-	-
אופציות שנכתבו					
779.7	-	767.0	12.7	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים					
81.2	-	35.8	45.4	-	-
אופציות שנכתבו					
79.8	-	35.8	44.0	-	-
אופציות שנקנו					
-	-	-	-	-	-
Swaps					
1,720.4	-	1,605.6	114.8	-	-
סך הכל					
מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	-	-	-	-	-
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
0.1	-	-	0.1	-	-
סך הכל					
3,187.4	-	1,605.6	942.4	488.7	150.7

(1) למעט ניגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים		חוזי מטבע חוץ	אחר	חוזי ריבית שקל מדד
	חוזי סחורות	חוזים בגין מניות			
-	-	-	-	-	-
9.2	-	-	-	9.2	-
א. נגזרים מגזרים ¹					
-	-	-	-	-	-
9.2	-	-	-	9.2	-
ב. נגזרים ALM ^{1,2}					
7.8	-	-	7.8	-	-
26.2	-	-	1.1	23.6	1.5
ג. נגזרים אחרים ¹					
8.7	-	8.0	0.7	-	-
8.8	-	8.0	0.8	-	-
16.5	-	8.0	8.5	-	-
44.2	-	8.0	1.9	32.8	1.5

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים 0.7 מיליון ש"ח.
- (4) יתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 7 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים

30 בספטמבר 2014					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל מדד	אחר*
143.6	-	-	-	143.6	-
143.6	-	-	-	143.6	-
143.6	-	-	-	143.6	-
1,458.8	-	-	907.6	-	551.2
438.0	-	-	-	438.0	-
1,896.8	-	-	907.6	438.0	551.2
438.0	-	-	-	438.0	-
442.4	-	412.5	29.9	-	-
442.4	-	412.5	29.9	-	-
64.4	-	17.1	47.3	-	-
63.8	-	17.1	46.7	-	-
1,013.0	-	859.2	153.8	-	-
2.5	-	-	2.5	-	-
3,055.9	-	859.2	1,063.9	581.6	551.2

א. נגזרים מגזרים 1

Swaps

סך הכל

מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM^{1,2}

חוזי Forward

Swaps

סך הכל

מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים 1

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סך הכל

ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

סך הכל

*סווג מחדש

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2014					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל מדד	אחר*
					א. נגזרים מגזרים 1
1.0	-	-	-	1.0	שווי הוגן ברוטו חיובי
5.2	-	-	-	5.2	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ב. נגזרים ALM^{1,2}
27.1	-	-	27.1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
39.7	-	-	1.9	31.0	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ג. נגזרים אחרים 1
4.9	-	3.8	1.1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
4.9	-	3.8	1.1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
33.0	-	3.8	28.2	1.0	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי^{3,4}
49.8	-	3.8	3.0	36.2	סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי^{3,4}

*סווג מחדש

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים והתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים 1.0 מיליון ש"ח.
- (4) יתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 7 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים

31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל מדד	אחר
א. נגזרים מגזרים 1					
172.0	-	-	-	172.0	-
172.0	-	-	-	172.0	-
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
172.0	-	-	-	172.0	-
ב. נגזרים ALM^{1,2}					
1,234.5	-	-	884.0	-	350.5
452.8	-	-	-	452.8	-
1,687.3	-	-	884.0	452.8	350.5
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
452.8	-	-	-	452.8	-
ג. נגזרים אחרים 1					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
531.1	-	454.9	76.2	-	-
531.1	-	454.9	76.2	-	-
חוזי אופציה אחרים					
40.8	-	18.9	21.9	-	-
40.4	-	18.9	21.5	-	-
1,143.4	-	947.6	195.8	-	-
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
0.1	-	-	0.1	-	-
3,002.8	-	947.6	1,079.9	624.8	350.5
סך הכל					

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
א. היקף הפעילות (המשך)
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				שקל מדד	אחר
א. נגזרים מגדרים 1					
0.2	-	-	-	0.2	-
8.4	-	-	-	8.4	-
ב. נגזרים ALM^{1,2}					
24.6	-	-	24.6	-	-
37.7	-	-	6.9	26.5	4.3
ג. נגזרים אחרים 1					
5.0	-	4.0	1.0	-	-
5.0	-	4.0	1.0	-	-
29.8	-	4.0	25.6	0.2	-
51.1	-	4.0	7.9	34.9	4.3
סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי^{3,4}					
סך הכל שווי הוגן ברוטו שלילי^{3,4}					

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים 0.9 מיליון ש"ח.

(4) היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 7 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2015			
(בלתי מבוקר)			
בורסה	בנקים	אחרים	סך הכל
-	11.4	5.1	16.5
-	-	-	-
-	11.4	5.1	16.5
-	14.5	2.7	17.2
-	14.5	2.7	17.2
-	25.9	7.8	33.7
-	39.8	4.4	44.2

30 בספטמבר 2014			
(בלתי מבוקר)			
בורסה	בנקים	אחרים	סך הכל
-	30.7	2.3	33.0
-	-	-	-
-	30.7	2.3	33.0
-	14.0	4.3	18.3
-	44.7	6.6	51.3
-	45.8	4.0	49.8

31 בדצמבר 2014			
(מבוקר)			
בורסה	בנקים	אחרים	סך הכל
-	27.8	2.0	29.8
-	-	-	-
-	27.8	2.0	29.8
-	14.0	4.2	18.2
-	41.8	6.2	48.0
-	47.3	3.8	51.1

- (1) מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים הינו אפס.
 (2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
 (3) יתרות מאזניות של נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 7 – פעילות במכשירים נגזרים- היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פרוט מועדי פרעון- סכומים נקובים, יתרות לסוף תקופה

30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
150.7	-	-	100.9	49.8	חוזי ריבית
488.7	170.8	260.6	-	57.3	-שקל מדד
942.4	-	-	83.8	858.6	-אחר
1,605.6	-	65.8	56.7	1,483.1	חוזי מטבע חוץ
3,187.4	170.8	326.4	241.4	2,448.8	חוזים בגין מניות
					סך הכל
30 בספטמבר 2014					
(בלתי מבוקר)					
3,055.9	161.5	319.6	743.1	1,831.7	סך הכל
31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
3,002.8	188.5	295.1	730.0	1,789.2	סך הכל

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					יתרה במאזן	
שווי הוגן (1)			רמה 1	רמה 2		
4,260.7	275.6	3,843.4			141.7	4,285.4
2,096.7	4.1	413.7	1,678.9	2,085.2	ניירות ערך(2)	
11,403.0	10,655.9	747.1	-	11,845.6	אשראי לציבור, נטו	
42.8	-	42.8	-	42.8	אשראי לממשלה	
16.5	0.5	8.6	7.4	16.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
25.0	25.0	-	-	25.0	נכסים פיננסיים אחרים	
17,844.6	10,961.1	5,055.6	1,828.0 (3)	18,300.5	סך כל הנכסים הפיננסיים	
התחייבות פיננסיות						
14,837.1	1,378.8	13,458.3	-	14,852.3	פקדונות הציבור	
186.5	20.9	165.6	-	184.0	פקדונות מבנקים	
252.9	1.5	251.4	-	252.9	פקדונות הממשלה	
732.6	559.6	-	173.0	680.6	כתבי התחייבות נדחים	
43.5	1.5	34.6	7.4	43.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
1,318.0	570.9	747.1	-	1,319.1	התחייבויות פיננסיות אחרות	
17,370.6	2,533.2	14,657.0	180.4 (3)	17,332.4	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	
4.1	4.1			4.1	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					יתרה במאזן	
שווי הוגן (1)			רמה 1	רמה 2		
2,896.5	272.5	2,482.3			141.7	2,875.7
1,582.3	0.7	383.2	1,198.4	1,566.7	ניירות ערך(2)	
11,147.5	10,414.9	732.6	-	11,418.2	אשראי לציבור, נטו*	
37.7	-	37.7	-	37.7	אשראי לממשלה	
33.0	0.9	29.0	3.1	33.0	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
25.6	25.6	-	-	25.6	נכסים פיננסיים אחרים	
15,722.6	10,714.6	3,664.8	1,343.2 (3)	15,956.9	סך כל הנכסים הפיננסיים	
התחייבות פיננסיות						
12,304.8	1,462.2	10,842.6	-	12,297.9	פקדונות הציבור	
204.4	24.6	179.8	-	200.1	פקדונות מבנקים	
292.2	-	292.2	-	292.2	פקדונות הממשלה	
888.9	623.0	-	265.9	810.0	כתבי התחייבות נדחים	
48.8	6.8	38.9	3.1	48.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
1,311.7	579.1	732.6	-	1,312.9	התחייבויות פיננסיות אחרות	
15,050.8	2,695.7	12,086.1	269.0 (3)	14,961.9	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	
3.7	3.7			3.7	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* הוצג מחדש – ראה ביאור 1.ד.1 ו-2

הערות ראה בעמוד 176.

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
שווי הוגן (1)				יתרה	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	במאזן	
3,367.8	261.9	2,976.9	129.0	3,356.2	נכסים פיננסיים
1,834.5	4.8	410.2	1,419.5	1,821.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
11,073.1	10,369.4	703.7	-	11,347.1	ניירות ערך(2)
37.0	-	37.0	-	37.0	אשראי לציבור, נטו*
29.8	0.8	25.5	3.5	29.8	אשראי לממשלה
26.5	26.5	-	-	26.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
16,368.7	10,663.4	4,153.3	1,552.0 (3)	16,618.0	נכסים פיננסיים אחרים
					סך כל הנכסים הפיננסיים
					התחייבות פיננסיות
13,064.7	1,393.3	11,671.4	-	13,072.7	פקדונות הציבור
205.3	23.6	181.7	-	201.5	פקדונות מבנקים
290.0	-	290.0	-	290.0	פקדונות הממשלה
840.4	581.0	-	259.4	777.1	כתבי התחייבות נדחים
50.2	4.3	42.4	3.5	50.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,270.9	567.2	703.7	-	1,272.1	התחייבויות פיננסיות אחרות
15,721.5	2,569.4	12,889.2	262.9 (3)	15,663.6	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
					מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
4.2	4.2			4.2	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

(1) רמה 1 – מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 2 ניירות ערך.

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 3,150.1 מיליוני ש"ח ובסך 7,831.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה (ביום 30 בספטמבר 2014 2,631.3 מיליוני ש"ח ו- 5,181.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה וביום 31 בדצמבר 2014- 2,846.2 מיליוני ש"ח ו- 6,064.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה), אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 8א-ב'.

**

* הוצג מחדש – ראה ביאור 1.ד.1

ביאור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברביית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור רביית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הרביית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הרביית. תחת הנחת שיעורי רביית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברביית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רביית. בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי ההוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה בספרים לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי רביית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורביית). תקבולים אלו הונו בשיעור רביית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רביית זה נקבע לפי שיעור רביית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי רביית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הרביית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רביית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

ביאור 8א- פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-					
יתרה מאזנית	סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים	נתונים נצפים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל
			משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	(רמה 1)
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
1,708.3	1,708.3	-	-	345.3	1,363.0
אגרות חוב של ממשלת ישראל					
207.2	207.2	-	-	-	207.2
אגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל					
28.7	28.7	-	-	27.6	1.1
אגרות חוב של אחרים בישראל					
1,944.2	1,944.2	-	-	372.9	1,571.3
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה					
3.7	3.7	-	-	-	3.7
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל					
8.8	8.8	-	-	-	8.8
אגרות חוב של אחרים בישראל					
12.5	12.5	-	-	-	12.5
סך כל ניירות ערך למסחר					
נכסים בגין מכשירים נגזרים :					
-	-	-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
-	-	-	-	-	-
חוזי ריבית אחרים					
8.5	8.5	-	0.5	7.9	0.1
חוזי מטבע חוץ					
8.0	8.0	-	-	0.7	7.3
חוזי מניות					
16.5	16.5	-	0.5	8.6	7.4
סך כל הנכסים בגין מכשירים נגזרים					
1,973.2	1,973.2	-	0.5	381.5	1,591.2
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :					
1.5	1.5	-	1.5	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
32.8	32.8	-	-	32.8	-
חוזי ריבית אחרים					
1.9	1.9	-	-	1.8	0.1
חוזי מטבע חוץ					
8.0	8.0	-	-	0.7	7.3
חוזי מניות					
44.2	44.2	-	1.5	35.3	7.4
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
44.2	44.2	-	1.5	35.3	7.4
סך כל התחייבויות					

ביאור 8א- פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
יתרה מאזנית	סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא	נתונים	מחירים
			נצפים משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
1,156.7	1,156.7	-	-	324.5	832.2
אגרות חוב של ממשלת ישראל					
134.2	134.2	-	-	-	134.2
אגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל					
55.5	55.5	-	-	12.0	43.5
אגרות חוב של אחרים בישראל					
1,346.4	1,346.4	-	-	336.5	1,009.9
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה					
18.1	18.1	-	-	-	18.1
אגרות חוב של אחרים בישראל למסחר					
-	-	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים :					
1.0	1.0	-	-	1.0	-
חוזי ריבית שקל מדד					
28.2	28.2	-	0.9	27.1	0.2
חוזי מטבע חוץ					
3.8	3.8	-	-	0.9	2.9
חוזי מניות					
33.0	33.0	-	0.9	29.0	3.1
סך כל הנכסים בגין מכשירים נגזרים					
1,397.5	1,397.5	-	0.9	365.5	1,031.1
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :					
6.8	6.8	-	6.8	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
36.2	36.2	-	-	36.2	-
חוזי ריבית אחרים					
3.0	3.0	-	-	2.8	0.2
חוזי מטבע חוץ					
3.8	3.8	-	-	0.9	2.9
חוזי מניות					
49.8	49.8	-	6.8	39.9	3.1
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
49.8	49.8	-	6.8	39.9	3.1
סך כל התחייבויות					

ביאור 8א- פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
יתרה מאזנית	סך הכל שווי הוגן	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא	נתונים	מחירים
			משמעותיים (רמה 3)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
1,403.3	1,403.3	-	-	335.8	1,067.5
אגרות חוב של ממשלת ישראל					
130.7	130.7	-	-	-	130.7
אגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל					
75.8	75.8	-	-	32.6	43.2
אגרות חוב של אחרים בישראל					
1,609.8	1,609.8	-	-	368.4	1,241.4
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה					
4.8	4.8	-	-	-	4.8
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל					
5.0	5.0	-	-	-	5.0
אגרות חוב של אחרים בישראל					
9.8	9.8	-	-	-	9.8
אגרות חוב של ממשלת ישראל למסחר					
נכסים בגין מכשירים נגזרים :					
-	-	-	-	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
0.2	0.2	-	-	0.2	-
חוזי ריבית אחרים					
25.6	25.6	-	0.8	24.4	0.4
חוזי מטבע חוץ					
4.0	4.0	-	-	0.9	3.1
חוזי מניות					
29.8	29.8	-	0.8	25.5	3.5
סך כל הנכסים בגין מכשירים נגזרים					
1,649.4	1,649.4	-	0.8	393.9	1,254.7
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :					
4.3	4.3	-	4.3	-	-
חוזי ריבית שקל מדד					
34.9	34.9	-	-	34.9	-
חוזי ריבית אחרים					
7.9	7.9	-	-	7.5	0.4
חוזי מטבע חוץ					
4.0	4.0	-	-	0.9	3.1
חוזי מניות					
51.1	51.1	-	4.3	43.3	3.5
סך כל ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
51.1	51.1	-	4.3	43.3	3.5
סך כל ההתחייבויות					

ביאור 8א- פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 ביולי 2015	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות
	שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים רמה 3	נצפים משמעותיים רמה 2	מחירים מצוטטים בשוק פעיל רמה 1	
-	1.8	1.8	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות
-	4.1	4.1	-	-	

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 30 ביולי 2014	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות*
	שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים רמה 3	נצפים משמעותיים רמה 2	מחירים מצוטטים בשוק פעיל רמה 1	
-	3.6	3.6	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות*
-	4.1	4.1	-	-	

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

סך כל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב- נתונים				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות*
	שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים רמה 3	נצפים משמעותיים רמה 2	מחירים מצוטטים בשוק פעיל רמה 1	
-	3.4	3.4	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון השקעות במניות*
-	4.1	4.1	-	-	סווג מחדש*

ג. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

במהלך התקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וכן במהלך שנת 2014 (לרבות במהלך התקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ב-30 בספטמבר 2014) לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

ביאור 8 – שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 שלוש חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים) בתקופה שטרם מומשו, בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2015 (1)	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2015	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו שנכללו (2)(1)	שווי הוגן ליום 1 ביולי 2015	נכסים בגין מכשירים נגזרים: חוזי מטבע חוץ חוזי ריבית שקל - מדד
בדוח רווח והפסד						
(0.3)	0.5	(0.4)	-	(0.3)	1.2	
-	-	-	-	-	-	
(0.3)	0.5	(0.4)	-	(0.3)	1.2	סך כל הנכסים
התחייבויות						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						
-	1.5	(1.4)	-	0.8	2.1	חוזי ריבית שקל - מדד
-	1.5	(1.4)	-	0.8	2.1	סך כל ההתחייבויות

שלש חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים) בתקופה שטרם מומשו, בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2014 (1)	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2014	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו שנכללו (2)(1)	שווי הוגן ליום 1 ביולי 2014	נכסים בגין מכשירים נגזרים: חוזי מטבע חוץ חוזי ריבית שקל - מדד
בדוח רווח והפסד						
0.9	0.9	(0.5)	0.7	0.5	0.2	
-	-	-	-	-	-	
0.9	0.9	(0.5)	0.7	0.5	0.2	סך כל הנכסים
התחייבויות						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						
3.1	6.8	(0.7)	-	3.1	4.4	חוזי ריבית שקל - מדד
3.1	6.8	(0.7)	-	3.1	4.4	סך כל ההתחייבויות

הערות ראה עמוד 181

ביאור 8 – שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים) בתקופה שטרם מומשו, בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2015 (1)	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2015	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו (2)(1)		שווי הוגן ליום 1 בינואר 2015	נכסים
				בדוח רווח והפסד	נכסים בגין מכשירים נגזרים :		
0.2	0.5	(2.4)	-	2.1	0.8	חוזי מטבע חוץ	
-	-	-	-	-	-	חוזי ריבית שקל - מדד	
0.2	0.5	(2.4)	-	2.1	0.8	סך כל הנכסים	
1.3	1.5	(5.2)	-	2.4	4.3	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :	
-	-	-	-	-	-	חוזי ריבית שקל - מדד	
1.3	1.5	(5.2)	-	2.4	4.3	סך כל ההתחייבויות	

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים) בתקופה שטרם מומשו, בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2014 (1)	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2014	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו (2)(1)		שווי הוגן ליום 1 בינואר 2014	נכסים
				בדוח רווח והפסד	נכסים בגין מכשירים נגזרים :		
0.9	0.9	(2.2)	0.2	2.2	0.7	חוזי מטבע חוץ	
-	-	(0.3)	-	(0.3)	0.6	חוזי ריבית שקל - מדד	
0.9	0.9	(2.5)	0.2	1.9	1.3	סך כל הנכסים	
7.1	6.8	(0.8)	-	7.5	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :	
-	-	-	-	-	-	חוזי ריבית שקל - מדד	
7.1	6.8	(0.8)	-	7.5	0.1	סך כל ההתחייבויות	

הערות ראה עמוד 181.

ביאור 8 – שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

רווחים (הפסדים) בשנת 2013 שטרם מומשו, בגין מכשירים		שווי הוגן ליום 31		רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו ⁽²⁾⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 1 בינואר 2014	
המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014 (1)		בדצמבר 2014		רכישות		סילוקים	
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים :							
	0.8	0.8	(4.2)	0.2	4.1	0.7	חוזי מטבע חוץ
	-	-	(0.3)	-	(0.3)	0.6	חוזי ריבית שקל - מדד
	0.8	0.8	(4.5)	0.2	3.8	1.3	סך כל הנכסים
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים :							
	4.3	4.3	(5.0)	-	9.2	0.1	חוזי ריבית שקל - מדד
	4.3	4.3	(5.0)	-	9.2	0.1	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן ריבית".
 רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו נכללו בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו"
 במסגרת תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל.
- (2) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

ביאור ג8 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי	נכסים נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
מוצעים	טווח	שווי הוגן				
1.70%	1.05%-5.14%	0.5	סיכון אשראי צד נגדי	1	היוון תזרימי מזומנים	חוזי מטבע חוץ
0.07%	0.1%-7.2%	0.0	ריבית צמודה למדד	1	היוון תזרימי מזומנים	חוזי ריבית שקל - מדד
התחייבויות						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						
2.19%	0.1%-7.2%	1.5	ריבית צמודה למדד	1	היוון תזרימי מזומנים	חוזי ריבית שקל - מדד

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי	נכסים נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
מוצעים	טווח	שווי הוגן				
1.72%	1.25%-5.71%	0.9	סיכון אשראי צד נגדי	1	היוון תזרימי מזומנים	חוזי מטבע חוץ
0.67%	(0.25%)-1.06%	6.8	ריבית צמודה למדד	1	היוון תזרימי מזומנים	חוזי ריבית שקל - מדד
התחייבויות						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						

31 בדצמבר 2014			נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי	נכסים נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
מוצעים	טווח	שווי הוגן				
2.05%	1.25%-5.71%	0.8	סיכון אשראי צד נגדי	1	היוון תזרימי מזומנים	חוזי מטבע חוץ
0.74%	(0.20%)-4.04%	4.3	ריבית צמודה למדד	1	היוון תזרימי מזומנים	חוזי ריבית שקל - מדד
התחייבויות						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						

ביאור 8 ד - מידע בדבר רגישות מדידות השווי ההוגן לשינויים בנתונים לא נצפים

לשם מדידת שוויים ההוגן של נכסים והתחייבויות שנכללו ברמה 3, משתמש הבנק בטכניקת הערכה של היוון תזרימי מזומנים. שיעור ההיוון המשמש את הבנק מורכב מריבית חסרת סיכון הנצפית בשוק, כגון: ריבית ליבור, ריבית בנק ישראל וריבית של אג"ח ממשלתית בתוספת פרמיית הסיכון המשקפת את סיכון האשראי של הצד הנגדי והנקבעת בהתאם להנחות הבנק.

גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי מן הערך בו הוצגה.

ביאור 9 – הכנסות והוצאות ריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
338.0	281.3	105.6 *	95.8	א. הכנסות ריבית (1) מאשראי לציבור
12.4	2.4	3.0	0.7	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
6.1	5.2	2.7	2.3	מפקדונות בבנקים
18.6	13.6	6.4	6.1	מאגרות חוב
0.4	1.8	(0.3)	0.6	מנכסים אחרים
375.5	304.3	117.4	105.5	סך כל ההכנסות מריבית
28.4	9.6	10.3	5.5	ב. (הכנסות) הוצאות ריבית על פקדונות הציבור
0.7	0.1	0.1	0.1	על פקדונות הממשלה
0.6	(0.1)	0.1	0.1	על פקדונות מבנקים
26.2	19.4	10.6	8.6	על כתבי התחייבות נדחים
-	-	-	0.1	על התחייבויות אחרות
55.9	29.0	21.1	14.4	סך כל הוצאות הריבית
319.6	275.3	96.3	91.1	סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
(1.5)	(2.2)	(0.4)	0.4	ג. פירוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית (2) הכנסות ריבית
-	-	-	-	הוצאות ריבית
(1.5)	(2.2)	(0.4)	0.4	סך הכל בגין מכשירים נגזרים ופעולות גידור
3.7	1.9	1.7	1.3	ד. פרוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב מוחזקות לפידיון
14.8	11.7	4.6	4.8	זמינות למכירה
0.1	-	0.1	-	למסחר
18.6	13.6	6.4	6.1	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

* סווג מחדש.

ביאור 10 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2015	2014	2015	
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים				
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים (1) ALM				
24.1	(2.3)	37.9	20.0	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
24.1	(2.3)	37.9	20.0	
א.2. מהשקעות באגרות חוב				
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה (2)				
19.2	17.2	9.9	0.4	סך הכל מהשקעה באג"ח
19.2	17.2	9.9	0.4	
א.3. הפרשי שער, נטו				
(35.8)	(0.3)	(40.7)	(21.2)	
סך כל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
7.5	14.6	7.1	(0.8)	
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר*				
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים				
(1.5)	1.8	(0.6)	0.6	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו (3)
0.4	0.5	0.3	0.3	סך הכל מפעילויות מסחר
(1.1)	2.3	(0.3)	0.9	פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת הסיכון חשיפת ריבית
(1.1)	2.3	(0.3)	0.9	
6.4	16.9	6.8	0.1	סך הכל

- (1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (2) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.
 (3) מזה חלק הרווחים / (הפסדים) לתקופות של שלושה חודשים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (0.3) מיליוני ש"ח, 0.2 מיליוני ש"ח (0.1) מיליוני ש"ח בתקופות המקבילות אשתקד).

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

ביאור 11 - מיגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	ניהול פיננסי ואחר	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
הכנסות ריבית, נטו:					
91.1	4.6	19.0	20.7	3.0	43.8
-	4.4	(3.2)	(0.7)	2.2	(2.7)
הכנסות שאינן מריבית:					
57.4	(0.9)	2.8	6.0	24.6	24.9
-	-	-	-	-	-
148.5	8.1	18.6	26.0	29.8	66.0
4.4	-	(2.2)	3.3	0.3	3.0
סך ההכנסות					
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
12.2	4.5	6.1	4.3	(0.3)	(2.4)
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	ניהול פיננסי ואחר	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
הכנסות ריבית, נטו:					
96.3	17.1	15.3	20.9	2.2	40.8
-	(8.3)	0.9	(0.9)	6.4	1.9
הכנסות שאינן מריבית:					
63.4	6.6	3.8	6.1	24.1	22.8
-	-	-	-	-	-
159.7	15.4	20.0	26.1	32.7	65.5
8.1	-	3.7	4.2	0.2	-
סך ההכנסות					
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי *					
10.5	7.8	2.5	2.6	0.9	(3.3)
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק *					

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.ד.1. ו-2. לעיל

ביאור 11 - מיגזרי פעילות (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	ניהול פיננסי ואחר	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
הכנסות ריבית, נטו:					
275.3	13.7	55.2	60.9	11.0	134.5
-	14.3	(7.5)	(2.1)	5.6	(10.3)
הכנסות שאינן מריבית:					
191.2	17.3	10.3	18.5	76.5	68.6
-	-	-	-	-	-
סך ההכנסות					
466.5	45.3	58.0	77.3	93.1	192.8
(0.2)	-	(3.2)	6.7	(1.0)	(2.7)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק					
48.2	24.4	16.7	11.5	2.2	(6.6)
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	ניהול פיננסי ואחר	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
הכנסות ריבית, נטו:					
319.6	32.3	60.7	67.3	11.7	147.6
-	(1.6)	(8.9)	(5.7)	20.7	(4.5)
הכנסות שאינן מריבית:					
175.4	5.4	10.6	18.1	69.5	71.8
-	-	-	-	-	-
סך ההכנסות					
495.0	36.1	62.4	79.7	101.9	214.9
17.5	-	6.4	10.7	1.0	(0.6)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי*					
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק*					
46.6	17.8	12.9	9.9	5.1	0.9
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)					
סך הכל	ניהול פיננסי ואחר	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
הכנסות ריבית, נטו:					
416.0	24.8	78.6	87.0	22.6	203.0
-	18.0	(11.3)	(6.8)	17.6	(17.5)
הכנסות שאינן מריבית:					
237.9	8.1	13.7	24.3	94.9	96.9
-	-	-	-	-	-
סך ההכנסות					
653.9	50.9	81.0	104.5	135.1	282.4
60.2	-	12.4	21.2	5.2	21.4
הוצאות בגין הפסדי אשראי *					
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק*					
37.6	25.5	13.3	8.1	4.6	(13.9)

* הוצג מחדש. ראה ביאור 1.1. ו-2 לעיל.

ביאור 12 – רווח כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

1. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
סך הכל רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
(8.0)	(4.6)	(3.4)	יתרה ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר)
4.4	0.7	3.7	שינוי נטו במהלך התקופה
(3.6)	(3.9)	0.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)
13.3	(6.2)	19.5	יתרה ליום 30 ביוני 2014 (בלתי מבוקר)
(4.2)	-	(4.2)	שינוי נטו במהלך התקופה
9.1	(6.2)	15.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

2. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
סך הכל רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
5.2	(6.2)	11.4	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)
(8.8)	2.3	(11.1)	שינוי נטו במהלך התקופה
(3.6)	(3.9)	0.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)
25.6	-	25.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)
(6.2)	(6.2)	-	השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים
19.4	(6.2)	25.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 לאחר הישום לראשונה של הכללים החדשים
(10.3)	-	(10.3)	שינוי נטו במהלך התקופה
9.1	(6.2)	15.3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

* החל ביום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ של כללי החשבונאות בארה"ב נושא זכויות עובדים ראה ביאור 2.ד.1 לעיל.

ביאור 12 – רווח כולל אחר מצטבר (המשך)

א. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס (המשך)

3. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר לשנת 2014 (מבוקר)

סך הכל רווח כולל אחר המיחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר) שינוי נטו במהלך השנה
	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
19.4	(6.2)	25.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)
(14.2)	-	(14.2)	
5.2	(6.2)	11.4	

* החל ביום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ של כללי החשבונאות בארה"ב נושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.ד. לעיל

ביאור 12 – רווח כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
לפני מס	השפעת מס לאחר מס	לפני מס	לפני מס	השפעת מס לאחר מס	לפני מס	
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:						
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים						
למכירה לפי שווי הוגן						
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו						
מהתאמות לשווי הוגן						
2.0	(1.2)	3.2	4.0	(2.4)	6.4	
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים						
למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד (1)						
(6.2)	3.7	(9.9)	(0.3)	0.1	(0.4)	
(4.2)	2.5	(6.7)	3.7	(2.3)	6.0	סך כל השינוי נטו במהלך התקופה
הטבות לעובדים						
הפסד רווח אקטוארי נטו בתקופה						
-	-	-	0.6	(0.4)	1.0	
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח						
רווח והפסד (2)						
-	(0.1)	0.1	0.1	-	0.1	
-	(0.1)	0.1	0.7	(0.4)	1.1	שינוי נטו במהלך התקופה
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:						
(4.2)	2.4	(6.6)	4.4	(2.7)	7.1	סך כל השינוי נטו במהלך התקופה

2. שינויים ברווח כולל אחר מצטבר לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 וביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
לפני מס	השפעת מס לאחר מס	לפני מס	לפני מס	השפעת מס לאחר מס	לפני מס	
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:						
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים						
למכירה לפי שווי הוגן						
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו						
מהתאמות לשווי הוגן						
1.7	(1.0)	2.7	(0.4)	0.2	(0.6)	
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים						
למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד (1)						
(12.0)	7.2	(19.2)	(10.7)	6.5	(17.2)	
(10.3)	6.2	(16.5)	(11.1)	6.7	(17.8)	סך כל השינוי נטו במהלך התקופה
הטבות לעובדים						
הפסד רווח אקטוארי נטו בתקופה						
-	0.1	(0.1)	2.1	(1.3)	3.4	
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח						
רווח והפסד (2)						
-	(0.2)	0.2	0.2	(0.1)	0.3	
-	(0.1)	0.1	2.3	(1.4)	3.7	שינוי נטו במהלך התקופה
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:						
(10.3)	6.1	(16.4)	(8.8)	5.3	(14.1)	סך כל השינוי נטו במהלך התקופה

הערות בעמוד 191

ביאור 12 – רווח כולל אחר מצטבר (המשך)

3. שינויים ברווח כולל אחר לשנת 2014 (מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2014

לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
			השינויים במרכיבי רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה: התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
0.3	(0.1)	0.2	
			(רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (1)
(23.1)	8.7	(14.4)	
(22.8)	8.6	(14.2)	סך כל השינוי נטו במהלך התקופה
			הטבות לעובדים (הפסד) רווח אקטוארי נטו בתקופה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד (2)
(0.2)	0.1	(0.1)	
0.3	(0.2)	0.1	
0.1	(0.1)	-	שינוי נטו במהלך התקופה
			השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק: סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה
(22.7)	8.5	(14.2)	

- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה ביאור 10.
(2) החל ביום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה ביאור 1. ד. לעיל

ביאור 13 – אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 10 בספטמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף המפחית את שיעור מס ערך מוסף ב- 1% כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 באוקטובר 2015. למועד הדיווח החל ב-30 בספטמבר 2015, טרם עודכנו מס רווח ומס שכר החלים על מוסדות כספיים. הליך עדכון חקיקתם לא הושלם.

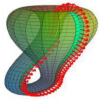
כצעד משלים לעדכון מס ערך מוסף כאמור, ביום 12 באוקטובר אישרה מליאת הכנסת את הצו הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים ירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מ-1 באוקטובר 2015. הצו יחול בשנת המס לגבי השכר המשולם בעד עבודה בחודש אוקטובר 2015 ואילך ולגבי החלק היחסי מהרווח בשנת מס זו.

לאור זאת, שיעור המס הסטטוטורי ירד מ- 37.71% ל- 37.58% בשנת 2015 ול- 37.18% משנת 2016 ואילך (שיעורי המס הינם בהנחה כי שיעור מס חברות יישאר כפי שהוא היום, 26.5%).

השינויים בשיעורי מס רווח ומס שכר שנחקקו לאחר מועד הדיווח, לא קיבלו ביטוי במדידת פריטים בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2015, השינויים כאמור יבואו לידי ביטוי במדידת הפריטים בדוחות הכספיים בתקופת הדיווח הבאה.

השפעת השינוי בשיעורי המס על הדוחות הכספיים של הבנק בהתייחס ליום 30 בספטמבר 2015 הינה קיטון ביתרת ההתחייבויות בגין זכויות עובדים בסך 0.9 מיליון ש"ח וקיטון ביתרת המיסים הנדחים בסך 1.4 מיליון ש"ח. בגין השינויים כאמור יוכרו הוצאות בסך 0.9 מיליון ש"ח ברווח והפסד וקרן הון בסך 0.3 מיליון ש"ח תוכר ברווח כולל אחר.

15 בנובמבר 2015

הצהרת אקטואר – מר אליאור וייסברג

נתבקשתי על ידי בנק אוצר החייל בע"מ להעריך את התחייבויותיו בגין מענקי ותק, פדיון ימי מחלה, פיצויים ופיצויים מוגדלים, נופש והטבות לפנסיונרים ליום 30 בספטמבר 2015 (להלן – "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבונאות מקובלים בישראל. פרט לביצוע הערכה אקטוארית זאת אין לי קשרים עסקיים עם הבנק, עם בעל עניין בבנק או עם בן משפחה של בעל עניין, עם חברה בת של הבנק או עם חברה קשורה לבנק. עבודתי לא לוותה בהגבלות ובהתניות שהיה בהן כדי להשפיע עליה או להטותה.

אני משמש כאקטואר חיצוני של הבנק החל משנת 2001. אני בעל תואר במתמטיקה וסטטיסטיקה, חבר באגודה האקטוארית האנגלית ובאגודת האקטוארים בישראל, בעל 35 שנות ניסיון בתחום הערכות אקטואריות. אני נותן שירותי אקטואריה לחברות גדולות במשק ובכללן משטרת ישראל, חברת החשמל, רשות שדות התעופה, נמל אשדוד, בנק המזרחי וחברות רבות אחרות.

היקף חוות הדעת האקטוארית

1. לצורך חישוב ההתחייבות של התאגיד הבנקאי, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
2. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על הנתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים. בחנתי את מידת התאמת הנתונים והרלוונטיות שלהם.
3. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוט המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 4 להלן.

חוות הדעת

4. הערכתי את ההתחייבות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים.
5. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בסעיפים 1 ו-2 לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.
6. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
7. ההתחייבות המופרטת בדין וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי התחייבויות התאגיד הבנקאי בגין מחויבויות שונות של הבנק לעובדיו, כמתואר בחוות דעתי המפורטת.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015.

חתימה

אליאור וייסברג

שם האקטואר

15/11/2015

תאריך

לכבוד

בנק אוצר החייל בע"מ
רחוב מנחם בגין 11
רמת – גן 52521

**הנדון: הערכה אקטוארית בהתאם להוראות המפקח על הבנקים
בנושא זכויות עובדים בבנק אוצר החייל – לתאריך 30 בספטמבר 2015**

כללי

1. הערכה אקטוארית זו הוכנה לבקשתו של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק") לצורך יישום הנחיות בנק ישראל בדבר דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההערכה כוללת חישובים אקטואריים של התחייבויות שונות לעובדים, למסיימים עבודתם ולגמלאים, לצורך הכללתם בדוחות הכספיים, ל-30 בספטמבר 2015.

2. ההנחות האקטואריות בבסיס החישובים הן בגישת best estimate ולא שמרניות, כלומר – מטרת ההערכה להציג תחזיות מדויקות ככל האפשר. תוצאות דומות (אך לא זהות) היו יכולות להתקבל ע"י בחירת הנחות אחרות בטווח סביר.

3. דוח זה מפרט את הנתונים, ההנחות ושיטות העבודה בהם עשינו שימוש. הדוח כולל טבלאות מסכמות של הנתונים הרלוונטים השונים ופירוט המחויבויות השונות.

4. פירוט קבוצות העובדים הקיימות בבנק ליום 30 בספטמבר 2015:

4.1 **עובדים פעילים** – קבוצה זו מהווה את כל העובדים המועסקים על ידי הבנק נכון ליום ההערכה האקטוארית. קבוצה זו נחלקת ל-4 תתי קבוצות:

4.1.1 **עובדים זמניים** – עובדים חדשים בבנק אשר תקופת העסקתם המרבית הינה עד 4 שנים (לאחר תקופה זו עובדים אלו מסיימים את עבודתם או הופכים לעובדים קבועים).

4.1.2 **עובדים קבועים** – עובדים קבועים אשר תנאי עבודתם מוסדרים באופן קולקטיבי, בהסכמים ובהסדרים קיבוציים המגובשים מעת לעת בין הבנק ובין ארגון עובדי הבנק.

4.1.3 **עובדים בחוזה אישי** – עובדים אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

4.1.4 **עובדים בכירים בחוזה אישי** – חברי הנהלת הבנק, אשר תנאי העסקתם מוסדרים בחוזים אישיים באופן שההסכמים וההסדרים הקיבוציים אינם חלים עליהם.

4.2 **פנסיונרים** – עובדים שפרשו מהבנק. קבוצה זו נחלקת ל-3 תתי קבוצות:

4.2.1 **פנסיונרים לפי חוק** – עובדים שפרשו בגיל הפרישה הקבוע בחוק.

4.2.2 **פנסיונרים בפרישה מוקדמת** – עובדים שפרשו לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק.

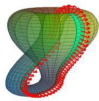
4.2.3 **שארים** – בן/בת זוגו של הפנסיונר/רית.

5. קבלתי מהבנק מסמך ובו מיפוי של ההסכמים והנוהגים בבנק. בנוסף קיימתי עם אנשי החטיבה לחשבונאות פגישות ושיחות נוספות להבהרת מהות ההטבות השונות.

להלן פירוט ההטבות עבור בוצעה ההערכה האקטוארית:

6. פדיון ימי מחלה צבורים

נהלי הבנק, מגדירים כללי זכאות לקבלת פדיון בכסף של ימי מחלה שלא נוצלו במועד פרישה לגמלאות בגיל הפרישה לפי החוק.

עובדים זכאים ל-25 ימי מחלה בשנה. אין תקרה לימי המחלה הצבורים. בעת הפרישה ניתן על פי ההסכמים בבנק לקבל מענק בגין יתרת ימי המחלה שלא נוצלה. המענק הינו פונקציה של אחוז הניצול.

7. מענק ותק

- 7.1. עובדים פעילים זכאים למענק חד פעמי עם השלמת 20 שנות עבודה.
- 7.2. עבור כל עובד מחושבת המחויבות בהתחשב בהסתברות להשלים 20 שנות עבודה בבנק (תוך התחשבות בלוחות תמותה ונכות ובשיעורי עזיבה חזויים).
- 7.3. המחויבות נצברת באופן לינארי לאורך 20 שנות העבודה הנדרשות לקבלת המענק.
- 7.4. זכאים למענק רק עובדים פעילים שמגיעים לוותק הרלוונטי לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק.
- 7.5. גובה המענק כולל מרכיב קבוע ומרכיב הנגזר משכרו של העובד וכולל צפי לעליית השכר הריאלית השנתית.

8. הטבות לפנסיונרים

- 8.1. עובדים המסיימים עבודתם בבנק אשר מוגדרים במסגרת הפרישה כגמלאים של הבנק, זכאים להטבות כספיות בכל שנה. הטבות אלה כוללות: תלושי ביגוד, שי לחג, נופש שנתי ומינוי לתיאטרון.
- 8.2. החישוב האקטוארי מבוצע הן עבור הפנסיונרים של הבנק, והן עבור עובדי הבנק, בגין האפשרות שיהנו מהטבות אלו בעתיד.
- 8.3. המחויבות עבור עובדים נצברת באופן לינארי לאורך שנות העבודה.
- 8.4. ההטבות משולמות לפנסיונרים או לשארים עד יום מותם.
- 8.5. ההנחה היא ששווי ההטבות יוצמד למדד ללא עלייה ריאלית בשוויין.

9. פיצויים

התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פרישה לעובדיו מכוסה החל משנת 1994 על ידי הפקדות חודשיות סדירות על שם העובדים בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. הסכומים שהופקדו על שם העובדים לכיסוי מחייבות זו אינם כלולים במאזן הבנק מכיון שאינם בשליטת הבנק. החבות עד שנת 1994 וחלק מהחבות לפיצויים בשיעור של 8.33% / 2.33% מן השכר לפיצויים מופקד באופן שוטף בהפקדה נפרדת על שם העובד. ההתחייבות הכלולה בדוחות משקפת את מחויבותו של הבנק בגין חלק זה.

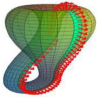
- 9.1. עובד שהתפטר יקבל את הכספים שנצברו לזכותו בקופת הפיצויים.
- 9.2. עובד בעל ותק של שנה ומעלה שפוטרו מעבודתו יהיה זכאי לפיצויי פיטורין כנדרש בחוק פיצויי פיטורין.

10. פיצויים מוגדלים

בגין עובדים פעילים שבהתאם להערכת ההנהלה, צפוי שיפרשו לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק, במסלול פיצויים מוגדלים, חושבה התחייבות בהתבסס על צפי הפיצויים שישולמו ו על ניסיון העבר.

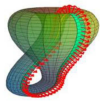
11. מענק נופש

במלאת לעובד 25 שנות ותק זכאים העובדים הפעילים ובני זוגם להשתתפות בנופש שנתי המאורגן על ידי הבנק במימון מלא של הבנק.

**הנחות, שיטות עבודה ומתודולוגיה אקטוארית
12. הנחות החישוב:**

- 12.1 **שיעור ההיוון** – שיעור ההיוון להטבות לעובדים חושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על איגרות חוב קונצרניות בארה"ב בדירוג AA, על פי הוראות המפקח על הבנקים.
- 12.2 **שיעור תמותה ונכות** – מבוססים על לוחות תמותה ב' של חברות הביטוח.
- 12.3 **שיעורי עזיבה** – שיעורי העזיבה חושבו על ידי הבנק כפונקציה של הוותק. שיעורי העזיבה משקפים את ציפיות ההנהלה והחלטותיה בדבר פרישת עובדים בתנאים מועדפים ומבוססים על מידע שנאסף בבנק ונתוני עזיבה החל משנת 2001.
- 12.4 **גיל פרישה הקבוע בחוק** – גברים ונשים - 67.
- 11.5 **שיעורי הגידול בשכר** – שיעורי הגידול בשכר חושבו על ידי הבנק כפונקציה של הוותק. שיעורי גידול השכר מבוססים על מידע שנאגר בבנק וכולל נתוני גידול בשכר עובדים קבועים וזמניים משנת 2006.
- 12.6 **עלות ההטבה** – מוערכת על בסיס עלויות בפועל וכוללת תחזית לגידול ריאלי.
13. שיטת החישוב האקטוארית ששימשה כדי להעריך את ההתחייבות הינה שיטת יחידת הזכאות החזויה. לפי שיטה זו, ההערכה כוללת את כל ההטבות שצפוי כל עובד לקבל, נצברות על בסיס הקו הישר יחסית לוותק שנצבר בהשוואה לתקופת השירות הצפויה.

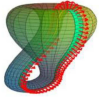
14. תוצאות ההערכה האקטוארית
להלן ריכוז ההתחייבויות האקטואריות:

ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 30 בספטמבר 2015	
		הטבות לאחר פרישה
3.0	3.0	פיצויים
11.2	11.3	פיצויים מוגדלים
25.8	26.2	הטבות לפנסיונרים
14.5	14.9	מענק מחלה
		הטבות אחרות לזמן ארוך
3.5	3.3	מענק ותק
15.9	15.3	נופש 25 שנה
73.9	74.0	סך הכל

15. הערכה אקטוארית זו מסכמת פרטים חשבונאיים ואקטואריים הקשורים בהתחייבות של הבנק לעובדים במהלך שנות עבודתם ולאחר שסיימו עבודתם בבנק בעתיד. הביאורים האקטואריים המצורפים לתאריכים השונים מצורפים לדוח זה. העבודה הוכנה על פי הנחיות וסטנדרטים חשבונאיים ואקטואריים מקצועיים מקובלים לעבודות מסוג זה.

בכבוד רב,

אליאור ויסברג
אקטואר

נספח א' – ניתוחי רגישות

להלן ניתוחי רגישות לסכום ההתחייבות ביחס לשינוי של 1% בריבית להיוון, בשיעור עליית השכר ובשיעורי העזיבה

רגישות לשינויים בשיעורי העזיבה		רגישות לשינויים בשיעורי ההיוון		התחייבות אקטוארית ליום 30 בספטמבר 2015			
קיטון ב- אחוז השינוי	גידול ב- אחוז השינוי	קיטון ב- אחוז השינוי	גידול ב- אחוז השינוי	קיטון ב- אחוז השינוי	גידול ב- אחוז השינוי	פיצויים	פיצויים מוגדלים
(20.0%)	16.7%	110.0%	3.3	(46.7%)	(1.4)	3.0	11.3
(0.6)	0.5	3.3	(1.4)	(8.0%)	(0.9)	11.3	26.2
(48.7%)	4.6	9.7%	1.1	(17.2%)	(4.5)	26.2	14.9
8.4%	(1.8)	23.3%	6.1	(12.8%)	(1.9)	14.9	3.3
2.2	(2.0)	14.8%	2.2	(6.1%)	(0.2)	3.3	15.3
2.3	(13.4%)	14.8%	2.2	(5.2%)	(0.8)	15.3	74.0
15.4%	(2.0)	14.8%	2.2	(13.1%)	(9.7)	74.0	

רגישות לשינויים בשיעורי התגמול		התחייבות אקטוארית ליום 30 בספטמבר 2015			
קיטון ב- אחוז השינוי	גידול ב- אחוז השינוי	קיטון ב- אחוז השינוי	גידול ב- אחוז השינוי	פיצויים	פיצויים מוגדלים
(43.3%)	103.3%	(1.3)	3.1	3.0	11.3
(8.0%)	8.8%	(0.9)	1.0	11.3	26.2
(17.6%)	22.9%	(4.6)	6.0	26.2	14.9
(12.1%)	14.8%	(1.8)	2.2	14.9	3.3
(3.0%)	6.1%	(0.1)	0.2	3.3	15.3
(5.2%)	7.2%	(0.8)	1.1	15.3	74.0
(12.8%)	18.4%	(9.5)	13.6	74.0	